

„KAWĘCZYŃIAK”
1995-2020
CZASOPISMO SAMORZĄDU
GMINY KAWĘCZYN

Copyright by Ryszard Kowalczyk

Copyright by Gmina Kawęczyn 2020, Kawęczyn 48, 62-704 Kawęczyn

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Wydawnictwo Naukowe Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa

ul. Uniwersytetu Poznańskiego 5, 61-614 Poznań, Tel. 61 829 65 17

ISBN 978-83-66740-03-7

Skład i opracowanie graficzne:

PRECJOZA
WYDAWNICTWO

Recenzent:

prof. dr hab. Janusz Karwat

Ryszard Kowalczyk

„KAWĘCZYNIAK”

1995-2020

**CZASOPISMO SAMORZĄDU
GMINY KAWĘCZYN**

KAWĘCZYN – POZNAŃ – PAŹDZIERNIK 2020

SPIS TREŚCI

Przedmowa (Jan Nowak, wójt gminy Kawęczyn)	5
Wstęp (Ryszard Kowalczyk).....	6

Rozdział 1

Samorządowy „Kawęczyniak” ma już 25 lat (Ryszard Kowalczyk).....	7
1.1. Inicjatorzy i okoliczności powstania „Kawęczyniaka”	8
1.2. Częstotliwość, format, nakład, układ i szata graficzna, objętość, wydawca.....	12
1.3. Redaktorzy naczelni i redakcja oraz dziennikarze i współpracownicy	20
1.3.1. Redaktorzy naczelni i redakcja	20
1.3.2. Dziennikarze i współpracownicy.....	26
1.4. Co mówią o „Kawęczyniaku” ich twórcy?.....	60
1.4.1. Teresa Kęska (redaktor naczelna „Kawęczyniaka” w latach 1995-2015).....	61
1.4.2. Beata Andrzejewska (redaktor naczelna „Kawęczyniaka” w latach 2015-2020).....	62
1.4.3. Paulina Woźniak (redaktor naczelna „Kawęczyniaka” od 2020 roku)	63
1.4.4. Halina Ambroziak-Juszczak (członek redakcji „Kawęczyniaka”).....	64
1.4.5. Iwona Krajewska (członek redakcji „Kawęczyniaka”).....	65
1.4.6 Sylwester Dzikowski (członek redakcji „Kawęczyniaka”)	66
1.5. Działy i rubryki czasopisma	67
1.6. Profil czasopisma i tematyka.....	73
1.7. Misja czasopisma i oczekiwania czytelników.....	78
1.8. Rola i funkcje czasopisma oraz jego zadania.....	81

Rozdział 2

Prasa lokalna i prasa samorządowa oraz jej miejsce w demokratycznym i obywatelskim państwie (Ryszard Kowalczyk).....	85
2.1. Prasa lokalna i prasa samorządowa	86
2.1.1. Pojęcie prasy lokalnej i regionalnej.....	86
2.1.2. Prasa samorządowa.....	89
2.2. Prasa lokalna w państwie demokratycznym i obywatelskim	97
2.2.1. Idea i praktyka współczesnej demokracji	97
2.2.2. Problematyka przekazu w prasie lokalnej	105
Wykaz literatury i źródeł.....	111
Spis fotografii i tabel	119
Indeks osób	122

P R Z E D M O W A

Drodzy mieszkańcy gminy Kawęczyn!

Minęło już dwadzieścia pięć lat od momentu ukazania się w październiku 1995 roku zerowego numeru naszego czasopisma gminnego pod tytułem „Kawęczyniak”. Najpierw wydawanego co dwa tygodnie, a później co miesiąc. Systematycznie zwiększała się jego objętość, rósł nakład oraz poszerzała tematyka i zmieniała szata graficzna.

Zamierzeniem wydawcy tego periodyku i jego redakcji było dążenie do tego, by łamy „Kawęczyniaka” stały się autentyczną ilustracją przeobrażeń naszej lokalnej wspólnoty samorządowej. Zależało nam również na tym, by pismo sprzyjało integracji społecznej.

Należy przede wszystkim podkreślić znaczenie czasopisma w zapewnieniu mieszkańcom gminy Kawęczyn dostępu do rzetelnej informacji o działalności jej władz samorządowych. „Kawęczyniak” odgrywa ważną rolę w procesie kształtowania demokratycznej kultury społecznej i budowaniu społeczeństwa obywatelskiego. Wszystko, co ważne w naszej gminnej wspólnocie samorządowej znajduje odbicie w zawartości miesięcznika.

Cieszę się niezmiernie, że udało się nam utrzymać wydawanie „Kawęczyniaka” nieprzerwanie przez ponad ćwierć wieku. Jest to jeden z nielicznych w Wielkopolsce, ale również w Polsce, przykładów tak długowiecznego czasopisma ogólnoinformacyjnego o charakterze samorządowym, ukazującego się na poziomie gminy wiejskiej.

Pragnę serdecznie podziękować wszystkim jego inicjatorom i twórcom, którzy przez dwadzieścia pięć minionych lat nieustrudzenie zapełniali go solidną treścią.

Niniejsze wydawnictwo – przygotowane z okazji jubileuszu 25-lecia „Kawęczyniaka” – jest wyrazem podziękowania i szczerzej wdzięczności dla ich bezinteresownej działalności, będącej przejawem ukochania naszej małej ojczyzny, jaką jest gmina Kawęczyn oraz troski o jej pomyślną przyszłość.

Życzę redakcji „Kawęczyniaka” i jej współpracownikom wytrwałości w jego redagowaniu i dalszych lat w służbie rozwoju gminy Kawęczyn.

Jan Nowak
Jan Nowak
wójt gminy Kawęczyn

Szanowni Czytelnicy!

Zamierzeniem niniejszej publikacji jest z jednej strony próba scharakteryzowania 25-letniej działalności „Kawęczyniaka”, czasopisma wydawanego przez gminę Kawęczyn nieprzerwanie od października 1995 roku. Pokazanie jego założycieli, redaktorów, dziennikarzy i współpracowników oraz omówienie zawartości i jej przeobrażeń. Z drugiej natomiast strony celem wydawnictwa jest zwrócenie uwagi na pojęcie prasy lokalnej, w tym prasy samorządowej oraz przedstawienie jej zadań i roli w państwie demokratycznym i obywatelskim.

Stąd też zawartość publikacji podzielono na dwie zasadnicze części, które odpowiadają tym zagadnieniom. Jej uzupełnieniem jest wykaz źródeł i literatury, spis fotografii i tabel oraz indeks osób.

Ważną cechą niniejszej pracy jest jej charakter źródłowo-historyczny, albowiem identyfikuje, systematyzuje i przedstawia kolejne etapy rozwoju „Kawęczyniaka” w okresie minionych 25 lat – jako przykładowego czasopisma samorządu gminnego. Publikacja posiada również charakter teoretyczno-metodyczny, ponieważ zawiera rozważania dotyczące statusu współczesnej prasy lokalnej i samorządowej oraz jej funkcji w obywatelskim i demokratycznym państwie.

Pragnę podziękować władzom gminy Kawęczyn za zaproszenie do przygotowania wydawnictwa oraz skierować słowa wdzięczności do Pani Beaty Andrzejewskiej, Pani Ewy Frątczak oraz Pani Pauliny Woźniak za pomoc w zebraniu materiałów, związanych z jubileuszem 25-lecia „Kawęczyniaka”.

Ryszard Kowalczyk

ROZDZIAŁ 1

SAMORZĄDOWY „KAWĘCZYNIAK” MAJUŻ **25 LAT**

1.1. Inicjatorzy i okoliczności powstania „Kawęczyniak”

Z inicjatywą wydawania samorządowego czasopisma wystąpił wójt gminy Kawęczyn, Jan Nowak¹, którego wsparł przewodniczący Rady Gminy, Jan Osiewała² (foto 1).

Foto 1

Jan Osiewała (1935-2001) – współinicjator wydawania czasopisma gminnego „Kawęczyniak”

Źródło: ks. dr H. Witczak, *Dziedzictwo wieków – z dziejów Gminy Kawęczyn, Kawęczyn-Konin 2010*, s. 128.

Ich koncepcja prasowo-wydawnicza spotkała się z przychylnością całej Rady Gminy Kawęczyn³. Jej ówczesny przewodniczący, wspomniany Jan Osiewała – wybrany na radnego II kadencji z Tokar Pierwszych, były dyrektor Szkoły Podstawowej w Tokarach w latach 1970-1984⁴ (w latach 1975-1984 pełnił funkcję Gminnego Dyrektora Szkół w Kawęczynie) – uzasadniając potrzebę wydawania gminnego periodyku, w jego numerze „0” z 25 października 1995 roku (foto 2), stwierdził: *Rzetelna informacja jest generalną zasadą każdego dobrze funkcjonującego środowiska. (...) Naszym życzeniem jest, aby „Kawęczyniak” stał*

1 Zob. T. Kęska, M. Olek, B. Gruszczyńska, H. Ambroziak, *To już 100 wydanie „Kawęczyniak”*, „Kawęczyniak” 1999, nr 25 (100), s. 1.

2 Zob. M. Krawczyk, *Ćwierć wieku samorządu terytorialnego na terenie gminy Kawęczyn*, (w:) *Jubileusz XXV-lecia samorządu terytorialnego gminy Kawęczyn 1990-2015 połączony z VII Sesją Rady Gminy Kawęczyn*, Kawęczyn, 6 czerwca 2015 r., s. 32.

3 W skład ówczesnej 18-osobowej Rady Gminy Kawęczyn wchodził w kolejności alfabetycznej: Jan Adamczyk, Arleta Biegańska, Henryk Binkowski, Alojzy Czechowski, Stanisław Kazimierz Czeaka, Kazimierz Michał Duszyński, Edmund Jacek, Tadeusz Krupiński, Bogumił Marciniak, Edward Michalak, Jan Andrzej Nowak, Grzegorz Obsada, Janusz Osicki, Jan Osiewała, Kazimierz Rusek, Jan Sasiak, Wiesław Tomczak, Kazimierz Warszawski.

4 Zob. ks. dr H. Witczak, *Dziedzictwo wieków – z dziejów Gminy Kawęczyn*, Kawęczyn-Konin 2010, s. 120.

się pismem całej społeczności gminnej. Będziemy w nim pisać o radościach, nadziejach, smutkach i problemach naszego codziennego życia, będziemy informować o pracach organów Rady Gminy i Urzędu Gminy⁵.

Foto 2

Winieta numeru zerowego „Kawęczyniaka” z października 1995 roku

Czasopismo powinno być otwarte dla wszystkich mieszkańców, zamieszczać głosy krytyczne, stanowić rodzaj łącznika między władzami samorządowymi gminy i jej mieszkańcami – takie były ogólne założenia nowego wydawnictwa. Podobną opinię wyrażali członkowie Zarządu Gminy Kawęczyn⁶, dla których głównym celem nowego czasopisma powinno być *bieżące i rzetelne informowanie [mieszkańców] (...) o sprawach i problemach istotnych dla naszej gminnej społeczności*⁷.

Pomysł wydawania czasopisma dla niewielkiej przecież gminy, jaką jest Kawęczyn, która liczyła wówczas około 5.500 mieszkańców, zrodził się po trudnych doświadczeniach I kadencji odrodzonego autentycznego (nie fasadowego, jak w poprzednim okresie ustrojowym) samorządu terytorialnego (1990-1994). Ukształtowały się w tym czasie nowe warunki prawno-finansowe funkcjonowania gminy samorządowej. Wzrosły także oczekiwania mieszkańców w dziedzinie jej sprawnego zarządzania, co spowodowało potrzebę zintensyfikowania działań w obszarze zapewnienia obywatelom większego dostępu do rzetelnej informacji i przyspieszenia jej obiegu. Z jednej bowiem strony mieszkańcy chcą być dobrze poinformowani o działalności i zamierzeniach władz samorządowych. Z drugiej zaś strony władze gminy

5 J. Osiewała, *Szanowni Państwo – mieszkańcy gminy Kawęczyn!*, „Kawęczyniak” 1995, nr 0, s. 1.

6 Wówczas członkami Zarządu Gminy Kawęczyn byli: Jan Nowak (wójt), Stanisław Czekala, Edmund Jacek, Grzegorz Obsada, Kazimierz Rusek.

7 Zarząd Gminy w Kawęczynie, *Dlaczego „Kawęczyniak”?*, „Kawęczyniak” 1995, nr 0, s. 2.

powinny wsłuchiwać się w głos obywateli, w ich potrzeby, nadzieje, zgłaszane propozycje⁸. Dlatego postulat powołania gminnego czasopisma o charakterze samorządowym trafił w sedno tych oczekiwań społecznych⁹.

Zarząd gminy Kawęczyn – na którego czele stał już drugą kadencję wójt Jan Nowak – w połowie września 1995 roku podjął konsultacje społeczne nad tytułem nowego czasopisma. Ogłoszono specjalny konkurs w gminnych szkołach podstawowych (Kawęczyn, Kowale Pańskie, Skarżyn i Tokary). Z dwudziestu otrzymanych propozycji nazwy dla nowego czasopisma, Zarząd Gminy wybrał tytuł „Kawęczyniak”, który zgłosił Piotr Burdelak z Głuchowa, uczeń klasy Vb w Szkole Podstawowej w Tokarach.

Projekt winiety (czyli graficznego opracowania tytułu czasopisma wraz z innymi towarzyszącymi mu elementami) „Kawęczyniaka” zaproponowała Wanda Mikołajczyk, nauczycielka Szkoły Podstawowej w Kawęczynie (foto 3).

Foto 3

Wanda Mikołajczyk – autorka projektu winiety „Kawęczyniaka” z października 1995 roku

Źródło: *Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.*

W ten sposób w historii gminy Kawęczyn pojawiła się pierwsza bodaj miejscowa prasowa inicjatywa wydawnicza o dumnie brzmiącym tytule.

8 Świadczyły o tym podejściu do zarządzania gminą także późniejsze działania władz samorządowych Kawęczyna, które miały charakter konsultacyjny. Na przykład badania ankietowe, jakie przeprowadzono wśród wybranych losowo gospodarstw domowych na przełomie lutego i marca 2001 roku. Zob. H.A., *Badania ankietowe na terenie gminy, „Kawęczyniak”* 2001, nr 27 (126), s. 5.

9 Szerzej o pojęciu i roli prasy samorządowej zob. J. Kępa-Mętrak, *Prasa samorządowa w polskim systemie medialnym*, Kielce 2015.

Numer pierwszy „Kawęczyniaka” z podtytułem *Pismo wszystkich mieszkańców gminy Kawęczyn* ukazał się 10 listopada 1995 roku (foto 4)¹⁰. W winiecie czasopisma poza jego nazwą i podtytułem znalazła się stylizowana panorama Kawęczyna, a pod nią w kolejności: numer bieżący (później pojawiła się w nawiasie okrągłym ogólna liczba dotychczas wydanych numerów), wielkość nakładu, data wydania (potem także informacja, że tytuł ukazuje się od X.1995).

Foto 4

Winieta numeru 1 „Kawęczyniaka” z 10 listopada 1995 roku

Na obszarze gminy Kawęczyn poza miejscowym „Kawęczyniakiem” kolportowano także inne czasopisma lokalne, wydawane poza gminą. Były to na przykład dwutygodnik „Echo Turku” (1991-1995), później tygodnik (od 1996 roku, ukazały się cztery numery). W latach następnych pojawiły się także inne tygodniki, takie jak: „Echo Tureckie” (1998), „Wiadomości Turkowskie” (1998-2002), „Monitor Turkowski” (1999-2006) oraz „Obserwator” (2007-2009).

¹⁰ Czasopismo zarejestrowano w Sądzie Okręgowym w Koninie, gdzie otrzymało w rejestrze gazet i czasopism numer 50 z datą wpisu 30 grudnia 1995 roku.

1.2. Częstotliwość, format, nakład, układ i szata graficzna, objętość, wydawca

Na początku czasopismo ukazywało się co dwa tygodnie (10 i 25 dnia miesiąca) – do 25 stycznia 2006 roku (do 242 numeru). Później, czyli od lutego 2006 roku (numer 243) wydawano je z częstotliwością miesięcznika (25 dnia miesiąca)¹¹.

„Kawęczyniak” najpierw posiadał format A5. Natomiast od 25 października 2005 roku ukazuje się w formacie A4 (od 236 numeru). Nakład czasopisma wynosił początkowo 150, a następnie 200 egzemplarzy. Natomiast później zwiększał się systematycznie, osiągając liczbę: 300, 350, 400, 470, 500, 550, 600, 700 i ostatnio 800 egzemplarzy jednorazowego wydania.

Przez ponad dziesięć lat tytuł był czarno-biały oraz ukazywał się bez zdjęć, ilustrujących różne wydarzenia i przedstawiających osoby. Od 10 lipca 2003 roku (od 182 numeru) sytuacja w tej dziedzinie się zmieniła i w „Kawęczyniaku” pojawiły się czarno-białe fotografie. Natomiast od 22 grudnia 2006 roku zamieszczano w nim również kolorowe materiały graficzne, a później także zdjęcia. Od stycznia 2018 roku periodyk jest już wydawany w pełnym kolorze.

Od 25 grudnia 1999 roku – w setnym numerze dwutygodnika – pojawił się w winiecie czasopisma herb gminy Kawęczyn z charakterystycznym dla niej bocianem (foto 5).

Foto 5

Winieta numeru 100 „Kawęczyniaka” z 25 grudnia 1999 roku z herbem gminy Kawęczyn

¹¹ Błędne dane – prawdopodobnie przez omyłkę – podano w: ks. dr H. Witczak, *Dziedzictwo wieków – z dziejów Gminy Kawęczyn*, Kawęczyn-Konin 2010, s. 132.

Herb gminy Kawęczyn (foto 6) został ustanowiony uchwałą Rady Gminy Kawęczyn dopiero w 1998 roku (uchwała numer XXXI/151/98 z dnia 23.04.1998 r.).

Foto 6

Herb gminy Kawęczyn z 1998 roku

Źródło: <http://bip.kaweczyn.pl/kaweczyn/zasoby/files/archiwum/samorzadowy-serwis-informacyjny/herb/herb-gminy-kaweczyn-w-wersjach-elektronicznych/kawherbbw.jpg> (18.09.2020 r.)

Od 25 listopada 2006 roku w winiecie „Kawęczyniak” herb gminy już się nie pojawiał. Winieta czasopisma powróciła do pierwotnej wersji (foto 7).

Foto 7

Winieta „Kawęczyniak” z 25 listopada 2006 roku bez herbu gminy Kawęczyn

Początkowo preferowano na ogół jednoszpaltowy podział zawartości (kolumna, czyli strona pisma zawierała tekst, który rozciągał się na całą jej szerokość), aczkolwiek zdarzały się wyjątki i w niektórych wydaniach czasopisma stosowano podział dwuszpaltowy, na przykład w numerach 3 (256) z 25 marca 2007 roku i 4 (257) z 25 kwietnia 2007 roku. Ostatnie czarno-białe wydanie „Kawęczyniak” w dotychczasowej formule i szacie graficznej ukazało się 24 lutego 2009 roku (numer 279) – foto 8.

Foto 8

Ostatnia czarno-biała winieta „Kawęczyniaka” z 24 lutego 2009 roku

Układ i szata graficzna „Kawęczyniaka” uległy częściowej zmianie od kwietnia 2009 roku (numer 280). Czasopismo stało się wówczas bardziej barwne i przyjazne czytelnikom. Wprowadzono dynamiczne łamanie tekstu, podział treści na 2-3 szpalty. Pojawiło się więcej i lepszej jakości zdjęć, ilustrujących różne gminne wydarzenia oraz przedstawiających znaczące osobistości. Podtytuł – *Pismo wszystkich mieszkańców gminy Kawęczyn* – stał się nadtytułem, a tytuł czasopisma „Kawęczyniak” umieszczono na tle nowej czteroelementowej panoramy, przedstawiającej w kolejności: 1) fragment organizowanych corocznie w Kawęczynie zawodów konnych w skokach przez przeszkody, 2) fasadę kościoła pod wezwaniem św. Andrzeja Apostoła w Tokarach, 3) zawody strażackie oraz 4) elewację kościoła pod wezwaniem Siedmiu Boleści Najświętszej Marii Panny w Kowalach. Do winiety czasopisma powrócił herb gminy Kawęczyn (foto 9).

Foto 9

Nowa winieta „Kawęczyniaka” z kwietnia 2009 roku

PISMO WSZYSTKICH MIESZKAŃCÓW GMINY KAWĘCZYN

KAWĘCZYNIAK

NR 3/09 (280)

NAKLAD 500 EGZEMPLARZY

kwiecień 2009

Od numeru 11 (355) z listopada 2015 roku pierwsza kolumna czasopisma została wzbogacona o stałe zajawki, czyli krótkie zapowiedzi informujące o zawartości czasopisma (lub dotyczące jego poszczególnych materiałów), które obejmowały także numery stron konkretnych przekazów. Zajawki znajdowały się na prawym brzegu kolumny (foto 10). Najpierw były czarno-białe, natomiast później posiadały odmienną kolorystykę i niekiedy były ilustrowane fotografiami.

Foto 10

Pierwsza kolumna „Kawęczyniaka” z listopada 2015 roku (z zajawkami)

PISMO WSZYSTKICH MIESZKAŃCÓW GMINY KAWĘCZYN

KAWĘCZYNIAK
UKAZUJE SIĘ OD 1995 ROKU

NR 11/15 (355) NAKŁAD 500 EGZEMPLARZY LISTOPAD 2015

11 listopada

„Naród, który nie szanuje swej przeszłości nie zasługuje na szacunek teraźniejszości i nie ma prawa do przyszłości.”
— Józef Piłsudski

Szanowni Mieszkańcy Gminy Kawęczyn

Dzień 11 listopada - Święto Odzyskania Niepodległości- to data szczególna w historii naszego Narodu. To jedno z najważniejszych świąt narodowych, bowiem wtedy po 123 latach niewoli, Polska znowu stała się niepodległa.

W tym szczególnym dniu zachęcam wszystkich Mieszkańców Gminy Kawęczyn oraz właścicieli firm i zakładów z terenu gminy do wywieszenia flag narodowych na swoich posesjach.

Prezentując biało-czerwoną flagę dajmy wyraz naszym patriotycznym uczuciom. Niech ten gest podkreśli znaczenie święta, będzie wyrazem szacunku i holdem dla wszystkich tych, którzy walczyli o wolną Polskę i zwyciężyli.

Z wyrazami szacunku i serdecznymi pozdrowieniami

Wójt Gminy Kawęczyn
/-/ Jan Nowak

Jubileusz Szkoły Podstawowej w Tokarach Pierwszych. Szczegóły na str. 6/7

Relacje z sesji. str. 3 i 5

Przed szkołą w Kowalch Pańskich otrzymało imię. relacja str. 8

Pow wyborcze statystyki na str. 9-11

Jesień Orlików czytaj na str. 12

Stypendia od Towarzystwa Samorządowego

Kto jest szczęśliwy? Ten, kto ma zdrowe ciało, bogatą duszę i naturę podatną do kształcenia. Pod takim hasłem w dniu 5 października 2015 r. w Zespole Szkół im Marii Skłodowskiej-Curie w Kawęczynie po raz szesnasty odbyło się uroczyste wręczenie stypendiów Towarzystwa Samorządowego uczniom naszej gminy.

W uroczystości wzięli udział: Ireneusz Niewiarowski - senator RP, Jan Nowak - wójt gminy Kawęczyn, Piotr Gebler - przewodniczący Rady Gminy, Arleta Biegańska - dyrektor Zespołu Szkół im Marii Skłodowskiej - Curie w Kawęczynie, Ewa Kałużna - dyrektor Zespołu Szkół w Kowalch Pańskich.

Stypendia otrzymali: Martyna Błaszczak, Julia Jeżykowska, Marcin Jeżykowski, Weronika Osicka, Kamil Waliszek, Kamila Pietrzak, Zuzanna Brzychej, Agata Chojnacka, Kamil Janaszczak. Stypendystą towarzyszyli ich rodzice. Wręczone stypendia współfinansuje Urząd Gminy Kawęczyn oraz indywidualni darczyńcy. Wyróżnieni złożyli podziękowania

Senatorowi RP panu Ireneuszowi Niewiarowskiemu oraz władzom Gminy za ofiarność w wspieraniu młodzieży uzdolnionej będącej we trudnej sytuacji materialnej. Uroczystości towarzyszyła ciepła i serdeczna atmosfera.

Aleksandra Bartczak

Natomiast od października 2019 roku zajawki, opatrzone specjalnym nagłówkiem „W numerze:”, znajdowały się już na dole pierwszej kolumny i zawierały tylko tytuły poszczególnych materiałów (foto 11). Pojawiały się na ogół w układzie jedno- lub rzadziej dwusłownym (na przykład w numerze 1 z 2020 roku). Od lipca 2020 roku podawano również numery stron, na których się znajdowały anonsowane materiały.

Foto 11

Pierwsza kolumna „Kawęczyniak” z października 2019 roku (z nowym układem zajawek)

ISSN 2450-3754

UKAZUJE SIĘ OD 1995 ROKU

KAWĘCZYNIAK

PISMO WSZYSTKICH MIESZKAŃCÓW GMINY KAWĘCZYN

NR 10/19 (372) NAKŁAD 800 EGZEMPLARZY PAŹDZIERNIK 2019

Szanowni Dyrektorzy, Nauczyciele, Pracownicy Oświaty

Z okazji Dnia Edukacji Narodowej składamy Państwu słowa uznania za trud i pracę w kształceniu i wychowywaniu młodego pokolenia. Wasze Święto jest wyjątkową okazją, by wyrazić wdzięczność za naukę szacunku i tolerancji dla każdego człowieka, a przede wszystkim za przekazywanie najcenniejszego daru, jakim jest niewyczerpane bogactwo wiedzy. Życzymy Wam niegasnącego zapału, satysfakcji z pracy zawodowej oraz uznania ze strony wychowanków.

Przewodniczący
Rady Gminy Kawęczyn

/-/ Piotr Gebler

Wójt
Gminy Kawęczyn

/-/ Jan Nowak

W numerze:

- 80. rocznica wybuchu II wojny światowej
- Wojewoda Wielkopolski w Kawęczynie
- Dorota Bartosik - nowym Sekretarzem Gminy Kawęczyn
- Krystyna Przepiórka w cyklu „Wspomnień blask”
- Co wydarzyło się 9 września 1939 r. w Gluchowie i Wilczkowie
- Rozpoczęcie roku szkolnego 2019/2020
- Relacje z Środowiskowego Domu Samopomocy w Młodzianowie
- Seniorzy w Nałęczowie i Kazimierzu Dolnym
- Tokary Pierwsze - Aktywną Wsią Wielkopolski
- Kawęczynska Grupa Motocyklowa
- Czyste Powietrze
- Wielkopolskie Cudeńka
- Ogólnopolski konkurs kronik
- Powiatowe Zawody Sportowo-Pożarnicze

www.kaweczyn.pl

Wcześniej zajawki występowały w „Kawęczyniaku” okresowo – na przykład w styczniu 2010 roku, lipcu 2011 roku, październiku 2012 roku czy czerwcu, sierpniu i październiku 2014 roku. Na ogół były usytuowane na dole pierwszej kolumny.

Od numeru 12 (356) z 25 grudnia 2015 roku (foto 12) w winiecie „Kawęczyniaka” pojawił się międzynarodowy ośmiocyfrowy znormalizowany numer wydawnictwa ciągłego, czyli ISSN (*International Standard Serial Number*), jaki otrzymał „Kawęczyniak” od Narodowego Ośrodka ISSN Biblioteki Narodowej w Warszawie (2450-3754).

Foto 12

Winieta „Kawęczyniaka” z 25 grudnia 2015 roku z numerem ISSN

Po dziesięciu latach winieta „Kawęczyniaka” uległa znaczącej ewolucji. Od maja 2019 roku (foto 13) nie ma już charakterystycznego tła, na którym znajdował się tytuł czasopisma. Natomiast nadtytuł stał się ponownie podtytułem (jak było w okresie październik 1995-marzec 2009).

Foto 13

Nowa winieta „Kawęczyniaka” z maja 2019 roku

Pomysłodawcą nowej winiety „Kawęczyniaka” była Ewa Frątczak, zatrudniona w Urzędzie Gminy Kawęczyn od października 2010 roku, obecnie na stanowisku inspektora (foto 14).

Foto 14

Ewa Frątczak – autorka projektu nowej szaty graficznej „Kawęczyniaka” (od maja 2019 roku)

Źródło: Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.

Korektą językową w czasopiśmie od 2013 roku zajmowała się Paulina Woźniak¹² (foto 15), która z wykształcenia jest polonistką.

Foto 15

Paulina Woźniak – odpowiedzialna za korektę językową w „Kawęczyniaku”

Źródło: Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.

Na początku czasopismo posiadało objętość zaledwie 4-6 kolumn. Od 1998 roku zwiększano okresowo objętość do 8 kolumn, a od lutego 2006 roku do 12. Później objętość „Kawęczyniaka” sukcesywnie rosła do 16, 20, 24, 28, 32 i 36 kolumn.

Wydawcą „Kawęczyniaka” było najpierw Biuro Rady Gminy w Kawęczynie. Natomiast później rolę wydawcy przejął formalnie Urząd Gminy w Kawęczynie (od lutego 2006 roku).

¹² Paulina Woźniak jest także współautorką publikacji pod tytułem *Mala architektura sakralna Gminy Kawęczyn. Krzyże i kapliczki przydrożne*, która ukazała się w 2014 roku oraz *Wspomnień blask tom I i II*, wydanych w 2020 r.

Do października 2020 roku ukazało się 418 numerów czasopisma (foto 16).

Foto 16

Pierwsza Strona „Kawęczyniak” z października 2020 roku

Poza bezpłatnym i drukowanym wydaniem (rozpowszechnianym w Urzędzie Gminy w Kawęczynie oraz placówkach handlowych na terenie gminy) „Kawęczyniak” jest również dostępny w wersji elektronicznej (na stronie: <http://kaweczyn.pl/kaweczyn/pl/dla-mieszkanca/publikacje/kaweczyniak.html>).

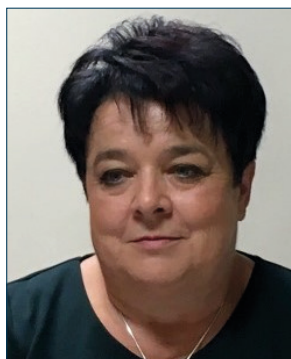
1.3. Redaktorzy naczelni i redakcja oraz dziennikarze i współpracownicy

1.3.1. Redaktorzy naczelni i redakcja

Pierwszą - i jak się później okazało długoletnią - redaktor naczelną „Kawęczyniaka” była Teresa Kęska (foto 17), związana z Urzędem Gminy w Kawęczynie od sierpnia 1979 roku do października 2020 roku, pełniąc w nim funkcje kolejno: referenta, inspektora, podinspektora oraz Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego, kierując Referatem Obywatelsko-Organizacyjnym.

Foto 17

Teresa Kęska – pierwsza redaktor naczelna „Kawęczyniaka” (1995-2015)

Źródło: Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.

Dotychczasową redaktor naczelną „Kawęczyniaka” od numeru jubileuszowego (z okazji 20-lecia czasopisma) z października 2015 roku zastąpiła Beata Andrzejewska¹³ (foto 18), która jest zatrudniona w Urzędzie Gminy w Kawęczynie od listopada 2012 roku, obecnie pełni funkcję podinspektora i odpowiada za sprawy kultury i kultury fizycznej. Od 2013 roku zajmowała się koordynowaniem prac nad zbórką materiałów przeznaczonych do opublikowania na łamach „Kawęczyniaka”.

¹³ Beata Andrzejewska formalnie była redaktor naczelną „Kawęczyniaka” od 26 czerwca 2015 roku (wpis w rejestrze dzienników i czasopism Sądu Okręgowego w Koninie pod numerem 214/1). Natomiast w winiecie czasopisma jako redaktorka naczelna widniała dopiero od października 2015 roku.

Foto 18

Beata Andrzejewska – redaktor naczelna „Kawęczyniaka” (2015-2018, 2020)

Źródło: *Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.*

W 2019 roku – w zastępstwie Beaty Andrzejewskiej – funkcję redaktor naczelnej pełniła okresowo Marta Wojtczak (foto 19), która pracuje w Urzędzie Gminy w Kawęczynie od grudnia 2018 roku – obecnie na stanowisku podinspektora do spraw księgowości budżetowej.

Foto 19

Marta Wojtczak – redaktor naczelna „Kawęczyniaka” (2019)

Źródło: *Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.*

Natomiast od czerwca 2020 roku „Kawęczyniaka” przygotowuje i składa, będąc faktycznie jego redaktor naczelną, Paulina Woźniak (foto 20), która pracuje w Urzędzie Gminy w Kawęczynie od kwietnia 2013 roku, a od lutego 2018 roku na stanowisku podinspektora, będąc odpowiedzialną za sprawy bezpieczeństwa, obronności oraz sekretariatu¹⁴.

¹⁴ Paulina Woźniak pełni społecznie funkcję sekretarza Stowarzyszenia Kawęczyńskie Towarzystwo Rozwoju oraz Miłośników Dziejów i Tradycji Regionu.

Foto 20

Paulina Woźniak – redaktor naczelna „Kawęczyniaka” (od listopada 2020)

Źródło: Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.

W skład pierwszego pięcioosobowego zespołu redakcyjnego „Kawęczyniaka”, który ukształtował się po 1995 roku, wchodził: Teresa Kęska jako redaktor naczelna, Jan Nowak (foto 21), Marek Olek (foto 22), Bożena Gruszczyńska (później Macudzińska)¹⁵ (foto 23) i Halina Ambroziak (foto 24), która stała się członkiem redakcji w 1998 roku.

Foto 21

Jan Nowak – wójt gminy Kawęczyn (członek pierwszej redakcji „Kawęczyniaka”)

Źródło: Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.

¹⁵ Więcej o biografii Bożeny Gruszczyńskiej (Macudzińskiej) zob. *Bożena Macudzińska Sekretarz Gminy Kawęczyn* (05.03.1967 r. - 26.04.2019 r.), suplement „Kawęczyniak” 2019, nr 5, s. 2-3.

Foto 22

Marek Olek – członek pierwszej redakcji „Kawęczyniaka

Źródło: Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.

Foto 23

Bożena Gruszczyńska (później Macudzińska 1967-2019) – członkini pierwszej redakcji „Kawęczyniaka”

Źródło: Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.

Foto 24

Halina Ambroziak (później Ambroziak-Juszczak) – członkini pierwszej redakcji „Kawęczyniaka”

Źródło: Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.

Natomiast później, w zasadzie aż do 2015 roku, skład pięcioosobowego kolegium redakcyjnego „Kawęczyniaka” niewiele się zmienił. Na czele redakcji stała nadal Teresa Kęska. Natomiast członkami zespołu redakcyjnego byli: Marek Olek, Bożena Gruszczyńska, Halina Ambroziak oraz Iwona Krajewska, która dołączyła do tego gremium w 2008 roku i zajmowała się zbieraniem materiałów do czasopisma oraz ich wstępną redakcją i korektą, a także koordynowała dystrybucję „Kawęczyniaka”.

Od 2015 roku wraz z kolejnymi zmianami na funkcji redaktora naczelnego zmieniał się również skład zespołu redakcyjnego, którego członkami stałymi – w zasadzie – byli: Jan Nowak, Bożena Macudzińska (sekretarz gminy w latach 2014-2019) i Paulina Woźniak. Każdy z członków redakcji posiadał swój swoisty zakres obowiązków. Jan Nowak skupiał się na problematyce zakresu materiałów przeznaczonych do druku w danym numerze czasopisma. Sekretarz gminy sprawdzał tekst zwracając uwagę głównie na jego poprawność faktograficzną, czyli zgodność z rzeczywistymi danymi. Natomiast Paulina Woźniak zajmowała się zarówno redakcją tekstu pod względem merytorycznym i stylistycznym, jak również jego przygotowaniem do druku pod kątem technicznym i graficznym. Od 10 marca 2016 roku do zespołu redakcyjnego „Kawęczyniaka” dołączył Sylwester Dzikowski, wiceprezes Stowarzyszenia Kawęczynskie Towarzystwo Rozwoju, przewodniczący Koła Miłośników Dziejów i Tradycji Regionu w Kawęczynie.

Redakcja czasopisma od czasu do czasu upamiętniała na łamach okrągłe liczby jego edycji oraz rocznice inauguracji. Przy okazji wydania setnego numeru czasopisma (25 grudnia 1999 roku) nawiązano do jego zadań i dążeń, pisząc: *Zasadniczym celem „Kawęczyniaka” jako swobodnego „gminnego biuletynu informacyjnego” było i jest rzetelne informowanie mieszkańców gminy o najważniejszych sprawach i wydarzeniach lokalnych*¹⁶.

Z racji zaś siódmych urodzin „Kawęczyniaka” (osiągnięcie wieku szkolnego - 25 października 2002 roku), podsumowując ten okres jego działalności i zwracając się do czytelników, stwierdzono: *Od siedmiu lat, co dwa tygodnie (10 i 25 każdego miesiąca) staramy się Państwa informować o bieżących sprawach z życia samorządu gminy, szkół, OSP, jednostek organizacyjnych, instytucji i organizacji działających na terenie gminy. Na łamach KAWĘCZYNIAKA zamieszczaliśmy też ogłoszenia przekazywane przez mieszkańców. Mamy nadzieję, że pismo nasze zgodnie z zamierzeniami pomysłodawców Rady i Zarządu Gminy II kadencji stało się „Pismem Wszystkich Mieszkańców Gminy Kawęczyn”. Redakcja KAWĘCZYNIAKA dziękuje wszystkim za dotychczasową współpracę i zaprasza do dalszego współredagowania gazety*¹⁷.

Natomiast przy okazji osiemnastych urodzin „Kawęczyniaka” w październiku 2013 roku jego redakcja wystawiła czasopismu okazały „Dowód osobisty” (foto 25), świadczący o tym,

16 Redakcja, *To już 100 wydanie KAWĘCZYNIAKA*, „Kawęczyniak” 1999, nr 25 (100), s. 1.

17 Redakcja, *7 – urodziny KAWĘCZYNIAKA*, „Kawęczyniak” 2002, nr 20 (166), s. 1.

iż jest już pełnoletni, oraz podsumowała ten okres następująco: „Kawęczyniak” przez 18 lat istnienia przeszedł wielką metamorfozę. Nakład zwiększył się do 500 egzemplarzy, liczba stron wzrosła o 8, z kolei format zmienił się z A5 w A4. W gazecie zaczęły pojawiać się zdjęcia, zmieniła się szata graficzna strony tytułowej. Mieszkańcy coraz częściej angażowali się w redagowanie pisma, a zainteresowanie „Kawęczyniakiem” nieustannie wzrastało. Dziś możemy pochwalić się tym, że społeczność lokalna systematycznie czyta gazetę, która jest pismem przystępnym, ciekawym, bliskim wszystkim mieszkańcom Gminy Kawęczyn¹⁸.

Foto 25

18 urodziny „Kawęczyniaka” (1995-2013)

Trzeba wspomnieć o pierwszym okresie funkcjonowania redakcji „Kawęczyniaka”, który był okresem wręcz heroicznym. Dlatego należy powiedzieć o ogromie pracy włożonej w przygotowanie i wydanie gazety¹⁹ – konstatowała z uznaniem Paulina Woźniak w 20 rocznicę powstania czasopisma (1995-2015).

To szczególne wyzwanie, jakie stało się wówczas przed redakcją było związane z pracą wymagającą znajomości środowiska i technicznych możliwości realizacji przedsięwzięcia o charakterze prasowo-wydawniczym. Należało pokonywać kolejne etapy w procesie żmudnego

18 18 lat Kawęczyniaka, „Kawęczyniak” 2013, nr 9/13 (329), s. 2.

19 Paulina Woźniak, 20 lat minęło jak jeden dzień, „Kawęczyniak” 2015, nr 10/15 (354), s. 1.

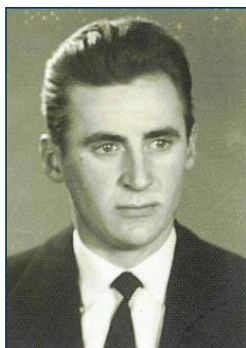
powstawania gotowego czasopisma i jego kolportażu wśród mieszkańców. Praca ta polegała w kolejności na zbieraniu i selekcji materiałów przeznaczonych do publikacji, ich odpowiednim zredagowaniu i stworzeniu makiety czasopisma, a następnie jej kserowaniu oraz złożeniu do odpowiedniego formatu (bigowaniu).

1.3.2. Dziennikarze i współpracownicy

Autorami niektórych materiałów drukowanych na łamach „Kawęczyniaka” – poza składem redakcji czasopisma – byli początkowo także członkowie Zarządu Gminy w Kawęczynie (Jan Nowak, który jako wójt przewodniczył Zarządowi Gminy, był członkiem redakcji), Stanisław Czekala (foto 26), Edmund Jacek (foto 27), Grzegorz Obsada (foto 28), Kazimierz Rusek (foto 29) oraz Zenon Tomczyk, od 16 lutego 1996 roku²⁰ do 2 grudnia 2002 roku jako zastępca wójta (foto 30) – od 1 lutego 1985 roku do 5 marca 2014 roku pełnił funkcję sekretarza gminy, był także długoletnim prezesem Zarządu Oddziału Gminnego ZOSP RP w Kawęczynie w latach 1987-2011²¹.

Foto 26

Stanisław Czekala – członek Zarządu Gminy Kawęczyn (1994-1998)

Źródło: Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.

²⁰ Zob. „Kawęczyniak” 1996, nr 4 (8), s. 1.

²¹ Zob. (art.), X Zjazd Oddziału Gminnego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej w Kawęczynie, „Kawęczyniak” 2011, nr 5/11 (302), ss. 1 i 2. Szerzej o biografii Zenona Tomczyka zob. Jan Nowak, Śp. Zenon Tomczyk (18.09.1953-05.03.2014), „Kawęczyniak” 2014, nr 4/14 (336), s. 7.

Foto 27

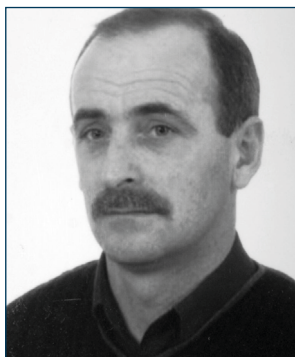
Edmund Jacek – Przewodniczący Rady Gminy Kawęczyn I kadencji 1990-1994,
członek Zarządu Gminy Kawęczyn (1994-1998)

Źródło: ks. dr H. Witczak, *Dziedzictwo wieków – z dziejów Gminy Kawęczyn, Kawęczyn-Konin 2010, s. 141.*

Foto 28

Grzegorz Obsada – członek Zarządu Gminy Kawęczyn (1994-1998)

Źródło: Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.

Foto 29

Kazimierz Rusek – członek Zarządu Gminy Kawęczyn I, II i III kadencji (1990-2002)

Źródło: Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.

Foto 30

Zenon Tomczyk – zastępca wójta Kawęczyna w latach 1996-2002

Źródło: ks. dr H. Witczak, *Dziedzictwo wieków – z dziejów Gminy Kawęczyn, Kawęczyn-Konin 2010, s. 131.*

Jednak łamy ówczesnego czasopisma zapelniali opracowaniami, relacjami, informacjami i komunikatami przede wszystkim poszczególni pracownicy Urzędu Gminy, odpowiedzialni za określone obszary działalności gminnej administracji. Należy również zwrócić uwagę, iż wielu z nich było aktywnych społecznie i angażowało się w działalność samorządu sołectkiego oraz różnych organizacji i związków, na przykład Ochotniczej Straży Pożarnej czy lokalnych stowarzyszeń. Niewątpliwie umożliwiało to lepsze poznanie miejscowej społeczności i rozpoznanie jej potrzeb oraz pomagało w przygotowywaniu materiałów do publikacji w „Kawęczyniaku”.

Zatrudnionymi na stanowiskach administracyjnych w Urzędzie Gminy w Kawęczynie były wówczas następujące (alfabetycznie) osoby: Urszula Begiert, Danuta Danielewska, Anna Grabarczyk, Grażyna Heresztyn, Danuta Jatczak, Klara Jenerowicz, Teresa Kęska, Bożena Macudzińska²², Józef Niestrata, Jan Nowak²³, Zofia Osiborska, Maria Siwerska, Barbara Śliwczyńska, Jan Tomczyk, Wacława Tomczyk, Zenon Tomczyk, Mariola Urbańczyk (foto 31).

22 Bożena Macudzińska społecznie pełniła także funkcję sekretarza Oddziału Gminnego ZOSP RP w Kawęczynie w latach 1996-2011.

23 Jan Andrzej Nowak był współautorem monografii *90 lat Ochotniczej Straży Pożarnej w Milejowie – rys historyczny* (wyróżnionej w 2016 roku w XI Konkursie na prace popularnonaukowe i badawcze dotyczące historii pożarnictwa). Zob. Paulina Woźniak, *Wyróżnienie dla monografii „90 lat Ochotniczej Straży Pożarnej w Milejowie” podczas XXIII Ogólnopolskiego Konkursu Kronik i XXIII Konkursu na pamiątki, wspomnienia, relacje i opracowania „Z dziejów OSP”, „Kawęczyniak” 2016, nr 10/16 (366), s. 17.* Był on także współredaktorem publikacji *Mała architektura sakralna Gminy Kawęczyn. Krzyże i kapliczki przydrożne*, która ukazała się w 2014 roku, oraz monografii *Sześć i pół wieku Tokar*, wydanej w 2018 roku.

Foto 31

Pracownicy Urzędu Gminy, Gminnego Zespołu Obsługi Oświaty i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kawęczynie (20.09.2010)

Siedzą od lewej: Henryk Binkowski (zastępca wójta), Rafał Woźniak (skarbnik gminy), Jolanta Krawczyk (kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej), Jan Nowak (wójt gminy Kawęczyn), Teresa Kęska (kierownik Urzędu Stanu Cywilnego), Zenon Tomczyk (sekretarz gminy), Jerzy Jacek (kierownik Gminnego Zespołu Obsługi Oświaty).

Stoją od lewej – rząd pierwszy: Iwona Serafińska (Urząd Gminy), Mariola Urbańczyk (Urząd Gminy), Ewa Frątczak (Urząd Gminy), Malwina Chojnacka (Urząd Gminy), Karolina Osiborska (Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej), Agnieszka Sasiak (Urząd Gminy), Agnieszka Stefanowska (Urząd Gminy), Dorota Bartosik (Radca Prawny), Maria Bazela (główna księgowa Gminnego Zespołu Obsługi Oświaty), Halina Ambroziak-Juszczak (Urząd Gminy), Emilia Skurka (Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej).

Stoją od lewej – rząd drugi: Jolanta Krucka (Urząd Gminy), Ewelina Buda (Urząd Gminy), Justyna Goślińska-Kończak (Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej), Danuta Danielewska (Urząd Gminy), Małgorzata Guźniczak (Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej), Bożena Macudzińska (Urząd Gminy), Maria Siwerska (Urząd Gminy), Jan Tomczyk (Urząd Gminy).

Stoją od lewej – rząd trzeci: Tomasz Musiałowski (Urząd Gminy), Jan Podkowski (Urząd Gminy), Aldona Szprync (Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej), Małgorzata Michalak (Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej), Grażyna Heresztyn (Urząd Gminy), Zofia Osiborska (Urząd Gminy), Urszula Begiert (Urząd Gminy), Karol Michalak (Urząd Gminy), Marek Olek (Urząd Gminy), Krzysztof Ostojki (Urząd Gminy).

Źródło: ks. dr H. Witczak, *Dziedzictwo wieków – z dziejów Gminy Kawęczyn, Kawęczyn-Konin 2010*, s. 142.

Z biegiem czasu wraz z rozwojem czasopisma, zwiększaniem się nakładu, objętości, zakresu tematycznego oraz możliwości technicznych jego realizacji, rosły nie tylko oczekiwania czytelników, lecz zwiększała się również liczba osób kooperujących – stale lub okresowo – z redakcją „Kawęczyniaka”. W ostateczności wśród współpracowników czasopisma znalazło się liczne grono znakomitych osób, reprezentujących różne środowiska społeczne, zawody i zainteresowania.

Jak już wspomniano wśród autorów artykułów byli w szczególności pracownicy Urzędu Gminy i jednostek organizacyjnych podległych gminie (Gminnego Zespołu Obsługi Oświaty, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, poszczególnych szkół podstawowych, przedszkola, biblioteki publicznej). Przedmiotem ich relacji prasowych były zagadnienia i wydarzenia związane na ogół bezpośrednio z wykonywaną przez nich pracą i/lub zainteresowaniami pozazawodowymi.

W początkowym okresie działalności „Kawęczyniaka” materiały przeznaczone do publikacji nie były na ogół podpisane pełnym imieniem i nazwiskiem autora, lecz stosownym akronimem, stanowiącym skrót, który składał się z pierwszej litery imienia i nazwiska, zakończonego kropką. Przedstawimy je w kolejności alfabetycznej: A.G. (Anna Grabarczyk), A.S. (Aldona Szprync), B.G. (Bożena Gruszczyńska), później B.M. (Bożena Macudzińska), B.Ś. (Barbara Śliwczyńska), B.U. (Begiert Urszula), później U.B. (Urszula Begiert), E.T. (Elżbieta Tomczak), H.A. (Halina Ambroziak), później H.A-J bądź HAJ (Halina Ambroziak-Juszczak), I.K. (Iwona Krajewska), J.B. (Jolanta Balcerzak), J.G. (Justyna Goślińska), J.J. (Jerzy Jacek), J.K. (Jolanta Krawczyk), J.N. (Jan Nowak), J.T. (Jan Tomczyk), K.J. (Klara Jenerowicz), M&M (Marcin Mazurek), M.M. (Małgorzata Michalak), M.O. (Marek Olek), M.S. (Maria Siwerska), M.U. (Mariola Urbańczyk), T.K. (Teresa Kęska), T.M. (Tomasz Musiałowski), W.T. (Wacława Tomczyk), Z.O. (Zofia Osiborska), Z.T. (Zenon Tomczyk). Marek Olek używał również akronimu złożonego (mol).

Informacje z działalności poszczególnych szkół podstawowych przekazywali do „Kawęczyniaka” między innymi: Jerzy Jacek – kierownik Gminnego Zespołu Obsługi Oświaty (foto 32), Arleta Biegańska – dyrektor Zespołu Szkół im. Marii Skłodowskiej-Curie w Kawęczynie do 2019 roku (foto 33)²⁴, Bożena Tylak – od 2008 roku wicedyrektor Zespołu Szkół im. Marii Skłodowskiej-Curie w Kawęczynie, w 2019 roku została mianowana na stanowisko jej dyrektora (foto 34), Ewa Kałużna, w latach 2013-2019 dyrektor Zespołu Szkół w Kowalch Pańskich (foto 35), Ewa Wojtczak – dyrektor Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II

24 Arleta Biegańska była w latach 1988-1990 gminnym inspektorem oświaty i wychowania. Jest aktywna społecznie i obecnie pełni funkcję członka zarządu Stowarzyszenia Kawęczyńskie Towarzystwo Rozwoju.

w Tokarach Pierwszych²⁵ (foto 36), Ewa Grzybek (foto 37) – nauczycielka języka polskiego, historii i wiedzy o społeczeństwie oraz Agnieszka Gibasiewicz (foto 38) – nauczycielka informatyki i religii w Szkole Podstawowej im. Strażaków Polskich w Kowalach Pańskich (od 2019 roku dyrektor tej placówki), Jadwiga Antczak – nauczycielka w Zespole Szkół w Kawęczynie (foto 39), Alicja Ziółkowska – nauczycielka edukacji wczesnoszkolnej w Szkole Podstawowej w Tokarach Pierwszych (foto 40), Renata Goślińska – nauczycielka przyrody, religii i informatyki w Szkole Podstawowej im. płk pil. Stanisława Jakuba Skarzyńskiego w Skarżynie (foto 41), Ilona Kaźmierczak – nauczycielka języka angielskiego w Szkole Podstawowej w Tokarach Pierwszych (foto 42).

Foto 32

Jerzy Jacek

Źródło: ks. dr H. Witczak,

Dziedzictwo wieków – z dziejów Gminy Kawęczyn, Kawęczyn-Konin 2010, s. 142.

Foto 33

Arleta Biegańska

Źródło: Materiały redakcji „Kawęczyniaka”

25 Ewa Wojtczak była skarbnikiem Stowarzyszenia Rodziców i Przyjaciół Szkoły w Tokarach.

Foto 34

Bożena Tylak - dyrektor Szkoły Podstawowej im. Marii Skłodowskiej-Curie w Kawęczynie

Źródło: Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.

Foto 35

Ewa Kałużna

Źródło: Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.

Foto 36

Ewa Wojtczak

Źródło: ks. dr H. Witczak,

Dziedzictwo wieków – z dziejów Gminy Kawęczyn, Kawęczyn-Konin 2010, s. 145.

Foto 37
Ewa Grzybek

Źródło: Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.

Foto 38
Agnieszka Gibasiewicz

Źródło: Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.

Foto 39
Jadwiga Antczak

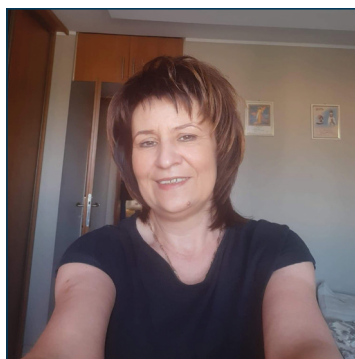
Źródło: Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.

Foto 40
Alicja Ziółkowska

Źródło: Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.

Foto 41
Renata Goślińska

Źródło: Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.

Foto 42
Ilona Kaźmierczak

Źródło: Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.

O pracy przedszkola pisała w szczególności Dorota Młynarska (foto 43), która od 1997 roku kieruje Przedszkolem Gminnym „Kasztanowe Ludki” w Kowalach Pańskich.

Foto 43

Dorota Młynarska

Źródło: Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.

Natomiast problematykę aktywności Biblioteki Publicznej Gminy Kawęczyn z siedzibą w Kowalach Pańskich podejmowała Elżbieta Kalinowska (foto 44), dyrektor tej placówki oraz punktu bibliotecznego w Tokarach.

Foto 44

Elżbieta Kalinowska

Źródło: Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.

Aktualności z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kawęczynie przygotowywały na ogół Jolanta Krawczyk (foto 45), kierownik GOPS²⁶, Emilia Skurka (foto 46), starszy pracownik socjalny, następnie Aldona Szprync (foto 47) oraz Żaneta Kuras (foto 48).

²⁶ Jolanta Krawczyk społecznie pełniła także funkcję skarbnika Stowarzyszenia Kawęczynskie Towarzystwo Rozwoju.

Foto 45
Jolanta Krawczyk

Źródło: Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.

Foto 46
Emilia Skurka

Źródło: Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.

Foto 47
Aldona Szprync

Źródło: Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.

Foto 48

Żaneta Kuras

Źródło: Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.

O różnych wydarzeniach związanych z organizacją i działalnością Kawęczyńskiego Towarzystwa Rozwoju²⁷, Gminnego Koła Stowarzyszenia Społeczno-Kulturalnego Sołtysów²⁸, które z czasem przekształciło się w Gminne Koło Wielkopolskiego Stowarzyszenia Sołtysów w Kawęczynie, kontaktach zagranicznych gminy Kawęczyn²⁹, a także o zasłużonych mieszkańcach, którzy odeszli³⁰, pisał między innymi wójt Kawęczyna, Jan Nowak (foto 49).

Foto 49

Jan Nowak

Źródło: Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.

27 Zob. Jan Nowak, *Zaproszenie*, „Kawęczyniak” 2001, nr 27 (126), s. 6.

28 Zob. J.N., *Z pielgrzymką do Lichenia*, „Kawęczyniak” 1996, nr 8 (12), s. 1; idem, *Zebranie Gminnego Koła Sołtysów w Kawęczynie*, „Kawęczyniak” 2002, nr 23 (169), s. 6.

29 Zob. Jan Nowak, *Goście z Białorusi*, „Kawęczyniak” 2002, nr 13 (159), s. 3.

30 Zob. Jan Nowak, *„Nie umiera ten, kto trwa w sercach i pamięci naszej*, „Kawęczyniak” 2020, nr 9/2020 (417), s. 25; idem, *Pożegnano Franciszka Stanisława Raszewskiego*, „Kawęczyniak” 2016, nr 4/16 (360), s. 6; idem, *Śp. Henryk Binkowski (06.09.1944 r. – 08.05.2015 r.)*, „Kawęczyniak” 2015, nr 6/15 (350), s. 8-9; idem, *Tadeusz Krupiński (01.03.1948-07.03.2014)*, „Kawęczyniak” 2014, nr 4/14 (336), s. 6; idem, *Śp. Zenon Tomczyk (18.09.1953-05.03.2014)*, „Kawęczyniak” 2014, nr 4/14 (336), s. 7.

Problematykę rolnictwa i gospodarki rolnej oraz nieruchomości gruntowych i ogłoszeń, związanych z tymi zagadnieniami, podejmowała między innymi Zofia Osiborska (foto 50), obecnie zastępca kierownika Referatu Rozwoju i Ochrony Środowiska, pracująca w Urzędzie Gminy od 1977 roku. Natomiast tematyką gospodarki wodno-ściekowej, w tym działalnością spółek wodnych, zajmowała się Urszula Begiert, pracująca w Urzędzie Gminy od 1980 roku (odpowiedzialna za sprawy rolnictwa, gospodarki wodno-ściekowej i statystyki).

Foto 50

Zofia Osiborska

Źródło: Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.

Mariola Urbańczyk (foto 51), pracuje w Urzędzie Gminy od 1982 roku (zajmuje się podatkami i opłatami lokalnymi), zamieszczała informacje między innymi o opłatach za odpady komunalne.

Foto 51

Mariola Urbańczyk

Źródło: Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.

Jolanta Krucka (foto 52), która jest związana z Urzędem Gminy w Kawęczynie od 2007 roku (odpowiada za sprawy wymiaru podatków i opłat), zajmowała się zagadnieniami podatkowymi. Kwestie podatkowe na łamach „Kawęczyniaka” relacjonował również Tomasz Musiałowski (foto 53), który pracuje w Urzędzie Gminy od 23 listopada 2006 roku i zajmuje się księgowością podatkową. Informacje dotyczące tych spraw zamieszczała także Kinga Jędrzejczak, zatrudniona w Urzędzie Gminy w latach 2015-2017.

Foto 52

Jolanta Krucka

Źródło: *Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.*

Foto 53

Tomasz Musiałowski

Źródło: *ks. dr H. Witczak, Dziedzictwo wieków – z dziejów Gminy Kawęczyn, Kawęczyn-Konin 2010, s. 142.*

Halina Ambroziak-Juszczak, która pracuje w Urzędzie Gminy od 1998 roku³¹ (odpowiada obecnie za sprawy gospodarki nieruchomościami oraz gospodarki przestrzennej i lokalowej), podejmowała zagadnienia związane między innymi z regulacjami prawnymi działalności gospodarczej, planowania przestrzennego, wyborami sołeckimi oraz aktywnością organizacji pozarządowych, na przykład Stowarzyszenia Rozwoju Koła Gospodyń Wiejskich i Sołectwa Tokary³², którego była przewodniczącą.

Informacje do działu *Wspomnień blask* (bogato ilustrowanymi pamiętkami rodzinnymi) zbierała i opracowywała Paulina Woźniak (od listopada 2016 roku³³). Cykl tych artykułów³⁴ – swoistych wywiadów wspomnieniowych – pod tytułem „*Wspomnienia wiecznie żywe*” zgłoszono do konkursu *Działania proekologiczne i prokulturowe w ramach strategii rozwoju województwa wielkopolskiego*, który zorganizował Zarząd Województwa Wielkopolskiego w 2018 roku. Został on wyróżniony i nagrodzony jako przykład działalności prokulturowej o znaczeniu kulturalnym, historycznym i nawiązującym do tradycji³⁵ (foto 54). Warto nadmienić, iż do sierpnia 2020 roku w cyklu *Wspomnień blask* opublikowano aż 38 artykułów, z których 28 zawierało relacje osób żyjących, natomiast 10 przekazanych zostało przez osoby bliskie.

31 Halina Ambroziak-Juszczak społecznie pełni funkcję skarbnika Stowarzyszenia Kawęczynskie Towarzystwo Rozwoju, które zostało nagrodzone przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego w 2019 roku za projekt „Zachowanie dziedzictwa historycznego Gminy Kawęczyn poprzez wydanie biuletynu informacyjnego o epidemii cholery z XIX wieku oraz ustawienie pamiątkowej tablicy w Kowalach Pańskich”, zrealizowany w 2018 roku przez Koło Miłośników Dziejów i Tradycji Regionu. Halina Ambroziak-Juszczak jest również prezesem Stowarzyszenia „Rozwoju Koła Gospodyń Wiejskich i Sołectwa Tokary”. Była także współautorką monografii *Sześć i pół wieku Tokar*, która ukazała się w 2018 roku.

32 Halina Ambroziak-Juszczak, *Warsztaty zdrowego żywienia w Tokarach*, „Kawęczyniak” 2018, nr 5/18 (385), s. 18.

33 Pierwszy odcinek tej serii rozpoczęły wspomnienia Tadeusza Pakuły z Marianowa-Kolonii. Zob. Paulina Woźniak, *Wspomnienia Tadeusza Pakuły – mieszkańca Marianowa-Kolonii*, „Kawęczyniak” 2016, nr 11/16 (367), s. 11-13.

34 Pierwszy tom wybranych wspomnień, które opublikowano do tego czasu na łamach „Kawęczyniaka”, został wydany drukiem w styczniu 2020 roku.

35 Paulina Woźniak, „*Wspomnień blask*” nagrodzony przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego, „Kawęczyniak” 2018, nr 11/18 (391), s. 8.

Foto 54

Uroczystość wręczenia nagrody za cykl artykułów „Wspomnień blask” (8 października 2018 roku)

Źródło: Paulina Woźniak, „Wspomnień blask” nagrodzony przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego, „Kawęczyniak” 2018, nr 11/18 (391), s. 8.

Paulina Woźniak podejmowała również tematykę działalności organizacji pozarządowych w gminie Kawęczyn (na przykład Koła Miłośników Dziejów i Tradycji Regionu w Kawęczynie³⁶, które założono w 2017 roku) oraz relacjonowała przebieg różnych wydarzeń, na ogół o charakterze rocznicowym³⁷.

Działalnością Urzędu Stanu Cywilnego, dostępnością e-urzędu, profilaktyką zdrowotną, utrzymaniem czystości i porządku zajmowała się Teresa Kęska³⁸, pierwsza długoletnia redaktorka naczelna „Kawęczyniaka” w latach 1995-2015. Relacjonowała ona również działalność Rady Gminy i jej komisji³⁹ oraz samorządu sołeckiego⁴⁰, a także niektóre wydarzenia o charakterze sportowym⁴¹ i artystycznym⁴² czy społeczno-kulturalnym, na przykład Inaugurację Roku Jubileuszowego w Tokarach⁴³, Jubileuszowy Zjazd Tokarzan⁴⁴

36 Zob. Paulina Woźniak, *Renowacja przydrożnego krzyża w Nowym Czachulcu przez Miłośników Dziejów i Tradycji Regionu*, „Kawęczyniak” 2020, nr 7/20 (380), s. 11-12.

37 Zob. Paulina Woźniak, *W Kowalach Pańskich uczczono 229. rocznicę Konstytucji 3 Maja*, „Kawęczyniak” 2020, nr 6/20 (379), s. 19.

38 Teresa Kęska była współautorką monografii *Sześć i pół wieku Tokar*, wydanej w 2018 roku.

39 T.K., *II Sesja Rady Gminy Kawęczyn*, „Kawęczyniak” 2006, nr 13 (253), s. 2; idem, *Wyjazdowe posiedzenie Komisji Rady Gminy Kawęczyn*, „Kawęczyniak” 2007, nr 1 (254), s. 3.

40 T.K., *Zebrania wiejskie*, „Kawęczyniak” 2006, nr 13 (253), s. 6.

41 T.K., *Mistrzowie powiatu*, „Kawęczyniak” 2012, nr 2/12 (312), s. 5; idem, *Walne Zebranie Sprawozdawczo-Wyborcze Stowarzyszenia LZS „Orzeł” Kawęczyn*, „Kawęczyniak” 2007, nr 9 (262), s. 6.

42 T.K., *Najlepsi w powiecie*, „Kawęczyniak” 2007, nr 11 (264), s. 5.

43 Teresa Kęska, *Inauguracja Roku Jubileuszowego w Tokarach*, „Kawęczyniak” 2012, nr 3/12 (311), s. 2.

44 Teresa Kęska, *Jubileuszowy zjazd Tokarzan*, „Kawęczyniak” 2012, nr 9/12 (318), ss. 1 i 3.

i Obchody 650-lecia wsi Tokary⁴⁵ w 2012 r.

O inwestycjach komunalnych, a także rozmaitych wydarzeniach i jubileuszach pisały między innymi: Beata Andrzejewska, Ewa Frątczak (w Urzędzie Gminy jest odpowiedzialna za promocję i rozwój gminy), Malwina Jasiak⁴⁶ (foto 55), Magdalena Krakowiak⁴⁷ (foto 56), Ilona Napieraj (foto 57), która pracowała w Urzędzie Gminy w Kawęczynie w latach 2018-2020. Na łamach czasopisma relacjonowane były także wydarzenia wpisane w kalendarz imprez gminnych, były to m.in. dożynki parafialne (pierwsze odbyły się 02.09.1990 r.), Wielkopolskie Dni Rodziny (2005-2009), zawody konne (1999-2019).

Foto 55

Malwina Jasiak

Źródło: Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.

Foto 56

Magdalena Krakowiak

Źródło: Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.

45 Teresa Kęska, *Tokary mają swoją monografię*, „Kawęczyniak” 2018, nr 2/18 (382), s. 4-5.

46 Malwina Jasiak została zatrudniona w Urzędzie Gminy w Kawęczynie od listopada 2017 roku, obecnie na stanowisku do spraw organizacyjnych i sekretariatu.

47 Magdalena Krakowiak jest zatrudniona od listopada 2017 roku w Urzędzie Gminy w Kawęczynie, obecnie na stanowisku do spraw drogownictwa i infrastruktury technicznej.

Foto 57

Ilona Napieraj

Źródło: *Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.*

Problematykę aktywności wójta i jego udział w różnych wydarzeniach przedstawiała Ewa Frątczak, która zajmowała się również Kołami Gospodyń Wiejskich. Relacjonowała także zdarzenia związane z różnorodnymi konkursami, wydarzeniami rocznicowymi, wyborami samorządowymi oraz ze sportem i bazą rekreacyjno-sportową⁴⁸.

O działalności Ochotniczych Straży Pożarnych i problematyce bezpieczeństwa pisał między innymi Jan Tomczyk (foto 58), który pracował w Urzędzie Gminy w latach 1991-2017 i zajmował się gospodarką lokalową, sprawami wojskowo-obronnymi i ochrony przeciwpożarowej (w latach 2011-2016 był sekretarzem Zarządu Oddziału Gminnego ZOSP RP w Kawęczynie).

Foto 58

Jan Tomczyk

Źródło: *Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.*

⁴⁸ Ewa Frątczak, *Baza rekreacyjno-sportowa gminy Kawęczyn*, „Kawęczyniak” 2020, nr 6/20 (379), s. 30-31.

Zagadnienia te omawiała także Bożena Macudzińska (była sekretarzem Oddziału Gminnego ZOSP RP w Kawęczynie) oraz Monika Jatczak⁴⁹ (foto 59), która pracuje w Urzędzie Gminy od 2013 roku i obecnie zajmuje stanowisko do spraw rolnictwa, gospodarki wodno-ściekowej, statystyki i ochrony przeciwpożarowej.

Foto 59

Monika Jatczak

Źródło: *Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.*

Osiągnięciami pracowników Urzędu Gminy i dziejami samorządności w gminie Kawęczyn od 2008 roku zajmowała się Iwona Krajewska (foto 60), która pisała także o różnych wydarzeniach rocznicowych, turystyce, ochronie zdrowia, w tym o problematyce antyalkoholowej (była sekretarzem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych). W Urzędzie Gminy odpowiadała za obsługę Rady Gminy oraz zagadnienia zdrowia i ochrony zabytków. Obecnie pełni funkcję kierownika Urzędu Stanu Cywilnego.

Foto 60

Iwona Krajewska

Źródło: *Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.*

⁴⁹ Monika Jatczak jest także współautorką publikacji pod tytułem *Mała architektura sakralna Gminy Kawęczyn. Krzyże i kapliczki przydrożne*, wydanej w 2014 roku.

O rocznicach historycznych, jubileuszach, samorządności lokalnej i wydarzeniach, w których brali udział przedstawiciele gminy pisała Małgorzata Jaworska (foto 61), która pracuje w Urzędzie Gminy od marca 2019 roku.

Foto 61

Małgorzata Jaworska

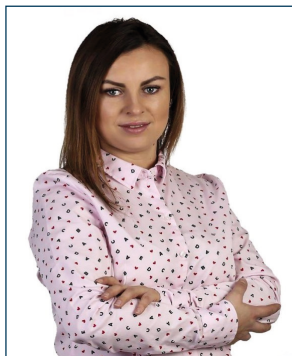

Źródło: Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.

Problematyką działalności administracji lokalnej, komunikatami i ogłoszeniami w zakresie zmian prawa pracy, zmianach w Zakładzie Usług Społecznych oraz podsumowaniami wyników wyborów zajmowała się Marta Wojtczak, zaś zagadnienia ochrony środowiska podejmowała Paulina Tyczyno (foto 62), która jest zatrudniona w Urzędzie Gminy od 1 marca 2019 roku.

Foto 62

Paulina Tyczyno

Źródło: Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.

Natomiast informacje dotyczące odbioru odpadów komunalnych i ich segregacji, azbestu czy inwestycji termomodernizacyjnych, przydomowych oczyszczalni ścieków oraz przetargów i projektów, które były związane z tymi zagadnieniami, przedstawiały Ewelina Buda, inspektor do spraw pozyskiwania funduszy zewnętrznych i zamówień publicznych (foto 63) i Agnieszka Sasiak (foto 64), która w Urzędzie Gminy zajmuje stanowisko do spraw ochrony środowiska.

Foto 63

Ewelina Buda

Źródło: Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.

Foto 64

Agnieszka Sasiak

Źródło: Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.

Wydarzeniami w szkołach podstawowych zajmuje się Marta Śniegocka, od 01.01.2020 r. pełniąc obowiązki kierownika Centrum Usług Wspólnych, która relacjonowała również działalność Kół Gospodyń Wiejskich.

O zdarzeniach sportowych w gminie Kawęczyn pisali między innymi Marek Olek i Marcin Mazurek, opiekun obiektów sportowych (foto 65), który zajmował się także działalnością Ochotniczych Straży Pożarnych – w 2016 roku został wybrany wiceprezesem Zarządu Oddziału Gminnego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP w Kawęczynie.

Foto 65

Marcin Mazurek

Źródło: Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.

Przejawami aktywności organizacji pozarządowych działających w gminie (na przykład Stowarzyszeniem Emerytów, Rencistów i Inwalidów Gminy Kawęczyn czy Środowiskowym Domem Samopomocy w Młodzianowie, funkcjonującym od początku 2013 roku⁵⁰), zajmowały się między innymi Małgorzata Jaworska oraz Mariola Czapla (foto 66).

Foto 66

Mariola Czapla

Źródło: Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.

⁵⁰ Środowiskowym Domem Samopomocy w Młodzianowie kierowała Teresa Danuta Michalska. Swoje obowiązki objęła 15 listopada 2012 roku. Zob.: (art.), *Kierownik ŚDS w Młodzianowie*, „Kawęczyniak” 2012, nr 12/12 (321), s. 3; *Środowiskowy Dom Samopomocy w Młodzianowie*, „Kawęczyniak” 2012, nr 12/12 (321), s. 3.

Sprawy finansowe i budżetu gminy przedstawiała na łamach „Kawęczyniaka” Edyta Balcerzak (foto 67), skarbnik gminy, kieruje Referatem Budżetowo-Podatkowym (pracuje w Urzędzie Gminy od 2011 roku⁵¹).

Foto 67

Edyta Balcerzak

Źródło: *Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.*

Problematykę finansową, funduszu sołeckiego i aktywności poszczególnych sołectw oraz strategii rozwoju gminy podejmowała Elżbieta Tomczak⁵² (foto 68), związana z Gminą Kawęczyn od 01.12.2010 r. jako Kierownik Centrum Integracji Społecznej w Młodzianowie. Pracuje w Urzędzie Gminy w Kawęczynie od 2013 r., a od 2015 r. kieruje Referatem Rozwoju Gminy, gdzie zajmowała się funduszem sołeckim, partnerstwem lokalnym i funduszami zewnętrznymi. Elżbieta Tomczak 1 kwietnia 2020 roku została powołana na stanowisko zastępcy wójta gminy Kawęczyn⁵³.

Foto 68

Elżbieta Tomczak

Źródło: *Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.*

51 Zob. (art.), *Nowa Skarbnik Gminy Kawęczyn*, „Kawęczyniak” 2011, nr 1/11 (308), s. 1.

52 Elżbieta Tomczak w latach 2010-2012 kierowała Centrum Integracji Społecznej w Młodzianowie.

53 Zob. *Elżbieta Tomczak – zastępcą wójta gminy Kawęczyn*, „Kawęczyniak” 2020, nr 4/22 (377), s. 2.

O problematyce ekologicznej, ochronie przyrody i miejscowej awifaunie pisała Alina Bartosik (foto 69) – nauczycielka biologii w Szkole Podstawowej i Gimnazjum im. Marii Skłodowskiej-Curie w Kawęczynie. Była sekretarzem Stowarzyszenia Kawęczyńskie Forum Rodziców, założonego w 2004 roku⁵⁴ oraz koordynatorką projektu edukacyjnego realizowanego w gminie Kawęczyn pod tytułem „Bocian”⁵⁵. Posiada także uprawnienia przewodnika terenowego po Wielkopolsce Wschodniej⁵⁶.

Foto 69

Alina Bartosik

Źródło: Alina Bartosik, *20 lat z bocianami*, „Kawęczyniak” 2018, nr 9/18 (389), s. 17.

W „Kawęczyniaku” zamieszczały swoje materiały, także osoby niezwiązane etatowo z Urzędem Gminy czy jednostkami podporządkowanymi gminie, lecz na ogół aktywne społecznie oraz angażujące się w działalność różnych organizacji pozarządowych.

Problematykę sportową podejmował między innymi Konrad Grzelak (foto 70), trener drużyny Juniorów Młodszych Orla Kawęczyn. LZS „Orzeł” Kawęczyn powstał w 1996 roku⁵⁷. W 2011 roku przyjął nazwę Gminny Klub Sportowy „Orzeł” Kawęczyn.

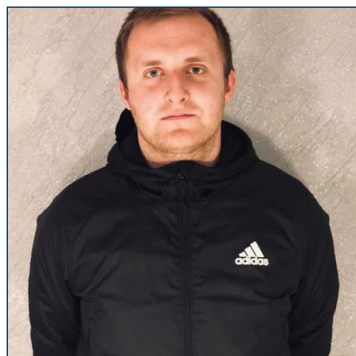
54 Szerzej o aktywnej działalności Stowarzyszenia Kawęczyńskie Forum Rodziców w 2019 roku zob. Bożena Tylak, *Działalność Stowarzyszenia: Kawęczyńskie Forum Rodziców w 2019 r.*, „Kawęczyniak” 2020, nr 9/2020 (417), s. 8.

55 Alina Bartosik, *Bocianie radości i smutki w sezonie 2017*, „Kawęczyniak” 2017, nr 9/17 (377), s. 16; idem, *20 lat z bocianami*, „Kawęczyniak” 2018, nr 9/18 (389), s. 17-18.

56 Zob. Paulina Woźniak, *Gratulacje dla Przewodników Terenowych Gminy Kawęczyn*, „Kawęczyniak” 2016, nr 2/16 (358), s. 15.

57 Zebranie założycielskie LZS „Orzeł” w Kawęczynie odbyło się 30 października 1996 roku. Wybrano wówczas skład pierwszej Rady Gminnej LZS w Kawęczynie, w której znaleźli się: Zbigniew Filipowicz, Krzysztof Kolenda, Krzysztof Kowalczyk, Edward Krawczyk, Dariusz Mielczarek, Marek Olek, Barbara Śliwczyńska. Natomiast do Komisji Rewizyjnej weszli: Arleta Biegańska, Jerzy Jacek i Zenon Tomczyk. Szerzej zob. Mol., *Informacje*, „Kawęczyniak” 1996, nr 21(25), s. 1.

Foto 70
Konrad Grzelak

Źródło: Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.

Dział *Kawęczyniak historyczny* redagował między innymi w latach 2009-2015 Andrzej Ryszard Tyczyno (foto 71), długoletni dziennikarz tygodnika „Echo Turku”. Zamieszczał głównie materiały historyczne o miejscowościach gminy Kawęczyn, pochodzeniu nazwisk, parafiach, osobach związanych z dziejami gminy oraz wydarzeniach, które relacjonowało między innymi przedwojenne „Echo Tureckie”. Do końca 2015 roku zajmował się także składem „Kawęczyniaka”.

Foto 71
Andrzej Ryszard Tyczyno

Źródło: Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.

Kącik historyczny zapelniali interesującymi materiałami dr Jerzy Łojko (foto 72), historyk, regionalista, starszy kustosz w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Koninie oraz Sylwester Dzikowski, pasjonat miejscowej historii, aktywny działacz i wiceprezes Stowarzyszenia Kawęczyńskie Towarzystwo Rozwoju, przewodniczący Koła Miłośników Dziejów i Tradycji Regionu, który 10 marca 2016 roku dołączył do zespołu redakcyjnego „Kawęczyniaka”.

W *Kąciku historycznym* pisała również Teresa Kęska⁵⁸, długoletnia redaktorka naczelna „Kawęczyniaka”.

Foto 72

Dr Jerzy Łojko

Źródło: Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.

Przeszłość gminy Kawęczyn oraz działalność i osiągnięcia jego dawnych mieszkańców cieszą się sporym zainteresowaniem również dzisiaj. Dlatego dobrze się stało, iż – jak zauważył Sylwester Dzikowski⁵⁹ (foto 73) – „Kawęczyniak” daje takie możliwości, że nie tylko informuje, ale jest żywą kroniką tej gminy⁶⁰.

58 Teresa Kęska, *Parafia pw. św. Andrzeja Apostoła*, „Kawęczyniak” 2016, nr 12/16 (368), s. 9.

59 Sylwester Dzikowski 10 marca 2016 roku otrzymał od przewodniczącego Rady Gminy Kawęczyn, wójta gminy Kawęczyn oraz redakcji „Kawęczyniaka” specjalne podziękowanie za przygotowywanie artykułów do miesięcznika „Kawęczyniak” następującej treści: *Pragniemy serdecznie podziękować Panu za przygotowanie do miesięcznika „Kawęczyniak” historii funkcji sołtysa. Artykuł przybliżył czytelnikom pozycję sołtysa i solecką tradycję. Przedstawił również Mieszkańcom Gminy Kawęczyn zbiór informacji, które dotyczą historii praktycznie każdej wsi. Dzięki Pana zaangażowaniu na łamach lokalnego czasopisma ukazać się mogły znaki funkcyjne, jakie sołtysi nosili w przeszłości, podkreślające rolę i znaczenie tego stanowiska. Dziękujemy za wszelkie podejmowane przez Pana działania na rzecz rozwoju miesięcznika „Kawęczyniak”. Bardzo cieszy nas, iż chce Pan dzielić się z innymi swoją wiedzą. Zachęcając czytelników do poznawania historii naszej „Małej Ojczyzny”, przyczynia się Pan do kształtowania świadomości, jak ciekawa, piękna, ale i trudna jest przeszłość naszego regionu. Dzięki Pana aktywności i zaangażowaniu pismo wszystkich mieszkańców Gminy Kawęczyn zyskało nowy wizerunek i stało się nietuzinkowe. W związku z powyższym chcieliśmy bardzo serdecznie powitać Pana w zespole redakcyjnym „Kawęczyniaka”. Życzymy nieustającej inwencji twórczej, wytrwałości w realizacji kolejnych zadań, doskonalenia swoich umiejętności oraz rozwijania pasji, która daje poczucie spełnienia, a także służy społeczności lokalnej.*

60 Cyt. za: <https://www.archiwum.iturek.net/wiadomosci/kaweczyn/item/6700-kaweczyn-sylwester-dzikowski-doceniony> (27.09.2020).

Foto 73

Sylwester Dzikowski

Źródło: <https://www.archiwum.iturek.net/wiadomosci/kaweczyn/item/6700-kaweczyn-sylwester-dzikowski-doceniony> (27.09.2020)

O wydarzeniach historycznych na łamach czasopisma pisali także Paweł Janicki nauczyciel Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Dobrej⁶¹ (foto 74), Bartosz Stachowiak⁶² (foto 75) dyrektor Muzeum Miasta Turku im. Józefa Mehoffera oraz Małgorzata Krawczyk⁶³ (foto 76), nauczycielka historii w Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Tokarach Pierwszych.

Foto 74

Paweł Janicki

Źródło: Paulina Woźniak, *Tajemnice historii*, „Kawęczyniak” 2018, nr 12/18 (392), s. 17.

61 Zob. Paweł Janicki, *Smutna rocznica*, „Kawęczyniak” 2020, nr 8/20 (381), s. 23; idem, *Ponad sto lat intensywnego życia*, „Kawęczyniak” 2020, nr 8/20 (381), s. 24.

62 Zob. Bartosz Stachowiak, *150 lat powiatu tureckiego*, „Kawęczyniak” 2017, nr 1/17 (369), s. 9. Bartosz Stachowiak jest również autorem następujących monografii: *Ochotnicze Straże Pożarne Gminy Kawęczyn – zarys historyczny* (2011), *90 lat Ochotniczej Straży Pożarnej w Milejowie – rys historyczny* (2014) oraz *Ochotnicza Straż Pożarna w Kowalach Pańskich – w stulecie działalności* (2019). Zob. *Monografia OSP Milejów*, „Kawęczyniak” 2015, nr 2/15 (346), ss. 1, 6-7.

63 Zob. Małgorzata Krawczyk, *Samorząd terytorialny wczoraj i dziś (1918-2018 r.) - cd.*, „Kawęczyniak” 2018, nr 9/18 (395), s. 7-9; idem, *„Z ruin i gruzów do lepszego jutra”*, „Kawęczyniak” 2020, nr 3/19 (395), s. 1-4.

Foto 75

Bartosz Stachowiak

Źródło: Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.

Foto 76

Małgorzata Krawczyk

Źródło: Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.

Działalnością Ochotniczych Straży Pożarnych zajmował się między innymi Jarosław Pasik (foto 77), prezes Zarządu Oddziału Gminnego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP w Kawęczynie od 2011 roku, Wiceprezes Oddziału Powiatowego ZOSP RP w Turku od 2011 r., Członek Zarządu Oddziału Wojewódzkiego Ochotniczych Straży Pożarnych RP Województwa Wielkopolskiego od 2016 r.

Foto 77
Jarosław Pasik

Źródło: *Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.*

O inicjatywach, ciekawych wydarzeniach i działalności poszczególnych sołectw i sołtysów pisał między innymi Jacek Pawlak, sołtys Marianowa i prezes Gminnego Koła Wielkopolskiego Stowarzyszenia Sołtysów w Kawęczynie oraz członek Zarządu Wielkopolskiego Stowarzyszenia Sołtysów⁶⁴.

Wśród wielu innych osób, które w różnym okresie i z różną częstotliwością przygotowywały materiały do „Kawęczyniaka”, znajdowały się między innymi (alfabetycznie):

- Laura Adamiak (nauczycielka edukacji wczesnoszkolnej w Szkole Podstawowej w Tokarach Pierwszych).
- Maria Antoszczyk (dyrektor Szkoły Podstawowej im. płk pil. Stanisława Jakuba Skarżyńskiego w Skarżynie).
- Edyta Balcerzak (skarbnik gminy Kawęczyn od 12 października 2011 roku).
- Aleksandra Bartczak (nauczycielka wychowania fizycznego i biologii w Szkole Podstawowej w Skarżynie).
- Dorota Bartosik (sekretarz gminy Kawęczyn od 17 września 2019 roku).
- Ryszard Bartosik (prezes Zarządu Stowarzyszenia „Zielona Dolina” w Kawęczynie).
- Katarzyna Bednarkiewicz (nauczycielka religii i wychowania do życia w rodzinie w Szkole Podstawowej w Tokarach Pierwszych).
- Krystyna Brzychcy (sołtys sołectwa Młodzianów).
- Marcin Bugała (prezes Koła Polskiego Związku Pszczelarskiego w Turku).
- Małgorzata Chruszcz (nauczycielka nauczania indywidualnego i rewalidacji w Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Tokarach Pierwszych).

⁶⁴ Zob. *Ogólne Zebranie Delegatów Wielkopolskiego Stowarzyszenia Sołtysów*, „Kawęczyniak” 2011, nr 6/11 (303), s. 2.

- Magdalena Czerniak (nauczycielka języka angielskiego w Szkole Podstawowej im. Marii Skłodowskiej-Curie w Kawęczynie).
- Jan Czarnek (członek Koła Miłośników Dziejów i Tradycji Regionu w Kawęczynie)
- Danuta Danielewska (Urząd Gminy w Kawęczynie).
- Tadeusz Duszyński (sołtys Marcjanowa).
- Barbara Glapińska (nauczycielka geografii w Szkole Podstawowej w Kawęczynie).
- Patrycja Goślińska (Stowarzyszenie „Rozwoju Koła Gospodyń Wiejskich i Sołectwa Tokary”).
- Kinga Goślińska (uczennica Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Tokarach Pierwszych).
- Gracjana Goślińska (nauczycielka w Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Tokarach Pierwszych).
- Aneta Górską (nauczycielka informatyki w Gimnazjum im. Marii Skłodowskiej-Curie w Kawęczynie).
- Honorata Gruszczyńska (nauczycielka w Szkole Podstawowej im. płk pil. Stanisława Jakuba Skarżyńskiego w Skarżynie).
- Urszula Gruszczyńska (nauczycielka w Gimnazjum w Kawęczynie).
- Beata Heresztyn (sołtys sołectwa Marianów).
- Grażyna Heresztyn (Urząd Gminy w Kawęczynie).
- Anna Jankowska (nauczycielka języka polskiego w Tokarach Pierwszych).
- Urszula Jarentowska (Gruszczyńska) (nauczycielka języka polskiego w Szkole Podstawowej w Kawęczynie).
- Jadwiga Jaśkiewicz (Zespół Ludowy „Sami Swoi” w Żdźarach).
- Ryszard Jaśkiewicz (sołtys w Żdźarach).
- Aneta Jesionek (nauczycielka techniki w Szkole Podstawowej w Skarżynie).
- Grażyna Jesionek (nauczycielka matematyki w Szkole Podstawowej w Kawęczynie).
- Anna Jeżykowska (Ochotnicza Straż Pożarna w Głuchowie).
- Sylwester Kasprzak (prezes Gminnego Koła Wielkopolskiego Stowarzyszenia Sołtys w Kawęczynie).
- Barbara Kępa (nauczycielka języka niemieckiego w Zespole Szkół im. Marii Skłodowskiej-Curie w Kawęczynie).
- Krzysztof Kolenda (dyrektor Szkoły Podstawowej w Tokarach Pierwszych).
- Jolanta Kołata (katecheta w Szkole Podstawowej im. Strażaków Polskich w Kowalach Pańskich-Kolonii).
- Violetta Kończak (nauczycielka języka polskiego w Szkole Podstawowej w Kawęczynie).
- Katarzyna Korycka (nauczycielka wychowania fizycznego i edukacji dla bezpieczeństwa w Szkole Podstawowej w Tokarach Pierwszych).

- Katarzyna Krupińska (Szkoła Podstawowa w Kawęczynie oraz Kowalach Pańskich-Kolonii).
- Tadeusz Krupiński (delegat gminy do Konińskiej Izby Rolniczej oraz przewodniczący Rady Gminy w Kawęczynie w latach 2010-2013).
- Julia Kucharska (prezes Oddziału Związku Nauczycielstwa Polskiego w Kawęczynie).
- Karolina Kurc (dyrektor Szkoły Podstawowej w Tokarach Pierwszych w latach 1994-1999).
- Adrian Kwinciak (trener drużyny Ochotniczej Straży Pożarnej w Głuchowie).
- Elżbieta Linka (nauczycielka matematyki i geografii w Szkole Podstawowej w Skarżynie).
- Katarzyna Linka (Krupińska) (nauczycielka języka polskiego w Szkole Podstawowej w Kowalach Pańskich).
- Halina Majda (dyrektor Szkoły Podstawowej w Kawęczynie w latach 1999-2003).
- Beata Matuszewska-Boraś (nauczycielka języka niemieckiego).
- Jolanta Mazurek (sołtys sołectwa Milejów od 2015 roku).
- Daria Michalak (Szkoła Podstawowa w Kawęczynie).
- Teresa Michalska (kierownik Środowiskowego Domu Samopomocy w Młodzianowie).
- Anna Milewska-Inglot (nauczycielka historii i wiedzy o społeczeństwie w Szkole Podstawowej w Tokarach Pierwszych).
- Kinga Morusińska (uczennica Szkoły Podstawowej im. Marii Skłodowskiej-Curie w Kawęczynie).
- Krystyna Naglewska (skarbnik gminy Kawęczyn w latach 2001-2007).
- Hanna Nowak (nauczycielka edukacji wczesnoszkolnej w Szkole Podstawowej w Kawęczynie).
- Barbara Osiewała (1963-2014)⁶⁵ (nauczycielka języka rosyjskiego, języka polskiego i edukacji wczesnoszkolnej w Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Tokarach Pierwszych).
- Beata Pabisiak (nauczycielka i pedagog szkolny w Szkole Podstawowej w Kawęczynie).
- Anna Paczkowska (nauczycielka matematyki w Gimnazjum w Kawęczynie).
- Krystyna Papierkowska (nauczycielka wychowania fizycznego w Szkole Podstawowej w Kowalach Pańskich).
- Helena Piaścik (Stowarzyszenie Emerytów, Rencistów i Inwalidów Gminy Kawęczyn, radna z Tokar Pierwszych w latach 2002-2006).
- Jadwiga Piekarska (dyrektor Szkoły Podstawowej w Tokarach Pierwszych w latach 1984-1991).

⁶⁵ Szerzej o biografii Barbary Osiewała zob. Ewa Wojtczak, 12 czerwca 2014 r. zmarła Barbara Osiewała – nauczyciel Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Tokarach Pierwszych. *Wspaniały Pedagog, Człowiek o wielkim sercu i umyśle. Oddana dzieciom i lokalnej społeczności*, „Kawęczyniak” 2014, nr 7/14 (339), s. 14.

- Mirosława Piekarska (1960-2020) (nauczycielka nauczania zintegrowanego w Szkole Podstawowej w Kowalach Pańskich, później w Zespole Szkół im. Marii Skłodowskiej-Curie w Kawęczynie).
- Sylwia Przybylak (uczennica Gimnazjum w Kawęczynie).
- Anna Rusek (Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Kościelcu).
- Nikola Ruszkowska (uczennica Gimnazjum w Kawęczynie).
- Beata Ryśkiewicz (dyrektor Szkoły Podstawowej w Skarżynie).
- Teresa Sambor (mieszkancka sołectwa Chocim).
- Agnieszka Serafińska (sołectwo Stanisława).
- Monika Serafińska (Szkoła Podstawowa w Skarżynie).
- Wioletta Sidorowicz (nauczycielka języka angielskiego w Szkole Podstawowej w Kowalach Pańskich).
- Małgorzata Skurczak-Szymańska (sołtys w Tokarach).
- Iwona Sobińska (dyrektor Szkoły Podstawowej w Kowalach Pańskich).
- Ewa Sobolewska (nauczycielka wychowania fizycznego w Szkole Podstawowej w Kowalach Pańskich).
- Maria Siwerska (Urząd Gminy w Kawęczynie).
- Elżbieta Szymanowska (nauczycielka nauczania zintegrowanego, plastyki i chemii w Szkole Podstawowej w Kowalach Pańskich).
- Jadwiga Świerczyńska (Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Kościelcu).
- Bożena Tobijas (prezes Skarżyńskiego Stowarzyszenia Osób z Inicjatywą).
- Edward Tobijas (sołtys sołectwa Skarżyn).
- Przemysław Tomczak (kierownik Biura Powiatowego Wielkopolskiej Izby Rolniczej w Turku).
- Izabela Tomczyk (wiceprezes Stowarzyszenia „Kawęczyńskie Forum Rodziców”).
- Magdalena Tomczyk (nauczycielka plastyki i techniki w Gimnazjum w Kawęczynie).
- Anna Walczykowska (nauczycielka matematyki i informatyki w Szkole Podstawowej w Kowalach Pańskich).
- Magdalena Wiatrowska (nauczycielka nauczania zintegrowanego i języka polskiego w Zespole Szkół w Kowalach Pańskich).
- Anna Wodzińska (nauczycielka wychowania fizycznego w Szkole Podstawowej w Kowalach Pańskich).
- Rafał Woźniak (skarbnik gminy Kawęczyn w latach 2007-2011).
- Kinga Wypiór-Błaszczyk (Środowiskowy Dom Samopomocy w Młodzianowie).
- Joanna Zubrzak (Pasik) (Ochotnicza Straż Pożarna w Głuchowie).
- Andrzej Szymon Waliszewski (prawnuk właścicieli folwarku Tokary).

Trzeba jednak podkreślić, iż zawartość „Kawęczyniaka” zapełniali swoimi materiałami zwłaszcza w początkowym okresie działalności czasopisma – jak wspomiano – poszczególni pracownicy Urzędu Gminy. Część z nich już przeszła na emeryturę, jak (w kolejności): Józef Niestrata (1975-2001)⁶⁶ – foto 78, Danuta Jatczak⁶⁷ (1973-2005) – foto 79, Barbara Śliwczyńska⁶⁸ (1979-2006) – foto 80, Klara Jenerowicz⁶⁹ (1973-2007) – foto 81, Wacława Tomczyk⁷⁰ (1973-2008) – foto 82, Anna Grabarczyk⁷¹ (1973-2009) – foto 83, Maria Siwerska (1976-2015).

Foto 78

Józef Niestrata, Skarbnik Gminy Kawęczyn w latach 1990-2001

Źródło: *Śp. Józef Niestrata (05.03.1939-29.12.2014), „Kawęczyniak” 2015, nr 1/15 (345), s. 9.*

Foto 79

Danuta Jatczak

Źródło: *Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.*

66 Józef Niestrata zmarł w 2014 roku. Zob. *Śp. Józef Niestrata (05.03.1939-29.12.2014), „Kawęczyniak” 2015, nr 1/15 (345), s. 9;*

67 Danuta Jatczak w 2005 roku otrzymała odznakę honorową *Za zasługi dla Powiatu Tureckiego.*

68 Barbara Śliwczyńska w 2006 roku otrzymała odznakę honorową *Za zasługi dla Powiatu Tureckiego.*

69 Klara Jenerowicz w 2006 roku otrzymała odznakę honorową *Za zasługi dla Powiatu Tureckiego.*

70 Wacława Tomczyk w 2008 roku otrzymała odznakę honorową *Za zasługi dla Powiatu Tureckiego.*

71 Anna Grabarczyk w 2009 roku otrzymała odznakę honorową *Za zasługi dla Powiatu Tureckiego.*

Foto 80

Barbara Śliwczyńska

Źródło: Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.

Foto 81

Klara Jenerowicz

Źródło: Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.

Foto 82

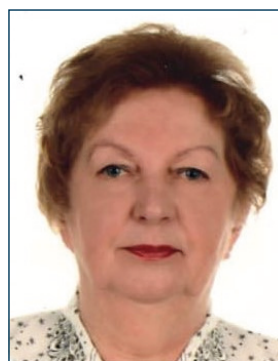
Wacława Tomczyk

Źródło: Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.

Foto 83

Anna Grabarczyk

Źródło: Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.

Aktualny skład pracowników Urzędu Gminy, Centrum Usług Wspólnych i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kawęczynie – którzy od czasu do czasu piszą do „Kawęczyniaka” – przedstawiono na fotografii 84 (niestety nie wszystkich).

Foto 84

Pracownicy Urzędu Gminy, Centrum Usług Wspólnych i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kawęczynie
(16 wrzesień 2020 r.)

Siedzą od lewej: Jolanta Krawczyk (kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kawęczynie), Dorota Bartosik (sekretarz gminy Kawęczyn), Urszula Begiert (Urząd Gminy), Zofia Osiborska (kierownik referatu rolnictwa i ochrony środowiska Urząd Gminy), Jan Nowak (wójt gminy Kawęczyn), Grażyna Heresztyn (Urząd Gminy), Teresa Kęska (kierownik Urzędu Stanu Cywilnego), Edyta Balcerzak (skarbnik gminy), Jerzy Jacek (Centrum Usług Wspólnych), Iwona Krajewska (zastępca kierownika Urzędu Stanu Cywilnego).

Stoją od lewej – rząd pierwszy: Tomasz Musiałowski (Urząd Gminy), Aldona Szprync (Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej), Maria Bazela (Centrum Usług Wspólnych), Emilia Skurka (Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej), Ewelina Buda (Urząd Gminy), Beata Andrzejewska (Urząd Gminy), Agnieszka Sasiak (Urząd Gminy), Danuta Danielewska (Urząd Gminy), Halina Ambroziak-Juszczak (Urząd Gminy), Mariola Urbańczyk (Urząd Gminy), Magdalena Krakowiak (Urząd Gminy), Karol Michalak (Urząd Gminy).

Stoją od lewej – rząd drugi: Żaneta Wypiór (Urząd Gminy), Karolina Oglaza (Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej), Malwina Jasiak (Urząd Gminy), Marta Wojtczak (Urząd Gminy), Paulina Tyczyno (Urząd Gminy), Małgorzata Rykowska (Urząd Gminy), Monika Jatczak (Urząd Gminy).

Źródło: Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.

— 1.4. Co mówią o „Kawęczyniaku” ich twórcy? —

Proprosiliśmy o krótkie wypowiedzi redaktorów naczelnych „Kawęczyniaka”. W kolejności: Teresę Kęską, która kierowała czasopismem w latach 1995-2015, Beatę Andrzejewską, reaktora naczelną w okresie 2015-2020 oraz Paulinę Woźniak, która przejęła stery w redakcji w 2020 roku. Swoimi wspomnieniami podzielili się również członkowie zespołu redakcyjnego, Halina Ambroziak-Juszczak, Iwona Krajewska oraz Sylwester Dzikowski.

1.4.1. Teresa Kęska (redaktor naczelna „Kawęczyniaka” w latach 1995-2015)

Foto 85
Teresa Kęska

Źródło: Materiały redakcji
„Kawęczyniaka”.

W październiku 2020 roku nasz „Kawęczyniak” obchodzi swoje 25-lecie powstania. Przeglądając początkowe egzemplarze gazetki z sentymentem otworzyłam numer „0”. Wtedy to wszystko się zaczęło. „Kawęczyniak” był wydawany przez Biuro Rady Gminy w Kawęczynie. Prowadziłam wtedy obsługę Rady Gminy, więc niejako z urzędu uczestniczyłam w jego powstaniu i wydawaniu. Gazetkę przygotowywał zespół redakcyjny w składzie: Jan Nowak, Teresa Kęska, Marek Olek, Bożena Macudzińska (wtedy Gruszczyńska), Halina Ambroziak-Juszczak (wtedy Ambroziak).

Praca nad gazetką polegała na tym, że poszczególni pracownicy Urzędu Gminy przygotowywali na maszynie do pisania swoje materiały, a następnie przekazywali je do redakcji, gdzie ręcznie składano numer i wykonywano kserokopie kolejnych egzemplarzy. Dzisiaj skład gazetki odbywa się komputerowo. Jej szata nie jest czarnobiała, lecz kolorowa. Jednak niezmiennie jest jej przeznaczenie, żeby na bieżąco i rzetelnie informować mieszkańców o sprawach i problemach istotnych dla naszej „Małej Ojczyzny”.

„Kawęczyniak” jest zamieszczany na stronie internetowej gminy Kawęczyn i dzięki temu każdy zainteresowany może zapoznać się z jego zawartością. Gazetka jest pismem otwartym, na jej szpaltach mogą wypowiadać się mieszkańcy gminy.

Nie wszyscy zaangażowani w powstanie i wydawanie gazetki doczekali tej chwili. Nie ma już z nami Jana Osiewały, który jako Przewodniczący Rady Gminy Kawęczyn był autorem pierwszego tekstu w numerze „0”, a także koleżanki redakcyjnej Bożeny Macudzińskiej (Gruszczyńskiej).

Podsumowując mogę stwierdzić, że przez całe ćwierćwiecze byłam związana z „Kawęczyniakiem” – jako członek redakcji i przygotowująca materiały do publikacji w gazetce.

Z okazji jubileuszu życzę, aby nasza gazetka „Kawęczyniak” była nadal wydawana, żeby mieszkańcy gminy Kawęczyn mieli rzetelną informację i mogli uczestniczyć w Jej tworzeniu.

1.4.2. Beata Andrzejewska (redaktor naczelna „Kawęczyniaka” w latach 2015-2020)

Foto 86

Beata Andrzejewska

Źródło: Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.

Swoją przygodę z pracą nad miesięcznikiem „Kawęczyniak” rozpoczęłam w połowie 2013 roku. Wówczas moim zadaniem było zebranie materiałów do gazety i przesłanie ich do osoby zewnętrznej, która zajmowała się jej złożeniem. Później otrzymywałam materiał do poprawek i w kolejnym kroku przesyłałam „Kawęczyniaka” do drukarni.

Od 2016 roku postanowiliśmy, że sami zajmujemy się tworzeniem naszego gminnego informatora od podstaw. Pracownicy Urzędu Gminy w Kawęczynie, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnego Zespołu Obsługi Oświaty (później Centrum Usług Wspólnych) i różnych jednostek organizacyjnych, pomocniczych oraz mieszkańcy gminy przesyłali treści do zamieszczenia na łamach naszego miesięcznika. Następnie koleżanka Paulina Woźniak zajmowała się korektą językową przesyłanych artykułów. W kolejnym kroku proponowałam układ gazety. Złożoną gazetę przeglądał wójt i sekretarz gminy i po naniesieniu ostatnich poprawek była ona przesyłana do drukarni. Po otrzymaniu wydrukowanej gazety przekazywaliśmy ją do punktów handlowych, usługowych, kościołów, szkół, bibliotek itp. na terenie naszej gminy, gdzie mieszkańcy bezpłatnie mogą się z nią zapoznać.

Z roku na rok zwiększał się nakład oraz objętość naszego czasopisma, zmieniała się szata graficzna. Początkowo miesięcznik był cały czarno-biały, następnie była kolorowa okładka, a od 2018 roku możemy cieszyć oko gazetą w kolorze.

Choć praca nad przygotowaniem „Kawęczyniaka” – Czasopisma Wszystkich Mieszkańców – była bardzo czasochłonna i niejednokrotnie trudno było pogodzić ją z innymi obowiązkami na stanowisku pracy, to niemałą radość sprawiało to, że miesięcznik cieszył się dużym zainteresowaniem wśród mieszkańców naszej gminy, którzy niejednokrotnie przychodzili do urzędu i dopytywali, kiedy będzie kolejny numer. Świadczy to bowiem o tym, że to, co robimy ma sens, że mieszkańcy potrzebują takiego informatora, dzięki któremu są na bieżąco i rzetelnie informowani o tym, co dzieje się w naszej „Małej Ojczyźnie”.

25 lat to ćwierć wieku. Myślę, że możemy być dumni z tego, że przez tyle lat, nieprzerwanie nasza gminna gazeta jest wydawana. Podziękowania należą się inicjatorom jej powstania, a także wszystkim, którzy nad nią pracowali i pracują. Korzystając z okazji, chciałabym podziękować wszystkim, z którymi miałam przyjemność współpracować przez te kilka lat, kiedy zajmowałam się składaniem miesięcznika. Życzę wszystkim, którzy przyczyniają się do powstawania kolejnych numerów „Kawęczyniaka” dużo zapału i wytrwałości, aby dzieło powstałe w 1995 roku miało swoje stałe miejsce w historii naszej gminy.

1.4.3. Paulina Woźniak (redaktor naczelna „Kawęczyniaka” od 2020 roku)

Foto 87
Paulina Woźniak

Źródło: Materiały redakcji
„Kawęczyniaka”.

Przygodę z miesięcznikiem „Kawęczyniak” rozpoczęłam w 2013 roku. Moja praca, przez wzgląd na polonistyczne wykształcenie, polegała na korekcie językowej artykułów. Było to ogromne wyzwanie, które zaprocentowało zdobyciem redakcyjnego doświadczenia.

Gminne czasopismo ma dla mnie ogromną wartość. Dzięki panu Wójtowi – Janowi Nowakowi, w listopadzie 2016 roku otrzymałam możliwość publikacji w nim swojego autorskiego cyklu artykułów pod nazwą „Wspomnień blask”. W ten sposób „Kawęczyniak” dał mi szansę rozwoju i przyczynił się do ocalenia relacji wielu osób z gminy Kawęczyn, ale nie tylko. Wspomnienia są niezwykle cenną rzeczą, jaką człowiek otrzymał od losu. Stanowią podstawę refleksji, prze-

myśleń, postaw, poglądów. Warto je zatem pielęgnować, chronić przed zapomnieniem, przekazywać innym. „Kawęczyniak” stał się fundamentem ich istnienia. Dzięki niemu powstała „lokalna mapa biografii”. Mieszkańcy gminy Kawęczyn wykazali się ogromną odwagą, by mówić o tym, co osobiste, trudne, wzruszające. Cykl „Wspomnień blask” przyczynił się do wypowiedzenia na głos historii naszego regionu. Dzięki tym relacjom młode pokolenie może spojrzeć na minione dzieje z innej perspektywy, może dowiedzieć się, jak wyglądało ówczesne, codzienne życie. Obrazy z przeszłości są cennym źródłem wiedzy, która pozwala zachować naszą tożsamość. Spisane w „Kawęczyniaku” biografie przerodziły się w publikację pod tą samą nazwą co ów cykl, wydaną jako tom I w styczniu 2020 roku. Obecnie trwają prace nad tomem II, które jeszcze w tym roku zostaną ukończone.

W „Kawęczyniaku” w cyklu „Wspomnień blask” opublikowano do tej pory 38 artykułów. W 10 przypadkach – nie poznałam osób, o których powstał artykuł, przez wzgląd na to, że zmarli przed powstaniem cyklu. Ich historie przekazali mi bliscy – członkowie rodzin. Warto dodać, że bohaterowie udzielający wywiadu, to mieszkańcy nie tylko gminy Kawęczyn, ale również, takich miast, jak Turek, Konin, Tarnobrzeg (woj. podkarpackie), czy gmin: Dobra, Malanów, Lisków, Godziesze Wielkie (powiat kaliski). W moich artykułach odnajdziemy ludzi o różnych profesjach. Pojawiają się w nich: nauczyciele, rolnicy, krawcowe, pracownicy administracyjni, piloci samolotów, leśnicy, górnicy i wiele innych. Podczas powstawania takiego artykułu zawsze mogę liczyć na pomoc oraz wsparcie rodziny tych osób, jak również pana wójta Jana Nowaka. Nigdy nie sądziłam, że cykl ten przyniesie tyle dobra, że wniesie tak wiele w moje życie.

Chciałabym nadmienić, że praca w redakcji „Kawęczyniaka” motywuje do działania, pogłębia wiedzę w każdym możliwym zakresie życia społeczno-samorządowego. Będąc przez wiele lat językowym korektorem zawartych w nim informacji, poszerzyłam swoje horyzonty, dowiedziałam się wiele o naszym regionie. Jestem bardzo dumna i wdzięczna, że mogę pracować przy tworzeniu tak wspaniałego dzieła, jakim jest „Kawęczyniak”. Ktoś może uznać, że to duże słowo. Ja jednak będę temu przeczyć. Dlaczego? Zawiera on w sobie ogromną ilość różnorodnych wiadomości. Dla mnie najcenniejsze są te historyczne, ale odnajdziemy tu również ciekawostki prawnicze, środowiskowe, społeczne, pożarnicze i wiele innych.

Pragnę dodać, że od czerwca 2020 roku zajmuję się też składaniem czasopisma. Przez miesiąc gromadzę materiały, nadsyłane przez pracowników Urzędu Gminy, jednostek organizacyjnych oraz mieszkańców gminy. Wykonuję ich korektę, a następnie w specjalnym programie układam czasopismo w całość. Jest to zajęcie nie tylko bardzo interesujące i kreatywne, ale też inspirujące. Sprawia mi dużo radości. Muszę też zaznaczyć, że praca ta jest niewątpliwie czasochłonna i wymagająca ogromnego skupienia, jednak warto podejmować ten trud.

1.4.4. Halina Ambroziak-Juszczak (członek redakcji „Kawęczyniaka”)

Foto 88

Halina Ambroziak-Juszczak

Źródło: Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.

Pracę dziennikarską w zespole redakcyjnym miesięcznika „Kawęczyniak” rozpoczęłam w 1998 roku. Jako nowy członek zespołu redakcyjnego uczestniczyłam w szkoleniu dziennikarskim, zorganizowanym przez redakcję gazety „Przegląd Koniński”. Pod okiem doświadczonych dziennikarzy powstawały moje pierwsze materiały prasowe.

Dla mnie, jak i osób pracujących w redakcji „Kawęczyniaka”, najważniejszym celem było przekazywanie mieszkańcom rzetelnych informacji, językiem prostym, zrozumiałym dla odbiorcy. Informowanie o najważniejszych wydarzeniach z życia naszej małej ojczyzny przynosiło mi wiele satysfakcji i skłaniało do zaangażowania w powstające materiały prasowe. Jako zespół redakcyjny staraliśmy się, aby artykuły publikowane w „Kawęczyniaku” były ciekawe i przystępne dla wszystkich czytelników.

Zainteresowanie naszą lokalną gazetą było bardzo duże. Mieszkańcy często przychodzili do redakcji z zapytaniem – czy jest już nowy numer „Kawęczyniaka”? Czasopismo było dostępne dla każdego mieszkańca naszej lokalnej społeczności. Nasi mieszkańcy niejednokrotnie byli autorami artykułów prasowych, w których dzielili się swoimi uwagami i spostrzeżeniami. W tym roku „Kawęczyniak” obchodzi swój dostoyny Jubileusz. Przez te 25 lat wiele się zmieniło, począwszy od szaty graficznej, liczby stron, nakładu gazety. To, co pozostało niezmiennie to misja i cel, jaki przyświecał idei powstania „Kawęczyniaka”.

1.4.5. Iwona Krajewska (członek redakcji „Kawęczyniaka”)

Foto 89
Iwona Krajewska

Źródło: Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.

Od momentu ukazywania się czasopisma byłam jego wiernym czytelnikiem, który z zainteresowaniem śledził publikowane tam treści. Każdy mieszkaniec mógł znaleźć wśród artykułów coś, co przykuwało jego uwagę. Dużą popularnością dorosłych cieszyły się numery, które prezentowały wyniki wyborów, czy opisywały gminne inwestycje lub sportowe wydarzenia, szczególnie mecze ligowe Orła „Kawęczyn” od 1997 roku. Dla mnie, wówczas jeszcze uczennicy szkoły podstawowej, ciekawe były krzyżówki, których hasła dotyczyły gminy Kawęczyn. Z biegiem lat zmieniały się moje priorytety, ale wciąż w „Kawęczyniaku” było o czym poczytać.

W 2007 roku rozpoczęłam staż zawodowy w Urzędzie Gminy Kawęczyn. „Kawęczyniak” był już wówczas miesięcznikiem, wydawanym w formacie A4 i powielanym w Urzędzie Gminy. Jednym z moich zadań było składanie skopiowanych kartek w cały egzemplarz i pakowanie gotowych czasopism w koperty. W momencie, gdy w 2008 roku rozpoczęłam pracę w sekretariacie Urzędu Gminy Kawęczyn, stałam się częścią zespołu redakcyjnego. Zajmowałam się wtedy kompletowaniem materiałów do poszczególnych numerów oraz częściowo ich korektą. Moim zadaniem było też koordynowanie prac związanych z dystrybucją czasopisma na terenie gminy, do sołtysów, placówek handlowych i instytucji publicznych. Z biegiem czasu wydruk miesięcznika stał się zadaniem zleconym, realizowanym przez firmę zewnętrzną. Obecnie przygotowuję tylko niektóre informacje, głównie są to relacje z Sesji Rady Gminy, ale i tak niecierpliwie czekam na każdy kolejny numer, aby móc przeczytać na przykład artykuł z cyklu „Wspomnień blask” lub inny ciekawy reportaż autorstwa moich Koleżanek i Kolegów.

Na przestrzeni lat czasopismo ewaluowało, zmianie uległa częstotliwość wydawania „Kawęczyniaka”, jego format, objętość, szata graficzna, ale wciąż czyta się go z takim samym zapalem, jak na początku. Cieszy mnie to, że dzieło zapoczątkowane w roku 1995 jest kontynuowane, że ono trwa, że nie było przerw w jego realizacji. Dziękuję Twórcom „Kawęczyniaka” za zaangażowanie i ciężką pracę włożoną w powstanie publikacji, a wszystkim, z którymi dane mi było i jest nadal pracować – za współpracę, która przynosi owoce w postaci kolejnych numerów.

W mojej ocenie cel założony w momencie powstawania „Kawęczyniaka” został osiągnięty i stał się on pismem wszystkich mieszkańców gminy Kawęczyn, dostępnym zarówno w formie papierowej, jak i elektronicznej. Największe podziękowania należą się jednak Czytelnikom, dla których warto pielęgnować to dzieło, jakim jest „Kawęczyniak”.

1.4.6. Sylwester Dzikowski (członek redakcji „Kawęczyniaka”)

Foto 90

Sylwester Dzikowski

Źródło: Materiały redakcji
„Kawęczyniaka”.

Pismo gminne „Kawęczyniak” to żywa kronika dziejów gminy Kawęczyn. Oprócz funkcji informacyjnej, pełni ono również rolę bezcennego źródła historycznego dla przyszłych badań nad dziejami Gminy Kawęczyn. Kto kompletuje ten miesięcznik, automatycznie uzyskuje compendium wiedzy o wszystkich ważnych wydarzeniach, które zdarzyły się w naszej „Małej Ojczyźnie”. „Kawęczyniak” jest pismem wszystkich mieszkańców gminy. Znaczy to, że dotyka on spraw istotnych dla każdego mieszkańca i każdy, kto chce, może na jego łamach publikować artykuły istotne dla reszty społeczeństwa.

Taką możliwość wykorzystałem i ja, pisząc kilka artykułów o tematyce historycznej. Dzięki temu 10 marca 2016 roku włączono mnie do zespołu redakcyjnego, co sprawiło mi wielką radość. Praca w tak profesjonalnym zespole powoduje, że wciąż doskonalam swoje umiejętności. Satisfakcją sprawia mi możliwość dzielenia się swoją wiedzą z współmieszkańcami i nie tylko. Jako, że historia lokalna jest moją pasją, staram się pisać o przeszłości bliższej i dalszej ale zawsze dotyczącej tego terenu. Wymaga to pogłębiania wiedzy i jeszcze większego zaangażowania się w odkrywanie zagadek z przeszłości. Wszystkie te czynniki wymuszają rozwój swoich zainteresowań. Pośrednio „Kawęczyniak” przyczynił się do powstania Miłośników Dziejów i Tradycji Regionu. To na jego łamach został zamieszczony apel do pasjonatów historii i osób nią zainteresowanych aby

spotkać się ze sobą z zamiarem zrzeszenia się. Wszystkie ważniejsze działania powstałego Koła historycznego również są publikowane w „Kawęczyniaku”.

Estetyczna szata graficzna zachęca czytelnika do zainteresowania się treścią pisma. Atrakcyjny przekaz informacji, w tym tych najistotniejszych dla funkcjonowania naszej społeczności, czyni to pismo potrzebnym, wręcz niezbędnym. Dzięki gminnemu miesięcznikowi społeczeństwo jest doinformowane, przez co czuje więź i identyfikuje się z miejscem w którym żyje i pracuje. W „Kawęczyniaku” każdy znajdzie coś dla siebie. Pismo rozchodzi się również poza granicami gminy Kawęczyn, przez co jest naszą wizytówką i narzędziem promującym gminę.

1.5. Działy i rubryki czasopisma

Kawęczyniak” na początku nie posiadał wyraźnie wyodrębnionych działów tematycznych. Zawierał bowiem głównie informacje związane z bieżącą działalnością władz samorządowych (sprawozdania z sesji Rady Gminy i jej uchwały, postanowienia Zarządu Gminy, zarządzenia i ogłoszenia wójta), Urzędu Gminy Kawęczyn (aktualności z poszczególnych referatów), podmiotów podporządkowanych gminie (Gminnego Zespołu Obsługi Oświaty, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, szkół podstawowych, przedszkola, biblioteki).

Znajdowały się w czasopiśmie także przekazy dotyczące działalności różnych organizacji i instytucji współpracujących z gminą (w szczególności: Ochotniczych Straży Pożarnych, Spółdzielni Kółek Rolniczych, Kół Gospodyń Wiejskich, Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Ośrodka Doradztwa Rolniczego, Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń, Izby Rolniczej, Spółek Wodnych, Banku Spółdzielczego, Ośrodka Zdrowia, Środowiskowego Domu Samopomocy w Młodzianowie), a także rozmaite komunikaty (na przykład Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin, Wielkopolskiej Izby Rolniczej) i ogłoszenia urzędowe (między innymi dotyczące sprzedaży mienia, zamówień publicznych czy konkursów na różne stanowiska) oraz zaproszenia, komunikaty itp.

Część materiałów była zapożyczana z innych źródeł (na przykład: Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Narodowego Funduszu Zdrowia, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych).

Z biegiem czasu wyodrębniły się w „Kawęczyniaku” konkretne działy tematyczne, takie jak: *Informacje*, *Komunikaty*, *Z życia OSP*, *Ze sportu*, *Kawęczyniak historyczny* (od kwietnia 2009 roku), później *Kącik historyczny* (od lutego 2016 roku) oraz obszerny dział *Wspomnień blask* (od listopada 2016 roku).

Dział *Informacje* towarzyszył czasopismu od początku. Zamieszczano w nim wszelkie materiały dotyczące działalności i osiągnięć władz samorządowych gminy Kawęczyn oraz jej jednostek organizacyjnych (w szczególności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i Gminnego Zespołu Obsługi Oświaty oraz poszczególnych jednostek gminy, szkół, przedszkola i biblioteki). Informowano o obradach Rady Gminy i Zarządu Gminy, budżecie gminy, przetargach, inwestycjach, szkoleniach czy aktywności poszczególnych sołectw. Znajdowały się tam również sprawozdania z rozmaitych wydarzeń i uroczystości o charakterze samorządowym, na przykład: diamentowych, złotych i żelaznych godów, „Święta 3-go Maja”, „Święta Niepodległości”, „Dnia Edukacji Narodowej”, „Dnia Strażaka”, „Dnia Dziecka”, „Dnia Babci i Dziadka”, otwarcia nowych obiektów użyteczności publicznej, konkursu wiedzy o gminie, spotkań wigilijnych i wielkanocnych, dożynek, pikników wiejskich, „Nocy Świętojańskiej”, „Święta Pieczonego Ziemiaka”, przeglądu orkiestr dętych, wręczania stypendiów dla uczniów czy przebiegu różnych projektów, realizowanych przez gminę i jednostki jej podporządkowane. Publikowano relacje z rozmaitych uroczystości i wycieczek szkolnych, pielgrzymek, jubileuszy, wydarzeń parafialnych. Omawiano działalność organizacji pozarządowych, z którymi władze gminy stosunkowo ściśle współpracowały, w szczególności Ochotniczych Straży Pożarnych, Środowiskowego Domu Samopomocy w Młodzianowie oraz Ludowego Zespołu Sportowego „Orzeł” Kawęczyn (później GKS „Orzeł” Kawęczyn). Niekiedy pojawiały się w tym dziale tak zwane informacje zwrotne, które stanowiły rodzaj reakcji czytelników na zawarte w czasopiśmie przekazy.

Natomiast dział *Komunikaty* zawierał powiadomienia dotyczące bieżących kwestii szczegółowych (na przykład: podatków i opłat, dyżurów radnych, odpadów komunalnych, ochrony środowiska, bezpieczeństwa przeciwpożarowego, wyborów samorządowych czy parlamentarnych), a także związane z zagadnieniami bezpieczeństwa sanitarnego (przykładowo zawiadomienia i obwieszczenia Głównego Lekarza Weterynarii czy Powiatowego Inspektora Sanitarnego) oraz rozmaitymi kampaniami społecznymi, między innymi Rzecznika Praw Pacjenta. Publikowano tam również zaproszenia na różne spotkania i uroczystości.

Pierwsze materiały *Z życia OSP* znalazły się w numerze 5 z 5 stycznia 1996 roku. Przedstawiano w tym dziale głównie organizację i osiągnięcia poszczególnych jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, które działały w gminie Kawęczyn (Będziechów, Głuchów, Kawęczyn, Kowale Pańskie, Marianów, Milejów, Skarżyn, Tokary, Żdźary), a także działalność

władz Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP. Informowano również o zebraniach i wynikach wyborów oraz wydarzeniach, w których brały one udział.

W dziale *Ze sportu*, który pojawił się po raz pierwszy w numerze 9 z 9 marca 1996 roku, znalazły się wiadomości dotyczące wyników i terminarzy rozgrywek różnych dyscyplin sportowych, w szczególności piłki nożnej. Zamieszczano tam również sprawozdania z przebiegu ligi piłki nożnej (seniorów, juniorów i orlików), rozmaitych turniejów, spartakiad, rajdów rowerowych i pieszych, zawodów konnych.

W dziale *Kawęczyniak historyczny* przedstawiono szersze informacje o rodowodzie nazw i dziejów poszczególnych miejscowości gminy Kawęczyn. Znalazła się tam charakterystyka historyczna następujących w kolejności miejscowości: Czachulec Nowy, Gozdów, Żdźary, Skarżyn, Milejów, Tokary, Chocim, Kawęczyn, Myszkowice, Głuchów, Kowale Pańskie, Będziechów, Siewieruszki, Dzierzbotki, Lipicze, Ciemięń, Kawęczyn, Siedliska, Okręglica, Orzepów, Stanisława, Marianów-Kolonia, Nowy Świat, Pacht, Pakuła, Zastruże. Przedstawiono również dzieje miejscowych Olendrów i wybrane informacje z akt parafii rzymskokatolickiej w Przespolewie. Pokazano stan gminy Kawęczyn w 1912 roku. Omówiono pochodzenie nazwisk niektórych mieszkańców. Scharakteryzowano zabytki, znajdujące się w takich miejscowościach, jak: Chocim, Dzierzbotki, Kawęczyn, Kowale Pańskie, Marcjanów, Tokary, Żdźary.

Natomiast w *Kąciku historycznym* znalazły się interesujące wiadomości o zasłużonych mieszkańcach gminy Kawęczyn. Na przykład o Lutku z Tokar (zmarł w 1466 roku), o którym pisał dr Jerzy Łojko⁷², czy o Kowalu z Nowego Światu (Józefie Frątczaku), którym zainteresował się Sylwester Dzikowski⁷³. Doktor Jerzy Łojko przygotowywał również przyczynki do dziejów niektórych wsi gminy Kawęczyn⁷⁴ oraz omawiał źródła do historii gminy⁷⁵ i parafii⁷⁶. Był także współautorem monografii *Sześć i pół wieku Tokar*, która ukazała się drukiem w 2017 roku.

Zapewne interesujące dla współczesnych mogły się okazać wspomnienia mieszkańców i tych obecnych, i tych dawnych (zamieszczane w dziale *Wspomnień blask*, prowadzonym przez Paulinę Woźniak od listopada 2016 roku). Uzasadniając wprowadzenie do „Kawęczyniaka” nowego działu o charakterze historyczno-wspomnieniowym, pisano:

72 Jerzy Łojko, *Lutek z Tokar – któż to taki?* „Kawęczyniak” 2016, nr 2/16 (358), s. 6.

73 Sylwester Dzikowski, *O kowalu z Nowego Światu*, „Kawęczyniak” 2017, nr 2/17 (370), s. 8.

74 Na przykład: Jerzy Łojko, *Przyczynki do dziejów Będziechowa*, „Kawęczyniak” 2019, nr 8/19 (370), s. 7; idem, *Skarżyn Mały i Skarżyn Wielki około 1559 r. Przyczynki do dziejów wsi*, „Kawęczyniak” 2019, nr 9/19 (371), s. 11.

75 Zob. Jerzy Łojko, *Unikalny zbiór historycznych źródeł (cz. 1)*, „Kawęczyniak” 2017, nr 7/17 (375), s. 7.

76 Zob. Jerzy Łojko, *Parafia Tokary w XIX w. (część 1)*, „Kawęczyniak” 2017, nr 3/17 (371), s. 7; idem, *Parafia Tokary w XIX w. (część 2)*, „Kawęczyniak” 2017, nr 3/17 (371), s. 7.

Redakcja *Kawęczyniaka* postanowiła (...) zapisać na kartach papieru wspomnienia, które dotyczą naszego regionu, naszej małej Ojczyzny, po to, by trwały w świadomości młodego pokolenia. Rozmowa z ludźmi, którzy przeżyli czasy wojny i komunizmu, którzy żyli w minionym stuleciu, to wyjątkowe doświadczenie i niezapomniane wrażenia, z których płynie głęboka refleksja. Wspomnienia kształtują teraźniejszość, obrazy z przeszłości są cennym źródłem wiedzy, która pozwala zachować naszą tożsamość⁷⁷.

Ten dział jest świadectwem dużej wagi, jaką przykłada redakcja „*Kawęczyniaka*” do obowiązku pamięci współczesnych o dokonaniach przeszłych pokoleń oraz potrzeby kultywowania ich pożytecznych przykładów, czy naśladowania ich budującej postawy. Jest to także wyraz elementarnego szacunku dla wysiłku minionych pokoleń, jaki one włożyły w rozwój swojej „małej ojczyzny” oraz miejscowej tradycji. W tym duchu należy również odczytywać materiały wspomnieniowe, które poświęcano zmarłym niedawno mieszkańcom gminy⁷⁸.

Na uwagę zasługują także wzmianki o osobach, które nie były mieszkańcami gminy Kawęczyn, lecz w jakiś szczególny sposób były związane z tym środowiskiem, na przykład poprzez inicjatywy o charakterze społeczno-socjalnym, jakie tutaj podejmowały, tak jak Tomasz Sadowski (1943-2019)⁷⁹, współzałożyciel Domu Fundacji Pomocy Wzajemnej „Barka” w Młodzianowie w 1998 roku⁸⁰.

Takie sposoby wyrażania szacunku wobec poprzednich pokoleń, jak i osób odchodzących, oraz upamiętniania ich dziedzictwa były bliskie również wóldarzowi gminy, Janowi Nowakowi. Sprzyjał on bowiem powstawaniu publikacji dotyczących dziejów poszczególnych jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, parafii czy miejscowości gminy Kawęczyn, wi-

77 Paulina Woźniak, *Wspomnień blask czyli nowy cykl artykułów w „Kawęczyniaku”*, „*Kawęczyniak*” 2016, nr 11/16 (367), s. 10.

78 Zob.: (art) *Zmarła najstarsza mieszkanka gminy Kawęczyn*, „*Kawęczyniak*” 2013, nr 2/13 (323), s. 6; *Gmina Kawęczyn pożegnała wieloletniego sołtysa Tokar Konrada Ambroziaka*, „*Kawęczyniak*” 2016, nr 7/16 (363), s. 3-4; Iwona Krajewska, *Pożegnano Cecylię Rusek, najstarszą mieszkankę Gminy Kawęczyn*, „*Kawęczyniak*” 2015, nr 5/15 (361), s. 13; Jan Nowak, *Pożegnano Franciszka Stanisława Raszewskiego*, „*Kawęczyniak*” 2016, nr 4/16 (360), s. 6; idem, *Śp. Henryk Binkowski (06.09.1944 r. – 08.05.2015 r.)*, „*Kawęczyniak*” 2015, nr 6/15 (350), s. 8-9; idem, *Tadeusz Krupiński (01.03.1948-07.03.2014)*, „*Kawęczyniak*” 2014, nr 4/14 (336), s. 6; idem, *Śp. Zenon Tomczyk (18.09.1953-05.03.2014)*, „*Kawęczyniak*” 2014, nr 4/14 (336), s. 7; *Śp. Dh Zenon Gośliński (26.10.1926-21.05.2016)*, „*Kawęczyniak*” 2016, nr 7/16 (363), s. 4; *Śp. Józef Nestrata (05.03.1939-29.12.2014)*, „*Kawęczyniak*” 2015, nr 1/15 (345), s. 9; TK, *Zmarła jedna z najstarszych mieszkanki gminy*, „*Kawęczyniak*” 2011, nr 2/11 (299), s. 6; Ewa Wojtczak, *12 czerwca 2014 r. zmarła Barbara Osiewala – nauczyciel Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Tokarach Pierwszych. Wspomniały Pedagog, Człowiek o wielkim sercu i umyśle. Oddana dzieciom i lokalnej społeczności*, „*Kawęczyniak*” 2014, nr 7/14 (339), s. 14; *Wspomnienie o Ś.P. Irenie Górskiej*, „*Kawęczyniak*” 2013, nr 4/13 (325), s. 2.

79 Zob. *Zmarł Tomasz Sadowski 1943-2019 r.*, „*Kawęczyniak*” 2020, nr 1/20 (374), s. 1.

80 Zob. <http://www.kaweczyn.pl/kaweczyn/stare-dokumenty/informator/stowarzyszenia-i-fundacje/dom-wspolnoty-barka.html> (20.10.2020).

dząc w nich doskonale narzędzie edukacji historycznej oraz kształtowania miejscowej tożsamości, a także wzbudzania dumy i patriotyzmu lokalnego. Dlatego zapowiadając na łamach listopadowego wydania „Kawęczyniaka” z 2010 roku uroczystą promocję książki księdza dra Henryka Witczaka pod tytułem *Dziedzictwo wieków – z dziejów Gminy Kawęczyn*, powiedział: *ta praca jest drugim opracowaniem związanym z naszą gminą, aczkolwiek pierwszym tak szerokim. Chciałbym żeby mieszkańcy naszej gminy zostali tym samym zachęceni do działania na rzecz rozwoju swoich stron rodzinnych, by spróbowali odtworzyć w pamięci i utrwalić inne wydarzenia z dawnego ich życia, by odszukali stare fotografie i dokumenty, które będzie warto opublikować w przyszłości w kolejnych publikacjach*⁸¹.

Rubryka *Krzyżówka* pojawiła się już w numerze 1 „Kawęczyniaka” (10 listopada 1995 roku). Jej autorem był członek redakcji – Marek Olek, pracownik Urzędu Gminy w Kawęczynie od 1989 roku do 2017 roku (odpowiadał za sprawy drogownictwa, infrastruktury technicznej i kultury fizycznej). Od czasu do czasu redakcja ogłaszała konkursy, polegające głównie na odpowiedzi na zadane pytanie⁸².

W numerze 14 (25 maja 1996 roku) zainicjowano rubrykę bezpłatnych *Ogłoszeń*, gdzie zamieszczono pierwsze ogłoszenie mieszkańca gminy Kawęczyn o następującej treści: *Sprzedam kombajn zbożowy „BIZON” 56 Super. Rok produkcji 1980. Cena do uzgodnienia. Sprzedam nową dmuchawę do siana i ziarna. Cena do uzgodnienia*⁸³. Tam też znalazła się rubryka *Rozrywka*, gdzie należało uzupełnić diagram.

W numerze 16 (25 czerwca 1996 roku) pojawiła się rubryka *Humor szkolny*, gdzie w sposób żartobliwy ilustrowano życie środowiska szkolnego. Została ona w następnym numerze (10 lipca 1996 roku) zamieniona na *Humor*, w którym znalazły się dowcipy o charakterze ogólnym.

Stała rubryka *Informacja Urzędu Stanu Cywilnego w Kawęczynie* funkcjonowała od stycznia 2008 roku (zawierała informacje o liczbie mieszkańców, urodzeniach, ślubach czy zgonach).

Kącik prawny uruchomiono w lutym 2016 roku (posiadał charakter edukacyjny i poradniczy, dotyczył także nowych regulacji prawnych) – pisały w nim między innymi Bożena Macudzińska (sekretarz gminy od 1 lipca 2014 roku⁸⁴), Halina Ambroziak-Juszczak

81 *Gmina Kawęczyn na przestrzeni wieków*, „Kawęczyniak” 2010, nr 10/10 (296), s. 1.

82 Na przykład w numerach czerwcowym i lipcowym z 2009 roku (s. 8).

83 *Ogłoszenia*, „Kawęczyniak” 1996, nr 10 (14), s. 7.

84 Zob. *Nowa Sekretarz Gminy*, „Kawęczyniak” 2014, nr 7/14 (339), s. 1.

(w Urzędzie Gminy jest odpowiedzialna za gospodarkę przestrzenną i działalność gospodarczą), Ewa Frątczak (w Urzędzie Gminy zajmuje stanowisko do spraw dostępności, rozwoju i promocji gminy), Agnieszka Sasiak (w Urzędzie Gminy jest odpowiedzialna za ochronę środowiska), Teresa Kęska (kierownik Urzędu Stanu Cywilnego do października 2020 roku) oraz Justyna Goślińska-Kończak (foto 90) – pracownik do spraw świadczeń rodzinnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kawęczynie.

Foto 91

Justyna Goślińska-Kończak

Źródło: *Materiały redakcji „Kawęczyniaka”.*

W marcu 2020 roku na łamach „Kawęczyniaka” pojawiła się nowa rubryka pod tytułem *Czy wiesz, że...* (prezentowano w niej rozmaite ciekawostki), zaś od października 2020 roku *Kącik poetycki*, gdzie jest publikowany dorobek poetycki osób, których życie było związane z regionem (otwierał go przegląd twórczości Anny Moniki Pękacz – z domu Błaszczyk, urodzonej w Milejowie)⁸⁵.

Od czasu do czasu wraz z czasopiśmie ukazywały się wkładki o różnym charakterze. Na przykład w numerze 26 (25 listopada 1996 roku) znalazła się specjalna wkładka o ofercie dydaktycznej Politechniki Łódzkiej. Natomiast wraz z numerem 89 (10 lipca 1999 roku) kolportowano specjalną gazetkę *Gimnazjum w Kawęczynie* (z dopiskiem „Jeszcze Bez Tytułu”), w której ogłoszono konkurs na jej nazwę. *Broszurę informacyjną gminy Kawęczyn*, dotyczącą Wieloletniego Programu Inwestycyjnego Gminy Kawęczyn na lata 2001-2007, rozpowszechniano w numerze 124 (25 stycznia 2001 roku).

⁸⁵ Zob. *Anna Monika Pękacz z domu Błaszczyk*, „Kawęczyniak” 2020, nr 10/20 (418), s. 11.

1.6. Profil czasopisma i tematyka

Zawartość prasy lokalnej jest nierozzerwalnie powiązana z wszelkiego rodzaju przejawami życia społeczno-politycznego, gospodarczego, religijnego, kulturalnego czy obyczajowego mieszkańców, żyjących na obszarze jej rozpowszechniania. Jej tematyka odzwierciedla życie miejscowej społeczności, rejestruje ważne wydarzenia, opisuje zjawiska i procesy oraz śledzi zmiany, jakie zachodzą w środowisku, dostarczając czytelnikom informacji, wiedzy, rozrywki, ogłoszeń i reklamy.

Na ogół przyjmuje się, iż zasadniczym zadaniem czasopisma lokalnego jest informowanie odbiorców o różnych aspektach życia miejscowej społeczności, jej problemach, sukcesach, przeobrażeniach historycznych, tradycjach, wartościach kulturowych, normach, obyczajach i zwyczajach. Użyteczność tych wiadomości wyraża się w wykorzystaniu ich w procesie podejmowania indywidualnych i zbiorowych decyzji oraz osiągnięcia zamierzonych celów.

Dostarczając informacji z różnych dziedzin życia społecznego, politycznego, gospodarczego, kulturowego, obyczajowego, religijnego swojego regionu, periodyki tego rodzaju ograniczają również swoisty partykularyzm (tematyczny i terytorialny), którego wyrazem jest dbałość o interesy ściśle miejscowe, indywidualne i korporacyjne. Postawa egocentryczna (czy wręcz egotyczna, narcystyczna) nie uwzględnia bowiem interesu wspólnoty lokalnej jako całości, lecz preferuje interesy niektórych jej elementów. Prowincjonalizm, jaki niekiedy występuje w praktyce niektórych czasopism lokalnych, objawia się między innymi ograniczeniem ich zainteresowania do problematyki ściśle miejscowego środowiska. Tak zawężone pole ich obserwacji może hamować pozytywne przeobrażenia całej społeczności, która pozbawiona dostępu do wartościowych informacji o życiu, problemach i osiągnięciach innych, izoluje się społecznie i kultywuje nieprzystające do potrzeb współczesności wartości, wzory, normy i zasady działania. W konsekwencji opóźnia swój rozwój.

Czasopismo „Kawęczyniak” nie jest partykularne. Nie ogranicza się bowiem do zagadnień typowo miejscowych oraz nie zamyka swoich łamów przed głosem innych, dając możliwości wypowiedzenia się indywidualnym osobom i reprezentantom grup bądź organizacji, którzy chcą publicznie mówić o swoich zmartwieniach, trudnościach, przykrych doświadczeniach czy przeciwnie zabrać głos w sprawach społecznych, wspólnych, które dotyczą wszystkich, bądź zaakcentować swój poglądy w jakiejś kwestii.

Nie ulega także wątpliwości, iż „Kawęczyniak” ma charakter samorządowy (wszak finansowany i wydawany jest przez Urząd Gminy). Natomiast jego profil jest nie tylko samorządowo-biurokratyczny oraz informacyjno-edukacyjny i promocyjny (jakby wynikało z jego

samorządowej proweniencji), lecz również regionalistyczny, zawiera bowiem liczne pierwiastki o charakterze regionalistycznym⁸⁶. Dużą rolę w zawartości czasopisma odgrywają materiały edukacyjne (związane na przykład z problematyką profilaktyki zdrowotnej, przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii, odnoszące się do wartości i norm moralnych, zasad współżycia społecznego), historyczne (dotyczące zabytków, znakomitych osobistości, wspomnień mieszkańców czy interesujących dziejowych wydarzeń) oraz budzące dumę i patriotyzm mieszkańców (przedstawiające osiągnięcia władz gminy, organizacji, pojedynczych osób oraz lokalne uroczystości, święta, obrzędy i tradycje regionu).

Ważną cechą czasopisma jest również przesycenie jego zawartości pierwiastkami o charakterze chrześcijańskim, które na ogół łączą się ściśle z działalnością miejscowych parafii Kościoła Rzymskokatolickiego oraz kultywowaniem obchodów różnych uroczystości, świąt i tradycji lokalnych. Można więc powiedzieć, iż „Kawęczyniak” w jakimś stopniu spełnia także rolę czasopisma parafialnego⁸⁷.

Analiza zawartości „Kawęczyniaka” pokazuje ponadto, iż nie jest on skupiony na aktywności jedynie władz gminy i na przekazach z życia siedziby gminy, czyli Kawęczyna. Czasopismo obejmuje bowiem spektrum różnych zagadnień, które ilustrują działalność i przeobrażenia bodaj wszystkich zorganizowanych podmiotów i miejscowości gminy. Nie ma on więc charakteru partykularnego i centralistycznego, lecz przeciwnie – jest otwarty na całą gminną społeczność, w tym na osiągnięcia pojedynczych osób oraz poszczególnych zakątków gminy. Wyrazem takiego strategicznego podejścia jest między innymi organizowanie przez władze samorządowe poszczególnych sesji Rady Gminy poza Kawęczynem, na przykład: w Będzie-

86 Szerzej o czasopiśmiennictwie regionalistycznym zob. R. Kowalczyk, *Czasopiśmiennictwo regionalistyczne w Polsce. Pojęcie, założenia ideowe, uwarunkowania rozwoju, rodzaje i typy, zadania i funkcje*, Opole 2013; idem, *Czasopisma regionalistyczne w Wielkopolsce w latach 1945-2012*, tom 1, Opole 2014; idem, *Czasopisma regionalistyczne w Wielkopolsce w latach 1945-2012*, tom 2, Opole 2015; idem, *Wielkopolskie tradycje czasopiśmiennictwa regionalistycznego do 1939 roku w świetle źródeł, literatury i poglądów XIX/XX wieku. Wielkopolskie szkice regionalistyczne*, tom 5, Poznań 2017; idem, *Wielkopolskie czasopisma regionalistyczne po II wojnie światowej w świetle źródeł, literatury i poglądów. Wielkopolskie szkice regionalistyczne*, tom 6, Poznań 2017; idem, *Cecha czasopisma regionalistycznego. Ze źródeł i tradycji wielkopolskiego czasopiśmiennictwa regionalistycznego XIX/XX wieku. Wielkopolskie szkice regionalistyczne*, tom 7, Poznań 2017; idem, *Rozwój czasopism regionalistycznych w Wielkopolsce po 1989 roku*, Poznań 2016.

87 Szerzej o prasie parafialnej zob.: R. Kowalczyk, *Współczesna prasa lokalna w Wielkopolsce*, Opole 2012, s. 226-229; A. Plachetka, *Prasa parafialna w Archidiecezji Poznańskiej w latach 1992-2002*, „Przegląd Politologiczny” 2004, nr 2, s. 115-126; B. Warząchowska, *Współczesna prasa parafialna Archidiecezji Katowickiej*, (w:) *Książka, biblioteka, informacja. Między podziałami a wspólnotą*, red. J. Dzieniakowska, M. Olczak-Kardas, Kielce 2015, s. 299-315.

chow⁸⁸, Głuchowie⁸⁹, Kowalach Pańskich⁹⁰, Marcjanowie⁹¹, Marianowie⁹², Milejowie⁹³, Młodzianowie⁹⁴, Skarżynie⁹⁵, Tokarach⁹⁶, Wojciechowie⁹⁷ czy Żdżarach⁹⁸. Można by nawet powiedzieć – pół żartem, pół serio – że kawęczynska rada gminy jest „Radą Objazdową”.

Dlatego „Kawęczyniak” nie jest typowym biuletynem samorządowym (informatorem samorządowym), lecz stara się być czasopismem całej lokalnej społeczności, pokazującym przykłady aktywności bodaj wszystkich elementów, z jakich składa się gmina. Tworzy niejako wielobarwny obraz zaradnej, otwartej na innowacje, postępowej i przeobrażającej się społeczności gminy Kawęczyn.

Podkreślić należy integracyjną rolę tego czasopisma, które poprzez różnorodność tematyczną przekazów, a także podejmowanie nowych zagadnień oraz gościnność i życzliwość dla zewnętrznych autorów i ich zainteresowań, reprezentujących nieraz niszową problematykę, pokazuje także swoją otwartość i postępowy charakter, nie unikając trudnych tematów. Tego przykładem jest zainteresowanie się władz gminy mniejszością żydowską, której przedstawiciele kiedyś tutaj żyli, poprzez upamiętnienie jej tragicznych losów i ufundowanie specjalnej tablicy na tzw. „Bartosikowej Górze”, gdzie w czasie okupacji hitlerowskiej znajdował się cmentarz dla Żydów z pobliskiego getta „Czachulec”, które istniało od października 1941 roku do lipca 1942 roku⁹⁹. Świadczyło to o autentycznej potrzebie wystawienia jakiegoś materialnego świadectwa tych traumatycznych wydarzeń z przeszłości. Ten gest został zauważony i doceniony przez środowiska i osoby z zewnątrz. Obecny na uroczystości odsłonięcia pamiątkowej tablicy dr Leon Weintarub, który szczęśliwie przeżył Holokaust, w ciepłych słowach podziękował za tą cenną inicjatywę, zauważając, iż: *Nie jest to sztuczne ani wyuczone, ale jest to z serca płynąca potrzeba zrozumienia tej tragedii, która stała się udziałem sąsiadów. Sąsiadów, którzy tu żyli ściana w ścianę przez wiele lat. Może nie zawsze w zgodzie, ale obok siebie*¹⁰⁰.

88 Zob. A.S., XX Sesja Rady Gminy Kawęczyn, „Kawęczyniak” 2012, nr 7/12 (316), s. 3.

89 Zob. (art.), Sesja w Głuchowie, „Kawęczyniak” 2010, nr 3/10 (290), s. 2.

90 Zob. Radni obradowali w Kowalach Pańskich, „Kawęczyniak” 2012, nr 4/12 (313), ss. 1 i 2.

91 Zob. (art.), XIX Sesja Rady Gminy w Marcjanowie, „Kawęczyniak” 2012, nr 5/12 (314), s. 2.

92 Zob. (art.), XXIV Sesja Rady Gminy Kawęczyn odbyła się w Marianowie, „Kawęczyniak” 2012, nr 10/12 (319), s. 2.

93 Zob. (art.), Sesja w Milejowie, „Kawęczyniak” 2011, nr 11/11 (308), s. 2.

94 Zob. (art.), Sesja Rady Gminy w CIS Młodzianów, „Kawęczyniak” 2011, nr 8/11 (305), s. 2.

95 Zob. a.s., XVII Sesja Rady Gminy Kawęczyn, „Kawęczyniak” 2012, nr 3/12 (312), s. 6.

96 Zob. (art.), Sesja budżetowa odbyła się w Tokarach, „Kawęczyniak” 2012, nr 1/12 (310), s. 2.

97 Zob. Sesja Rady Gminy Kawęczyn w Wojciechowie, „Kawęczyniak” 2012, nr 9/12 (318), s. 2.

98 Zob. (art.), XL Sesja Rady Gminy odbyła się w Żdżarach, „Kawęczyniak” 2010, nr 4/10 (290), s. 2.

99 Szerzej na temat getta „Czachulec” zob. Paweł Janicki, *Smutna rocznica*, „Kawęczyniak” 2020, nr 8/20 (381), s. 23.

100 A.M-I, *W hołdzie Żydom z „Czachulca”*, „Kawęczyniak” 2012, nr 10/12 (310), s. 3.

Natomiast poprzez zamieszczanie materiałów dotyczących wyzwań, jakie stoją przed społecznością lokalną – na przykład w dziedzinie ochrony środowiska, segregacji i utylizacji odpadów komunalnych, oczyszczalni ścieków, pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych na rozwój gminy, czy innych działań związanych z kształtowaniem środowiska bardziej przyjaznego mieszkańcom – „Kawęczyniak” również edukuje, aktywizuje i motywuje społeczność do większej dbałości o środowisko naturalne i jakość swojego życia.

Na łamach „Kawęczyniaka” zamieszczano przede wszystkim informacje o aktualnej działalności władzy samorządowej oraz ważniejszych wydarzeniach w gminie. Dlatego znalazły się w czasopiśmie materiały związane z organizacją gminy samorządowej i jej zarządzaniem, w tym dotyczące kwestii finansowych, podatkowych, przetargowych, budżetu czy rozwoju gminy. Często poruszano problematykę rolnictwa i ochrony środowiska. Jest to zrozumiałe, gdyż gmina ma charakter rolniczy. Ponadto w zakres przekazywanych informacji wchodziły między innymi zagadnienia oświaty, kultury, pomocy i opieki społecznej, sportu, a także związane z działalnością poszczególnych jednostek organizacyjnych gminy oraz instytucji działających na jej obszarze. Podawano również szczegółowe wyniki wyborów samorządowych, parlamentarnych, na urząd Prezydenta RP, do Parlamentu Europejskiego czy referendum ogólnokrajowego. Z tych materiałów można było się dowiedzieć między innymi o preferencjach politycznych mieszkańców gminy Kawęczyn oraz poszczególnych jej miejscowości i jednostek osadniczych. Informowano także o wynikach wyborów sołeckich czy szkoleniach i kursach. Zainteresowanie redakcji budziła działalność organizacji pozarządowych, które funkcjonowały na obszarze gminy. Dlatego informowano o przejawach ich aktywności oraz przedstawiano wyniki wyborów do ich władz. Relacjonowano przebieg różnych zawodów sportowych, omawiano osiągnięcia poszczególnych sportowców i drużyn, zamieszczano terminarze rozgrywek.

Stąd też można powiedzieć, iż „Kawęczyniak” jest autentyczną i rzeczową kroniką życia miejscowej społeczności, do której będą sięgały następne pokolenia. W tym sentencjonalnym (wyważonym) i historiograficznym (dającym się również tematycznie uporządkować) przekazie wyraża się ogromna wartość tego czasopisma. Rejestruje ono bowiem i udostępnia ogółowi mieszkańców indywidualny dorobek poszczególnych osób, społeczności, grup i organizacji, który z natury rzeczy jest przecież rozproszony. Imponującym wysiłkiem dziennikarzy i współpracowników „Kawęczyniaka” został on w tym periodyku opracowany i uprzyętniony odbiorcom. W ten sposób każdy numer czasopisma stanowi skumulowany rzeczowy zapis wydarzeń z określonego okresu (na ogół miesiąca), który ilustruje bogate życie gminnej kawęczyńskiej społeczności.

W zawartości „Kawęczyniaka” na trwale już zagościła problematyka historyczna. Przedstawiano miejscowe zabytki, historię miejscowości czy biografie wybitnych osobistości. Przypominano także rocznice różnych historycznych wydarzeń, które miały miejsce na obszarze gminy oraz dzieje poszczególnych kadencji odrodzonego w 1990 roku samorządu terytorialnego w gminie Kawęczyn. Relacjonowano przedsięwzięcia, w których brali udział miejscowi pasjonaci dziejów i tradycji regionu.

Jeżeli chodzi o sposób przekazywania treści, to dominuje tutaj szeroko rozumiana forma podawcza, informacyjno-sprawozdawcza.

Informacja (relacja) przyjmuje postać zwartych lub rozszerzonych powiadomień, zarówno wzmianek (o pojedynczym fakcie), jak i notatek (wzbogaconych o dodatkowe szczegóły), które składają się z jednego, dwu lub więcej akapitów, na ogół bez autorskiego komentarza. Tak skondensowana informacja skupia się na rzetelnym opisie rzeczywistości, czyli stara się przedstawiać relacjonowaną materię czy rozwój wydarzeń w taki sposób, żeby odzwierciedlał ich autentyczny przebieg. W informacji unika się dygresji i wprowadzania różnych tematów czy myśli pobocznych. Jej cechą jest na ogół kompletność, wyrażająca się w przekazywaniu czytelnikowi wszystkich faktów istotnych dla danego wydarzenia. Podobnie jest ze sprawozdaniami – skupiającymi się na wydarzeniach z nieodległej przeszłości, pokazanych w sposób dynamiczny z zachowaniem chronologii – których objętość z natury rzeczy jest większa i wzbogacona na ogół o materiał graficzny.

Informacje i sprawozdania są zwykle ilustrowane fotografią lub grafiką (infografiką), odpowiadającą tematyce danego przekazu. Nagłówki (tytuły) zarówno materiałów informacyjnych, jak i sprawozdawczych (prosty lub rozszerzony) posiadały najczęściej charakter informacyjny, niekiedy apelacyjny, stanowiąc rodzaj wezwania do jakiegoś konkretnego działania czy zachowania się, bądź będący podziękowaniem, okazującym wdzięczność za jakieś osiągnięcie indywidualne czy zbiorowe.

Pokrewna narracja występuje w materiałach o charakterze historycznym i wspomnieniowym. W przekazach, które dotyczą historii lokalnej ich autorzy na ogół posiłkują się opracowaniami oraz ustaleniami naukowymi, w tym wynikami własnych badań czy obserwacji. Natomiast we wspomnieniach mamy do czynienia zwykle z narracją chronologiczną, wydarzenia są opisywane w kolejności ich występowania. Niekiedy jest to narracja chronologiczno-przedmiotowa, wplatająca oddzielne omówienia ważnych wydarzeń z biografii danej osoby w ciąg wypowiedzi wspomnieniowej (oznaczone śródtytułami).

W „Kawęczyniaku” pojawiają się również materiały o charakterze promocyjnym. Ich fundamentalnym zadaniem jest upowszechnianie nie tylko dokonań, inicjatyw i wydarzeń lokalnych za pośrednictwem odpowiednich przekazów informacyjnych, sprawozdania, reklamy

i ogłoszenia, lecz również propagowanie pewnych idei, wartości, norm, zasad, w tym sposobów i stylów życia, kultury, wypoczynku, pracy, poprzez dostarczanie budujących informacji oraz argumentów i zachęty. „Kawęczyniak” popularyzując osiągnięcia regionu i tworząc atmosferę przychylności dla różnych projektów regionalnych oraz rozkrzewiając pozytywne idee staje się czynnikiem rozwoju tego regionu. W jego promocji stałe miejsce zajmują bowiem działania prasowe, które mają *de facto* charakter kreacyjny. Czasopismo kreśli na ogół pozytywny obraz regionu kawęczyńskiego.

Z punktu widzenia regionalizmu głównym celem działalności promocyjno-kreacyjnej miejscowego czasopisma jest nie tylko poszerzenie wiedzy odbiorców o życiu regionu, lecz przede wszystkim zwiększenie poziomu ich autentycznego zainteresowania najbliższym otoczeniem, środowiskiem naturalnym, krajobrazem, kulturą, dorobkiem gospodarczym, tradycjami, przeszłością i przyszłością regionu.

„Kawęczyniak” popularyzując i propagując miejscowe osiągnięcia społeczno-kulturalne, polityczne, samorządowe, turystyczno-krajoznawcze, sportowe, oświatowe, w tym lokalny i regionalny dorobek w dziedzinie produkcji prasowo-wydawniczej, staje się swoistym ambasadorem swojej „małej ojczyzny”, rozkrzewiając pozytywne informacje o swoim regionie. Jest nie tylko ładną wizytówką regionu, zarówno niematerialną (przekaz idei, wartości, norm, zasad, odczuć, postaw, zachowań), jak i materialną (estetyczne, drukowane czasopismo), ale również jego promotorem. Promuje i kreuje bowiem osiągnięcia regionu w różnych dziedzinach życia społecznego, kultury, gospodarki, polityki, sportu, turystyki.

1.7. Misja czasopisma i oczekiwania czytelników

Działalność redakcji „Kawęczyniaka” była doceniana przez władze samorządowe gminy Kawęczyn, czego wyrazem były między innymi specjalne życzenia, które się pojawiały na jego łamach. Na przykład z okazji 5-letniej działalności czasopisma w październiku 2000 roku gratulacje i podziękowania zespołowi redakcyjnemu złożył przewodniczący Rady Gminy, Edward Michalak¹⁰¹ (foto 91).

101 Edward Michalak (wybrany na radnego z sołectwa Marianów – Kolonia i Siedliska) był przewodniczącym Rady Gminy Kawęczyn przez cztery kolejne kadencje: 1994-1998, 1998-2002, 2002-2006, 2006-2010.

Foto 92

Edward Michalak – przewodniczący Rady Gminy w Kawęczynie w latach 1994-2010

Źródło: ks. dr H. Witczak, *Dziedzictwo wieków – z dziejów Gminy Kawęczyn, Kawęczyn-Konin 2010, s. 141.*

Zwrócił on uwagę na znaczenie, jakie posiada czasopismo w dostarczaniu mieszkańcom rzetelnej informacji o działalności Rady i Zarządu Gminy oraz ważniejszych wydarzeniach. Podziękował za organizację różnych konkursów. Wskazał również na misję, jaką powinno pełnić gminne czasopismo samorządowe. Dlatego życzył redakcji „Kawęczyniaka”: *niechaj więc odpowiedzialnie pisane słowa (...), jak wiatr rozwiewają ewentualne nieprawdziwe komentarze, przekazując prawdę o tym wszystkim, co dzieje się w naszej gminie*¹⁰².

Misję czasopisma – o której wspomniano wyżej – określa się w kategoriach ważnego zadania do spełnienia. Misję się powierza lub zleca. Źródłem misji prasy samorządowej są oczekiwania społeczności lokalnej, dla którego jest ona istotnym środkiem komunikowania i ważnym elementem życia społecznego. W jej działalności dostrzega się szczególną wartość. Wynika ona zarówno z funkcji spełnianej przez prasę lokalną w systemie demokratycznym, jak i znaczenia w nowoczesnym społeczeństwie. W ostateczności w pojęciu misji prasy lokalnej wyraża się jej społeczna wartość i użyteczność.

Misja prasy samorządowej w demokratycznym państwie, gwarantującym wolność prasy, nakłada na nią szereg odpowiedzialnych zadań, do których zalicza się w szczególności: 1) dostarczanie pełnej i prawdziwej informacji, 2) służenie jako forum wymiany komentarzy i krytyki, 3) wyrażanie pluralistycznej opinii publicznej, 4) przedstawianie reprezentatywnego obrazu rzeczywistości, 5) ukazywanie i wyjaśnianie celów i wartości społecznych, 6) zrównoważenie treści informacyjnych z rozrywkowymi, 7) dostarczanie informacji uwzględniających potrzeby i zainteresowania różnych grup społecznych.

¹⁰² E. Michalak, *5 urodziny „Kawęczyniaka”*. Szanowni Państwo! „Kawęczyniak” 2000, nr 20 (119), s. 1.

W ostateczności redakcja czasopisma samorządowego zawsze musi się liczyć z oczekiwaniami społeczności lokalnej, dla której często było to *główne źródło informacji o wydarzeniach, jakie mają miejsce w gminie (...)*¹⁰³ – podkreślał Zbigniew Smoliński z Kowali Pańskich. W tej sytuacji ogromnego znaczenia nabierała kwestia prawdziwości przekazu i jego rzetelności oraz odpowiedzialności za słowo¹⁰⁴. Trudno bowiem zbudować pozytywny wizerunek zarówno władz gminy, jak i całej kawęczyńskiej społeczności na bazie niepełnych, przekłamanych i tendencyjnych informacji¹⁰⁵. Dlatego „Kawęczyniak” zamieszczał tylko sprawdzone i wiarygodne informacje oraz podawał je w sposób rzetelny, jasny i zrozumiały dla przeciętnego czytelnika.

Czytelnicy „Kawęczyniaka” zwracali uwagę na potrzebę zamieszczania w czasopiśmie więcej materiałów o charakterze edukacyjnym, zawierających na przykład *porady prawne dla rolników, porady kosmetyczne dla pań, zdrowia (...)*¹⁰⁶ – apelowały do redakcji Mirosława i Ewa Matczak z Marcjanowa. Oczekiwano również na więcej informacji o działalności Rady Gminy, w szczególności w obszarze *interpelacji i wniosków zgłaszanych przez radnych na Sesji (...)*¹⁰⁷. Potrzebne są także szersze informacje z Urzędu Stanu Cywilnego *o urodzeniach, zawartych związkach małżeńskich i zgonach na terenie gminy*¹⁰⁸.

W czasopiśmie powinny znaleźć się również informacje *o tym, co wydarzy się w najbliższym czasie*¹⁰⁹. Zachęcano redakcję do otwarcia się na różne środowiska społeczne, w szczególności na dzieci i młodzież. *Powinniście wyjść do młodzieży, gdyż można edukować poprzez gazetę, a w przyszłości to oni będą mieli wpływ na życie gminy*¹¹⁰ – zauważyła Alina Bartosik z Kawęczyna.

Redakcja, mogłaby także rozważyć założenie nowej rubryki pod nazwą *Kronika wypadków* – proponowała Wiesława Walaszczyk z Milejowa¹¹¹.

103 Zbigniew Smoliński z Kowali Pańskich, wywiady przeprowadziły Halina Ambroziak, Bożena Gruszczyńska i Teresa Kęska, „Kawęczyniak” 2000, nr 20 (119), s. 3.

104 Szerzej na ten temat zob. J. Sobczak, *Prawo prasowe. Komentarz*, Warszawa 2008, s. 407 i nast.

105 Jak zauważyli Dariusz Tworzydło i Paweł Kuca: *Warto zadbać o swój wizerunek. Jednak tylko wtedy osiągniemy sukces, gdy będzie on prawdziwy*. Cyt. za: D. Tworzydło, P. Kuca, *Relacje z mediami w samorządach – teoria i praktyka*, Rzeszów 2010, s. 7.

106 Mirosława i Ewa Matczak z Marcjanowa, wywiady przeprowadziły Halina Ambroziak, Bożena Gruszczyńska i Teresa Kęska, „Kawęczyniak” 2000, nr 20 (119), s. 3.

107 Czytelniczka z Tokar, wywiady przeprowadziły Halina Ambroziak, Bożena Gruszczyńska i Teresa Kęska, „Kawęczyniak” 2000, nr 20 (119), s. 5.

108 Ibidem.

109 Mirosława i Ewa Matczak z Marcjanowa, wywiady przeprowadziły Halina Ambroziak, Bożena Gruszczyńska i Teresa Kęska, „Kawęczyniak” 2000, nr 20 (119), s. 3.

110 Alina Bartosik z Kawęczyna, wywiady przeprowadziły Halina Ambroziak, Bożena Gruszczyńska i Teresa Kęska, „Kawęczyniak” 2000, nr 20 (119), s. 4.

111 Wiesława Walaszczyk – Milejów, wywiady przeprowadziły Halina Ambroziak, Bożena Gruszczyńska i Teresa Kęska, „Kawęczyniak” 2000, nr 20 (119), s. 4.

W 2000 roku czytelnicy „Kawęczyniaka” pragnęli czasopisma wydawanego w większym formacie i nakładzie oraz o zwiększonej objętości, z lepszą szatą graficzną, tekstów składanych większą czcionką, nagłówków zachęcających do lektury.

Redakcja z oczywistych powodów nie zawsze mogła pozytywnie odpowiadać na zgłaszane przez czytelników apele i dezyderaty. Niemniej zależało jej na opinii odbiorców, czego dowodem jest między innymi *Ankieta dla czytelników „Kawęczyniaka”* zamieszczona w 100 numerze czasopisma z 25 grudnia 1999 roku.

W październiku 2015 roku z okazji dwudziestej rocznicy powstania czasopisma można było powiedzieć, iż: *Obchodząc jubileusz 20-lecia istnienia „Kawęczyniaka” podsumowujemy dwie dekady wspólnego wysiłku na rzecz przekazywania społeczeństwu wiedzy o tym co minione, co teraźniejsze, a także o tym, co może mieć wpływ na przyszłość. Dzięki rzetelnej pracy, twórczemu myśleniu i kreatywności dziś możemy się chlubić pismem, które jest niezwykle istotnym elementem życia społecznego i publicznego Gminy Kawęczyn*¹¹² – konstatowała z dumą Paulina Woźniak.

— 1.8. Rola i funkcje czasopisma oraz jego zadania —

Redakcja samorządowego „Kawęczyniaka” doskonale rozumiała, na czym polegała rola tego czasopisma w gminnej społeczności.

Zwracano uwagę przede wszystkim na obowiązek przekazywania rzetelnej informacji o działalności władz samorządowych i instytucji im podporządkowanych (funkcja informacyjna), a także zachęcano do współpracy różnych środowisk (funkcja kooperacyjna) oraz wskazywano na potrzebę integracji mieszkańców wokół wspólnych celów (funkcja integracyjna).

Ważnym zadaniem redakcji było pokazanie różnorodnego oblicza życia kawęczynskiej społeczności (funkcja poznawcza) oraz zachęcanie mieszkańców nie tylko do większego zainteresowania się sprawami publicznymi (funkcja inspiracyjna), lecz również do większej aktywności (funkcja aktywizacyjna) oraz do publikowania na łamach czasopisma (funkcja motywacyjna). Funkcję impresywną realizowały materiały, których istotnym celem było przekazywanie odbiorcom pozytywnych norm, wzorów, postawy i zachowania, a także wpływanie na ich poglądy i opinie oraz nakłanianie do konkretnego działania. Redakcja była również otwarta na postulaty dotyczące zawartości czasopisma i krytykę ze strony czytelników, wyrażając tym samym zainteresowanie ich preferencjami w zaspokajaniu potrzeb informacyjnych (funkcja fatyczna).

¹¹² Paulina Woźniak, *20 lat minęło jak jeden dzień*, „Kawęczyniak” 2015, nr 10/15 (354), s. 1.

Zatem główną zaletą czasopisma powinna być różnorodność przedstawianych treści, które w zadowalający oraz interesujący sposób opisują złożoną lokalną rzeczywistość i tym samym zachęcają różne środowiska do czytelnictwa (funkcja komunikatywna).

Dlatego w numerze 20 z 25 października 2000 roku – z okazji 5-lecia „Kawęczyniaka” – jego redakcja pisała: *Staraliśmy się informować Państwa o wszystkich najważniejszych wydarzeniach, jakie w tym czasie miały miejsce, przede wszystkim w naszej gminie. (...) zostały zadziergnięte pierwsze nici współpracy różnych środowisk przy redagowaniu poszczególnych numerów „Kawęczyniaka” (...). Chcemy również Państwa zapewnić, że pozostajemy otwarci na współpracę ze wszystkimi mieszkańcami naszej lokalnej „małej Ojczyzny”, zachęcając do publikowania na naszych łamach swoich artykułów, informacji, ogłoszeń (...). Jesteśmy też otwarci na krytykę ze strony Państwa, gdyż zdajemy sobie sprawę, że nie jesteśmy profesjonalistami (...)*¹¹³.

Wskazać można na pięć podstawowych zadań i funkcji prasy lokalnej:

1) dostarczanie informacji (informowanie społeczeństwa o wydarzeniach i zjawiskach; ukazywanie stosunków politycznych oraz dostarczanie wiadomości o innowacjach w różnych dziedzinach życia i ułatwianie ludziom adaptacji w zmieniających się warunkach) – funkcja informacyjna; 2) korelacja życia społecznego (koordynowanie rozproszonych, zindywidualizowanych działań i inicjatyw; interpretacja zdarzeń i informacji; budowanie konsensu społecznego; ustalanie priorytetów i ich statusu w życiu społecznym; wspieranie uznanych autorytetów oraz norm i wartości) – funkcja koordynacyjna; 3) podtrzymywanie ciągłości kulturowej (ukazywanie różnych dóbr oraz wartości kultury i cywilizacji; przedstawianie subkultur i tendencji rozwojowych w kulturze; współtworzenie wspólnoty podstawowych wartości) – funkcja socjalizacyjno-kulturowa; 4) dostarczanie rozrywki (redukcja napięcia społecznego; tworzenie możliwości rozbawienia i odprężenia odbiorcy) – funkcja rozrywkowa; 5) mobilizowanie do działania (prowadzenie kampanii na rzecz ważnych celów społecznych) – funkcja aktywizacyjna.

W literaturze przedmiotu wyróżniano jeszcze wiele innych funkcji, które powinny spełniać czasopisma lokalne¹¹⁴. Zaliczono do nich w szczególności funkcje:

1) informacyjną (prasa lokalna to źródło wszechstronnej i bezstronnej informacji lokalnej), 2) praktyczno-użyteczną (dostarcza użytecznych informacji, porad praktycznych i wskazówek potrzebnych w życiu codziennym), 3) psychospołeczną (sprzyja powstaniu więzi sąsiedzkiej, dostarcza wspólnych przeżyć, wzmacnia tożsamość grupową, poczucie przynależności lokalnej, podtrzymuje miejscowe tradycje), 4) integracyjną (spaja miejscowe społeczności poprzez kreowanie patriotyzmu lokalnego), 5) kontrolną (skupia się na kon-

113 Jan Nowak, Teresa Kęska, Halina Ambroziak, Bożena Gruszczyńska, Marek Olek, *Od redakcji „Kawęczyniak” 2000, nr 20 (119), s. 2.*

114 Zob. R. Kowalczyk, *Prasa lokalna w systemie komunikowania społecznego*, Poznań 2003, s. 511-534.

trołowaniu miejscowych władz oraz sprawuje ogólny nadzór nad zachowaniami, postawami, zwyczajami i obyczajami ludzi), 6) opiniotwórczą (stanowi trybunę miejscowej społeczności oraz platformę wymiany poglądów, kształtując lokalną opinię publiczną), 7) kulturalną (ożywia miejscową kulturę, umożliwiając lokalnym artystom publiczną prezentację swojej twórczości), 8) promowania inicjatyw lokalnych (popularyzuje osiągnięcia i inicjatywy miejscowych działaczy społecznych, politycznych, sportowych, twórców, przedsiębiorców, w tym lokalną twórczość i produkcję audiowizualną), 9) reklamowo-ogłoszeniową (tworzy miejsce dla reklamy lokalnej i ogłoszeń), 10) rozrywkową (dostarcza odbiorcom rozrywki poprzez zamieszczanie odpowiednich w treści i formie anonsów).

Inni badacze zaliczyli do podstawowych funkcji prasy lokalnej: 1) funkcję poznawczą (dostarczanie odbiorcom wiedzy o otoczeniu), 2) funkcję perswazyjną (kształtowanie opinii publicznej oraz postawy i zachowania odbiorców), 3) funkcję motywacyjną (pobudzanie do działania i aktywizowanie odbiorców), 4) funkcję integracyjną (organizowanie ludzi wokół określonych spraw i problemów), 5) funkcję socjalizacyjną (szerzenie pozytywnych wartości i wzorów postępowania), 6) funkcję kontrolną (sprawowanie nadzoru nad różnymi przejawami życia społecznego, politycznego, gospodarczego), 7) funkcję rozrywkową (dostarczanie przyjemności i relaksu). Funkcje te wzajemnie się przenikają i uzupełniają, wyrażając w ten sposób złożoną naturę nie tylko języka (traktowanego jako forma działania społecznego), jakim posługują się dziennikarze, lecz również stosunków społeczno-politycznych, w jakich przyszło im żyć.

Opierając się na powyższych propozycjach typologii funkcji prasy lokalnej można wyodrębnić przynajmniej dziesięć zasadniczych jej funkcji:

1) poznawczą (dostarcza odbiorcom informacji i wiedzy); 2) informacyjno-kontrolną (poprzez przekazywanie rzetelnej informacji umożliwia lepszą kontrolę otoczenia); 3) socjalizacyjno-edukacyjną (prasa lokalna uczy, edukuje, wychowuje); 4) perswazyjną (kształtuje opinię publiczną, wpływa na postawę i zachowanie odbiorców); 5) integracyjną (umożliwia lepsze poznanie się miejscowej społeczności); 6) mobilizacyjną (oddziałuje na odbiorców, wywołując ich reakcje); 7) rozrywkową (prasa lokalna rozśmiesza, włącza odbiorców w zabawę); 8) reklamowo-ogłoszeniową (zamieszcza oferty zakupu-sprzedaży, a zainteresowanym osobom, organizacjom i innym podmiotom stwarza możliwość ogłaszania się); 9) dokumentacyjną (dokumentuje przejawy życia społecznego), 10) promocyjno-kreacyjną (polega na promowaniu i kreowaniu walorów przyrodniczo-krajobrazowych, turystycznych, kulturowych i gospodarczych regionu, wykorzystując do tego celu jego symbolikę). Nie każde czasopismo lokalne jest w stanie właściwie spełniać wszystkie wymienione wyżej szczegółowe funkcje.

Nie ulega wątpliwości, iż w praktyce prasowo-wydawniczej „Kawęczyniak” realizował – z różnym skutkiem – następujące trzy funkcje ogólne, a mianowicie:

1) Sprzyjał budowaniu autentycznej tożsamości i podmiotowości społeczności lokalnej, zamieszczając informacje o charakterze aprobującym, życzliwym, pochwalnym. Na przykład w dziedzinie kształtowania pozytywnych cech osobowych i społecznych przekazywał informacje, które podkreślały zaufanie, kreatywność, samoświadomość, innowacyjność, aktywność, niezależność, siłę charakteru, życzliwe motywacje, optymizm działających jednostek, odpowiedzialność. Oczywiście same predyspozycje osobowe, które mają charakter aktywny i kreatywny nie wystarczą do zmiany społecznej. Muszą jeszcze wystąpić odpowiednie warunki, które umożliwiają ich materializację.

2) Był czynnikiem demokratyzacji życia społeczno-politycznego i wspierał rozwój samorządności terytorialnej. Niezbędnym czynnikiem rozwoju demokracji jest prawidłowe funkcjonowanie oraz egzekucja prawa obywateli do informacji, które obejmuje przede wszystkim swobodny dostęp do wiarygodnych i bezstronnych wiadomości¹¹⁵. W praktyce prawo do informacji na poziomie lokalnym realizują między innymi czasopisma o charakterze samorządowym¹¹⁶.

3) Wspierał proces integracji społeczności lokalnej. Integrację rozumiemy jako proces zmierzający do osiągnięcia względnej jedności społecznej. Czasopismo podejmowało próby jednoczenia społeczności kawęczyńskiej wokół ważnych miejscowych tradycji, wyzwań, problemów, wartości, norm, zasad współżycia społecznego. Sprzyjało budowaniu więzi społecznych poprzez aktywizację procesu wymiany informacji między mieszkańcami oraz między nimi i lokalną władzą samorządową. Poprzez rozpowszechniane informacje, oceny i opinie, czasopismo tworzyło potencjalną wspólnotę wartości, norm, postaw, zachowań. W konsekwencji sprzyjało integracji miejscowej społeczności, kształtując także jej tożsamość lokalną i regionalną.

115 *Prawo do informacji głosi równy dla wszystkich obywateli dostęp do wszystkich przejawów aktualności, które zawierają się w samych wypadkach lub w formie sądów czy opinii* (B. Golka, *Informacja masowa a systemy polityczne*, „Edukacja Polityczna” 1984, vol. 4-5, s. 23). Podobne stanowisko zajmował Kościół Rzymskokatolicki, który ustami Papieża Pawła VI potwierdził podwójne rozumienie prawa do informacji, jako czynnego i biernego: z jednej strony jest to prawo poszukiwania informacji, z drugiej zaś – powszechna możliwość jej otrzymania (ibidem, s. 24). *Prawo do wolności, do wiedzy i informacji zaczyna być (...) traktowane jako prawo do człowieczeństwa, a więc prawo moralne* (Z. Cackowski, *Spoleczna wartość informacji*, „Prasa Polska” 1983, luty, s. 16).

116 Por. R. Kowalczyk, *Prasa lokalna a dostęp do informacji*, (w:) *Prasa lokalna w budowie społeczeństwa obywatelskiego*, Materiały z konferencji zorganizowanej przez Komisję Kultury i Środków Przekazu Senatu RP przy współudziale Izby Wydawców Prasy pod patronatem Marszałka Senatu Longina Pastusiaka 21 września 2004 r., wydawnictwo Kancelarii Senatu, Warszawa 2005, s. 77-123.

ROZDZIAŁ 2

PRASA LOKALNA I PRASA
SAMORZĄDOWA ORAZ JEJ MIEJSCE
W DEMOKRATYCZNYM
I OBYWATELSKIM PAŃSTWIE

2.1. Prasa lokalna i prasa samorządowa

2.1.1. Pojęcie prasy lokalnej i regionalnej

Główną rolę w definiowaniu pojęcia prasy lokalnej i regionalnej odgrywają dwie zasadnicze przesłanki wyodrębniania i podziału tych kategorii prasowo-wydawniczych, a mianowicie kryterium terytorialnego rozprzestrzeniania oraz tematycznego zainteresowania¹¹⁷.

Można przyjąć, iż prasa lokalna i regionalna wyodrębniona na podstawie kryterium zasięgu rozpowszechniania, to kategoria pism, które ukazują się na obszarze mniejszym od terytorium państwa. Podlegają one charakterystycznemu podziałowi, który wyznacza właściwe im obszary kolportażu, wydzielone zwykle na podstawie podziału terytorialnego państwa, czy też – jak na przykład w odniesieniu do prasy parafialnej – odnoszące się do podziałów specjalnych. Stąd ten typ prasy możemy podzielić według kryterium terytorialnego zasięgu na dwie charakterystyczne grupy: lokalne tytuły prasowe, które ukazują się na obszarze gminy bądź powiatu, oraz regionalne tytuły prasowe, czyli periodyki rozpowszechniane na obszarze największej jednostki terytorialnego podziału państwa, jaką w sytuacji Polski jest województwo.

Klasyfikacja ta jest jednoznaczna, to znaczy, że każdy wytwór prasowy jest zaliczany tylko do jednej kategorii podziału, wyodrębnionej na podstawie kryterium zasięgu rozpowszechniania. Rzeczywistość prasowo-wydawnicza niestety nie jest tak jednoznaczna. Poza takimi tytułami prasowymi, które swoim naturalnym zasięgiem kolportażu pokrywają się z powyższym podziałem terytorialnym kraju, ukazują się jednak wydawnictwa, których obszar rozpowszechniania nie mieści się w ramach takiego sztywnego podziału, to znaczy, że nie jest z nim spójny, a dane wytwory prasowe ukazują się na obszarach niedookreślonych pod tym względem.

Mamy bowiem tytuły prasowe kolportowane na obszarze mniejszym od gminy (osiedle, parafia, dekanat, wieś, szkoła, zakład pracy), co zwykle określane jest pojęciem prasy sublokalnej. Występują też periodyki rozpowszechniane na terytorium większym od gminy, lecz nie obejmującym całego powiatu, większym niż jeden powiat, lecz nie zawsze ogarniającym dwa, trzy lub więcej sąsiednich powiatów. Prasa lokalna może bowiem obejmować dany powiat oraz sąsiednią gminę, dwie, trzy lub więcej gmin, lecz nie dwa ościennie powiaty (co

117 Szerzej na ten temat kontrowersji w definiowaniu pojęcia zarówno mediów lokalnych, jak i prasy lokalnej zob. R. Kowalczyk, *Wczoraj i dziś prasy lokalnej w Polsce*, Poznań 2002, s. 15-24; idem, *Prasa lokalna w systemie komunikowania społecznego*, Poznań 2003, s. 47-54; idem, *Media lokalne w Polsce*, t. 1, Poznań 2008, ss. 96-97, 161-169; idem, *Rynek współczesnych mediów lokalnych w Wielkopolsce*, Poznań 2011, ss. 15-18, 118-122; idem, *Wielkopolskie szkice regionalistyczne*, t. 7, Poznań 2017, s. 13-17; idem, *Współczesna prasa lokalna w Wielkopolsce*, Opole 2012, s. 97-104.

jest charakterystyczne na niektórych obszarach pogranicznych regionu). Periodyki, które swoim zasięgiem obejmują dwa lub więcej sąsiadujących powiatów możemy określić pojęciem prasy międzypowiatowej lub lepiej może mówić wówczas o prasie mikroregionalnej, której obszar rozpowszechniania łączy jakiś specyficzny wspólny czynnik społeczno-kulturowy bądź społeczno-gospodarczy, posiadający swoją dłuższą lub krótszą historię (sytuacja ta występuje głównie, jak wspomniano, na obszarach pogranicznych regionu czy przygranicznych). Dodatkowo możemy wydzielić prasę podregionalną (subregionalną), której obszar kolportażu obejmuje więcej niż jeden mikroregion, natomiast prasę o zasięgu przekraczającym obszar podregionu – proponuję nazwać prasą regionalną. Nie zawsze musi nią być prasa ukazująca się na obszarze całego współczesnego województwa, lecz kolportowana na jego znacznej części, to znaczy obejmującej więcej niż jeden podregion. Niekiedy czasopisma tego rodzaju rozpowszechniane są także na pograniczu sąsiednich województw, wówczas można je zdefiniować jako międzyregionalne.

W konsekwencji takiej propozycji klasyfikacji tej prasy, bazującej na kryterium zasięgu rozpowszechniania, możemy w jej łonie wydzielić następujące charakterystyczne grupy prasowo-wydawnicze, takie jak:

1. prasa sublokalna (na obszarze mniejszym od gminy),
2. prasa lokalna *sensu stricto* (na obszarze nie większym niż powiat, gdzie znajdują się czasopisma zarówno miejskie, gminne, jak i umownie nazywane powiatowymi),
3. prasa mikroregionalna (na obszarze większym od powiatu, lecz nie podregionu),
4. prasa subregionalna (na obszarze podregionu, czyli obejmującym kilka mikroregionów bądź powiatów),
5. prasa regionalna (na obszarze kulturowo-etnograficznego lub geograficznego regionu, albo też administracyjnie określonego województwa).

Niemniej ważnym kryterium w definiowaniu prasy lokalnej i regionalnej, jak już wspomnieliśmy, jest jej zainteresowanie tematyczne. Zwykle bowiem twierdzimy, iż zawartość prasy tego rodzaju powinna mieć genetyczny związek z terytorium, na którym jest kolportowana. Oczekiwanie powyższe ma pewną rozciągłość, albowiem związek zawartości tej prasy z terytorium jej rozpowszechniania może być ścisły, trwały, mocny lub przeciwnie – labilny, nietrwały, słaby, a nawet wstydlivy (przecież nie zawsze przyznajemy się, że mieszkamy na wsi, w małym miasteczku, na prowincji). Związek ten ma charakter nie tylko geograficzny i historyczny, zakorzeniony jest bowiem w określonym środowisku naturalnym i jego historii, która wyryła na nim swoje piętno¹¹⁸, ale przede wszystkim społeczny, zatem w pewnym stopniu także, a może nade wszystko mentalny i oczywiście zmienny w czasie.

118 Szerzej o tym zagadnieniu mówi geografia historyczna, która w odróżnieniu od geografii fizycznej – jak pisał Feliks Koneczny – *poucza, jak sobie człowiek wśród tych warunków radził i jakie piętno wycisnął na ziemi swą działalnością historyczną*. F. Koneczny, *Geografia historyczna*, (w:) *Polska. Obrazy i opisy*, z. III, Lwów 1904, s. 219.

Stąd też jest czymś oczywistym, iż zawartość prasy lokalnej i regionalnej nie musi mieć jakiegokolwiek związku z terytorium jej kolportażu, lecz wiązać się raczej z potrzebami (głównie informacyjnymi), jak i zainteresowaniami (tematycznymi) jego mieszkańców, grup, środowisk, organizacji. To jednak jest również czymś naturalnym, że te konkretne potrzeby i zainteresowania odbiorców w wypadku prasy tego rodzaju są na ogół zaspokajane poprzez odwołanie się do takich przykładów wydarzeń, osób, organizacji, instytucji, które występują na konkretnym obszarze, czyli w danym środowisku lokalnym (wszystkie bowiem wydarzenia rozgrywają się zawsze w ściśle określonym miejscu i czasie).

Z tego właśnie powodu, gdy mówimy o zaspokajaniu specjalnych zainteresowań czytelników prasy lokalnej i regionalnej, myślimy między innymi o szczególnych typach tematycznych i charakterze tej prasy, a mianowicie o czasopiśmie na przykład: społeczno-politycznych, społeczno-kulturalnych, literackich, sportowych, krajoznawczo-turystycznych, muzealnych, historycznych, przyrodniczo-ekologicznych, edukacyjno-oświatowych, bibliotecznych. Posiadają one na ogół charakter ogólnoinformacyjny (uniwersalny) bądź branżowy, czyli są wyspecjalizowane w danym obszarze tematycznym i przeznaczone dla konkretnego odbiorcy. Szczególnym rodzajem prasy lokalnej i regionalnej jest czasopiśmiennictwo regionalistyczne¹¹⁹, charakteryzujące się tzw. cechą regionalistyczną¹²⁰.

Możemy również mówić o periodykach środowiskowych, czyli na przykład: kobiecych, męskich, dziecięcych, młodzieżowych, szkolnych, rolniczych, przedsiębiorców, związków zawodowych, samorządów gospodarczych, samorządów zawodowych, kierowanych do działaczy i członków konkretnych organizacji (na przykład: absolwentów szkół, artystów i twórców, filatelistycznych, numizmatycznych, harcerskich, łowieckich, ochrony przyrody, rozwoju lokalnego, społeczno-kulturalnych, studenckich, turystyczno-krajoznawczych).

Innymi słowy, prasa lokalna i regionalna zwykle skupia się na ludzkich potrzebach informacyjnych oraz zainteresowaniach, które stara się zaspokajać w sposób uniwersalny (jest wtedy prasą ogólnoinformacyjną) lub specjalistyczny (jest wówczas prasą wyspecjalizowaną, branżową) bądź stanowi forum reprezentacji interesów konkretnego środowiska oraz jest sposobem jego integracji (będzie wtedy prasą środowiskową). Jej charakterystyczną cechą

119 Szerzej o rozwoju czasopiśmiennictwa regionalistycznego w Polsce, w szczególności w Wielkopolsce zob. R. Kowalczyk, *Czasopiśmiennictwo regionalistyczne w Polsce*, Opole 2013; idem, *Zarys czasopiśmiennictwa regionalistycznego w Wielkopolsce po drugiej wojnie światowej*, Opole 2013; idem, *Czasopisma regionalistyczne w Wielkopolsce w latach 1945-2012*, t. I, Opole 2014; idem, *Czasopisma regionalistyczne w Wielkopolsce w latach 1945-2012*, t. II, Opole 2015; idem, *Rozwój czasopism regionalistycznych w Wielkopolsce po 1989 roku*, Poznań 2016; idem, *Wielkopolskie tradycje czasopiśmiennictwa regionalistycznego do 1939 roku w świetle źródeł, literatury i poglądów XIX/XX wieku. Wielkopolskie szkice regionalistyczne*, t. 5, Poznań 2017; idem, *Wielkopolskie czasopisma regionalistyczne po II wojnie światowej w świetle źródeł, literatury i poglądów. Wielkopolskie szkice regionalistyczne*, t. 6, Poznań 2017.

120 Zob. R. Kowalczyk, *Cecha czasopisma regionalistycznego. Ze źródeł i tradycji wielkopolskiego czasopiśmiennictwa regionalistycznego XIX/XX wieku. Wielkopolskie szkice regionalistyczne*, t. 7, Poznań 2017.

jest jednak odwoływanie się do przykładów ze środowiska lokalnego i regionalnego, które służą jej nie tylko do przekazywania informacji o tym, co dzieje się w danym środowisku i regionie, lecz także do ilustracji tematyki pozalokalne i pozaregionalnej, obejmującej zagadnienia szczególne i problemy uniwersalne.

2.1.2. Prasa samorządowa

Wydawcą prasy samorządu terytorialnego jest zwykle: urząd gminy, miasta, starostwo, urząd marszałkowski, rada gminy, miasta, powiatu, sejmik województwa, biblioteka publiczna, dom kultury, muzeum lokalne lub regionalne, gospodarstwo pomocnicze, jednostka czy zakład budżetowy, a wyjątkowo spółka komunalna czy inna spółka handlowa¹²¹. Podmiotami uprawnionymi do wydawania prasy lokalnej są także związki gmin i powiatów oraz stowarzyszenia gmin i powiatów.

W rezultacie periodyki lokalne samorządu terytorialnego możemy podzielić według wyodrębnionych ustawowo typów jednostek samorządu terytorialnego na: 1) prasę samorządu gminnego, 2) prasę samorządu powiatowego, 3) prasę samorządu województwa. Korzystając z kryterium zawartości prasy, wśród tytułów samorządu terytorialnego możemy wyodrębnić: 1) prasę ogólnoinformacyjną (porusza różnorodne zagadnienia związane zarówno z działalnością jednostki samorządu terytorialnego, jak i życiem mieszkańców i ich inicjatywami), 2) biuletyn bądź informator samorządowy (skupia się na pozytywnym przedstawianiu działalności jednostki samorządu terytorialnego oraz jej walorów przyrodniczych, rekreacyjnych, zabytkowych), 3) prasę specjalistyczną (na przykład związaną z konkretnymi programami Unii Europejskiej, skupiającą się na problematyce kulturalnej, społeczno-kulturalnej, edukacyjnej, promocyjnej, rekreacyjno-turystycznej, sportowej), oraz 4) prasę środowiskową (reprezentuje konkretne środowisko społeczne, na przykład uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej, Centrum Integracji Społecznej, Środowiskowego Domu Samopomocy czy mieszkańców Domu Pomocy Społecznej, podmiotów finansowanych głównie ze środków danej jednostki samorządu terytorialnego). Inną kategorię stanowią periodyki wydawane przez związki międzygminne oraz stowarzyszenia powiatów i gmin.

Kryterium podmiotu wydawniczego umożliwia podział prasy samorządu terytorialnego na: 1) prasę organów jednostki samorządu terytorialnego (organów uchwałodawczych i kon-

121 Zgodnie z ustawą o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 roku (Dz. U. 2009, Nr 157, poz. 1240), w ramach jednostki samorządu terytorialnego mogą działać następujące rodzaje podmiotów: 1) jednostki budżetowe, 2) samorządowe zakłady budżetowe, 3) samorządowe instytucje kultury, 4) samorządowe osoby prawne utworzone na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem spółek prawa handlowego (zob. art. 9 ustawy o finansach publicznych).

trolnych, czyli rady gminy, powiatu i sejmiku województwa, oraz organów wykonawczych, czyli wójta, burmistrza, prezydenta miasta, zarząd powiatu, zarządu województwa), 2) prasę jednostek organizacyjnych jednostki samorządu terytorialnego (na przykład jednostki budżetowej, samorządowego zakładu budżetowego, samorządowej instytucji kultury¹²²), 3) prasę spółki handlowej jednostki samorządu terytorialnego oraz 4) prasę innych podmiotów, którym jednostka samorządu terytorialnego powierzyła wydawanie jej prasy (przykładowo spółek prawa handlowego czy fundacji).

Według kryterium zasięgu rozpowszechniania prasę samorządu terytorialnego możemy podzielić na: 1) prasę sołecką (ukazuje się w jednostce pomocniczej gminy o statusie wiejskim), 2) prasę osiedlową (ukazuje się w jednostce pomocniczej samorządu gminnego o statusie miejskim), 3) prasę gminną (ukazuje się w gminie o statusie wiejskim), 4) prasę miejską (ukazuje się w gminie o statusie miejskim), 5) prasę miejsko-gminną (ukazuje się w gminie, na której terytorium znajduje się również miasto), 6) prasę powiatu grodzkiego (obejmuje miasto jako terytorium powiatu grodzkiego), 7) prasę powiatu ziemskiego (obejmuje terytorium powiatu ziemskiego), 8) prasę międzypowiatową (obejmuje więcej niż jeden powiat), 9) prasę wojewódzką (obejmuje terytorium województwa).

Prasa jednostek samorządu terytorialnego odbudowywała się wraz z restytucją instytucji autentycznego samorządu terytorialnego najpierw na poziomie gminy (od 1990 roku), a później w powiecie i województwie (od 1999 roku). Nawiązywała między innymi do tradycji czasopism przedwojennych (zwykle powiatowych *Orędowników*¹²³, *Orędowników Urzędowych*¹²⁴

122 Instytucje kultury prowadzą działalność na podstawie ustawy z 25 października 1991 roku o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. 2001, Nr 13, poz. 123).

123 W Wielkopolsce w okresie międzywojennym ukazywały się na przykład: *Jarociński Orędownik Powiatowy*, *Krotoszyński Orędownik Powiatowy*, *Orędownik na Powiat Nowotomyski*, *Orędownik na Powiat Wolsztyński*, *Orędownik Ostrowski*, *Orędownik Powiatowy Powiatu Kępińskiego*, *Orędownik Powiatowy Powiatu Poznańskiego*, *Orędownik Powiatu Chodzieskiego*, *Orędownik Powiatu Leszczyńskiego*, *Orędownik Powiatu Rawickiego*, *Orędownik Powiatu Wągrowieckiego*, *Orędownik Powiatu Wyrzyskiego*, *Orędownik Urzędowy Powiatu Czarnkowskiego*, *Orędownik Urzędowy Powiatu Gostyńskiego*, *Orędownik Urzędowy Powiatu Obornickiego*, *Orędownik Urzędowy Stołecznego Miasta Poznania*.

124 Na przykład *Orędownik Powiatu Obornickiego* (1919-1923, natomiast od 1923 roku *Orędownik Urzędowy Powiatu Obornickiego*), wydawany w Obornikach Wlkp. od 1919 roku. Dwujęzyczne, polsko-niemieckie, pismo ukazujące się trzy razy w tygodniu (wtorek, czwartek, sobota). W części urzędowej zamieszczano ogłoszenia naczelnika powiatu i starosty obornickiego, doktora Gładysza, a także informacje Powiatowej Kasy Oszczędności, Zarządu Policji oraz Prezesa Rejencji. W części tej również drukowano wszelkiego rodzaju dokumenty urzędowe (uchwały, rozporządzenia samorządu itp.). Kolejna stała rubryką zawierała tłumaczenia rozporządzeń starosty i policyjnych, które ukazywały się w języku niemieckim. Następną stałą kolumnę stanowiły „Wiadomości miejscowe i potoczne”, w której umieszczano informacje z wydarzeń w powiecie oraz wiadomości miejskie. W dziale „Najnowszych wiadomościach” znajdowały się bieżące informacje z polityki europejskiej. Drukiem pisma zajmowała się drukarnia Koszewski & Nawrocki, której siedziba znajdowała się w Obornikach przy ulicy Kolejowej 10. Za redagowanie periodyku odpowiedzialny był Stanisław Koszewski. Pismo zostało zastąpione „Orędownikiem Urzędowym Powiatu Obornickiego”, którego pierwszy numer ukazał się 2 marca 1923 roku. Czasopismo ukazywało się raz w tygodniu (piątek) do 1936 roku i wydawane było przez Wydział Powiatowy w Obornikach. W periodyku drukowano przede wszystkim zarządzenia, obwieszczenia, informacje władz państwowych i samorządowych. Za redakcję tygodnika odpowiedzialny był starosta powiatu obornickiego. Pismo ukazywało się nakładem Wydziału Powiatowego, a drukowano je w drukarni Koszewski & Nawrocki.

będz *Informatorów Urzędowych*¹²⁵ czy *Wiadomości Urzędowych*¹²⁶), a także stosunkowo nie-licznych swoistych prasowych inicjatyw lokalnych głównie z lat osiemdziesiątych XX wieku (tzw. prasa pronowska¹²⁷) oraz wydawnictw prasowych lokalnych komitetów obywatelskich (tzw. prasa obywatelska¹²⁸), jakie powstawały na przełomie lat 1989/1990.

Pisma pronowskie były wydawane przez poszczególne ogniwa Patriotycznego Ruchu Odrodzenia Narodowego, organizacji swistego porozumienia narodowego, stworzonej przez władze PRL-u w 1982 roku¹²⁹. Natomiast prasa obywatelska stanowiła samorodną inicjatywę lokalnych komitetów obywatelskich, tworzonych na fali entuzjazmu po rozmowach „Okrągłego Stołu” i potrzeby organizowania opozycji do aktywnego udziału w wyborów do Sejmu i Senatu w czerwcu 1989 roku¹³⁰.

Czasami nowe władze lokalne na poziomie gminy przejmowały już istniejące tytuły prasowe, między innymi wspomniane pisma pronowskie. Na przykład gmina Opalenica przejęła w 1990 roku od Rady Miejsko-Gminnej PRON w Opalenicy wydawanie miesięcznika *Echa Opalenickie*, bodaj pierwszego w Polsce pisma pronowskiego, miesięcznika ukazującego się od lipca 1983 roku w mieście i gminie Opalenica. Podobna sytuacja miała miejsce w Kórniku, gdzie władze gminy kontynuowały wydawanie miesięcznika Rady Miejsko-Gminnej PRON, *Kórnicanin*.

Jedną z pierwszych gminnych jednostek samorządowych w Wielkopolsce, która podjęła się wydawania swojej prasy autonomicznej (prasy samorządu gminnego), przejmując tytuł

125 W Wielkopolsce w okresie międzywojennym ukazywały się na przykład: *Informator Powiatu Śremskiego* oraz *Informator Urzędowy Powiatu Gnieźnieńskiego*.

126 W Wielkopolsce w okresie międzywojennym ukazywały się na przykład: *Wiadomości Urzędowe Powiatu Średzkiego* oraz *Wiadomości Urzędowe Powiatu Wolsztyńskiego*.

127 W Wielkopolsce na przykład ukazywały się takie pisma pronowskie, jak: miesięcznik *Głos Śremski* – gazeta Rady Miejsko-Gminnej PRON w Śremie, która ukazywała się w latach 1984-1989; *Kórnicanin* – miesięcznik Miejsko-Gminnej Rady PRON w Kórniku, wydawany w latach 1988-1989; *Wiadomości Grodzkie* – miesięcznik PRON, kolportowany w Grodzisku Wlkp. w latach 1986-1989 czy *Wiadomości Nowotomyskie* – miesięcznik Rady Miejsko-Gminnej PRON w Nowym Tomyślu, ukazujący się w latach 1986-1989.

128 W Wielkopolsce na przykład ukazywały się takie pisma obywatelskie, jak: *Biuletyn Informacyjny. Komitet Obywatelski w Nowym Mieście nad Wartą* (wydawany od 1990 roku); *Biuletyn Samorządowy Suchy Las* (wydawany przez Komitet Obywatelski w Suchym Lesie od 1989 roku); *Echo Pyzdr* (pismo wydawane przez Komitet Obywatelski w Pyzdrach od 1990 roku); *Kosynier* (pismo mieszkańców miasta i gminy Miłosław, wydawane przez Komitet Obywatelski w Miłosławiu od 1990 roku); *Nasza Gmina* (pismo Komitetu Obywatelskiego w Dolsku, wydawane od 1990 roku); *Obywatel* (pismo mieszkańców miasta i gminy Murowana Goślina, wydawany przez Komitet Obywatelski Ziemi Goślińskiej w Murowanej Goślinie od 1990 roku).

129 Szerzej zob. R. Kowalczyk, *Lokalne czasopisma Patriotycznego Ruchu Odrodzenia Narodowego w poznańskim w latach 1983-1989*, „Środkowoeuropejskie Studia Polityczne” 2016, nr 4, s. 217-237; idem, *Wizje III RP w lokalnej prasie pronowskiej okresu przełomu politycznego 1989/1990. Z okazji 30 rocznicy przeobrażeń ustrojowych Polski 1989-2019*, (w:) *Na obrzeżach polityki. Część dwunasta*, pod red. M. Kosmana, Poznań 2020, s. 107-119.

130 Zob. R. Kowalczyk, *Wizje III RP w lokalnej prasie obywatelskiej okresu przełomu 1989-1990*, (w:) *Kmicic czy Wiedźmin? O dialogu międzypokoleniowym*, pod red. W. K. Pessela, Łomża 2019, s. 241-275.

od RSW „Prasa-Książka-Ruch”, była gmina Ostrów Wielkopolski, która wydawała *Gazetę Ostrowską*. Gmina Śrem od 1990 roku rozpowszechniała miesięcznik *Gazetę Śremską*, zaś gmina Koźmin Wlkp. wydawała miesięcznik *Goniec Koźmiński*, natomiast gmina Rogoźno drukowała tygodnik *Kurier Rogoziński*, a gmina Włoszakowice miesięcznik o wymownym tytule *Nasze Jutro*. Gmina Czarnków od lutego 1991 roku publikowała dwutygodnik *Echa Nadnoteckie*. Gmina Krzykosy od maja 1991 roku kolportowała miesięcznik *Aktualności Gminne*. Miasto Puszczykowo także od maja 1991 roku rozpowszechniało *Echo Puszczykowa. Informator Rady i Zarządu Miasta*.

Nietypowe były losy samorządowego dwutygodnika *Kurier Lokalny*, wydawanego początkowo przez gminę Grodzisk Wielkopolski, którego pierwszy numer ukazał się we wrześniu 1991 roku. Na początku samorząd gminy wsparł pismo finansowo (przeznaczając na ten cel 50 mln zł w 1991 roku) oraz organizacyjnie (udostępniając bezpłatnie pomieszczenie dla redakcji w Ośrodku Kultury). Jednakże już w roku następnym władze samorządowe Grodziska Wlkp. stwierdziły, iż pismo nie wypełnia pokładanych w nim nadziei. W rezultacie zaprzestano jego dalszego finansowania. W taki sposób czasopismo przejął dotychczasowy redaktor naczelny tytułu i odtąd pismo stało się wydawnictwem prywatnym¹³¹. W województwie wielkopolskim jednym z najdłużej ukazujących się tytułów samorządu terytorialnego jest bezpłatny miesięcznik *Kawęczyniak*, wydawany przez gminę Kawęczyn w powiecie tureckim nieprzerwanie od października 1995 roku¹³².

Dla przeciętnej podatnika niezmiernie interesująca jest kwestia kosztów wydawania bezpłatnych biuletynów czy informatorów danej jednostki samorządu terytorialnego, które w niektórych wypadkach są znaczące¹³³. Należy jednak przyznać, że rezultat estetyczny zaangażowanych w takie przedsięwzięcie prasowo-wydawnicze stosunkowo znacznych publicznych środków finansowych jest zwykle imponujący, gdyż pisma tego typu są wydawane na dobrej jakości papierze oraz wysokim poziomie realizacji poligraficznej. Większość tytułów samorządu terytorialnego jest bezpłatnych, stąd nie występuje u nich dochód ze sprzedaży egzemplarzowej. To wcale nie oznacza, że pismo nie ma innych dochodów, na przykład

131 Zob. *Grunt to rodzina*, „Dzień po dniu” 1992, nr 14, s. 4.

132 Zob. R. Kowalczyk, *Wielkopolska prasa lokalna w III RP (1989-2019). Katalog tytułów*, Poznań 2019, ss. 57 i 259.

133 Na przykład koszt wydawania *Merkuriusza Mosińskiego* (bezpłatnego miesięcznika gminy Mosina) w 2009 roku wynosił około 117 tys. zł, czyli jeden numer miesięcznika kosztował podatników mosińskich około 9,7 tys. zł. Na koszt wydawania pisma składały się następujące wydatki: (1) umowa z firmą Media System U2, w tym: dojazdy, telefony, materiały eksploatacyjne (papier, toner), przygotowanie pisma, zebranie materiałów i ich redakcja, korekta, obróbka zdjęć, obsługa dziennikarska, zdjęcia, dokumentacja fotograficzna, łamanie pisma, projekt graficzny, skład pisma, montaż elektroniczny, wersja elektroniczna pisma do umieszczenia na stronie internetowej gminy (około 62 tys. zł); (2) druk pisma (około 44 tys. zł); (3) trzy umowy zlecenie (około 11 tys. zł). Podaję za: <http://mosina.blox.pl/2010/04/ILE-KOSZTUJE-DARMOWA-GAZETA.html> (30.12.2010).

z odpłatnej reklamy i ogłoszeń. Nie wszystkie jednak pisma samorządu terytorialnego zamieszczają reklamę i ogłoszenia. Natomiast te wydawnictwa, które drukują reklamę i ogłoszenia zwykle przyjmują stosowne regulaminy, regulujące ich warunki i cenę¹³⁴.

Gminy, które wydają własne pismo, zwykle zamieszczają także ogłoszenia czy materiały informacyjno-promocyjne w prasie prywatnej. Niejednokrotnie władze gminy w ten sposób uprawiają określoną politykę medialną, gdyż przekazując odpowiednie środki finansowe na ogłoszenia do konkretnych tytułów prasy prywatnej, niejako sugerują, iż mogą te środki przekazywać do innych pism, bowiem nie ma tutaj zwykle jakichkolwiek kryteriów, określających sposób alokacji środków publicznych na tego typu wydatki.

Prasa kolportowana przez jednostkę gminną samorządu terytorialnego lub podmiot jej podporządkowany nie zawsze posiadała charakter typowo samorządowy i ogólnoinformacyjny. Niekiedy pisma wydawane przez gminne muzea czy ośrodki kultury ograniczały zakres zainteresowania do kultury i edukacji, w tym kultury i edukacji lokalnej (na przykład miesięcznik *Tarnowa Kultura*, informator Gminnego Ośrodka Kultury „Sezam” w Tarnowie Podgórnym). Dlatego ten typ prasy samorządowej można nazwać prasą specjalistyczną. Prasę lokalną o cechach kulturalno-edukacyjnych i wychowawczych wydają także inne podmioty podporządkowane jednostce samorządu terytorialnego. Są wśród nich biblioteki publiczne o różnym zasięgu terytorialnym, na przykład Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu, od 2000 roku wydawca dwumiesięcznika *Panorama Wielkopolskiej Kultury*¹³⁵, Powiatowa i Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Grodzisku Wielkopolskim, która wydaje od stycznia 2000 roku *Biuletyn Informacyjny*, czy Miejska Biblioteka Publiczna w Lesznie, która rozpowszechnia od grudnia 1999 roku kwartalnik *Varia*.

Na rynku prasy samorządowej o zasięgu gminnym są także inicjatywy o charakterze środowiskowym, jak na przykład *Echo Pakówki*. *Biuletyn informacyjny Domu Pomocy Społecznej w Pakówce* czy *Jesteśmy*. *Kwartalnik informacyjno-integracyjny*. *Warsztaty Terapii Zajęciowej w Jarocinie*. *Echo Pakówki* wspólnie redagują mieszkańcy i pracownicy DPS w ramach zajęć pracowni biblioteczno-komputerowej. W ten sposób podopieczni uczestniczą w życiu mediów, stają się swoistymi twórcami i bohaterami pisma. Czynności związane z redagowaniem czasopisma uczą ich systematyczności i obowiązkowości, a także wyzwalają aktywność umy-

134 Na przykład *Gazeta Malanowska*, bezpłatny miesięcznik gminy Malanów, posiadała specjalny „Regulamin zamieszczania ogłoszeń i reklam prasowych w <Gazecie Malanowskiej>”, w którym ustalono formularz zlecenia reklamy, ogłoszenia oraz cennik według modułów oraz podziału na kolumnę pierwszą, ostatnią, drugą i trzecią oraz na kolumny redakcyjne. Określono również stosowne upusty cenowe za dwie, trzy, cztery i więcej emisji oraz dostarczenie reklamy w formie elektronicznej, a także cenę dołączenia do pisma specjalnej wkładki reklamowej. Ewenementem był odrębny cennik dla Urzędu Gminy oraz jednostek podległych.

135 Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu wydaje również kwartalnik *Poradnik Bibliograficzno-Metodyczny*, traktowany jako materiał szkoleniowy, który ukazuje się już od 1967 roku. Obecny nakład 350 egzemplarzy (ISSN 0238-9142).

słową i psychiczną, pobudzają twórczo. Dodatkową formą terapii podczas redagowania pisma jest poznawanie stanowiska komputerowego oraz zasad działania komputera. W czasopiśmie są opisywane najważniejsze wydarzenia, jakie mają miejsce na terenie DPS, bądź dotyczą bezpośrednio jego mieszkańców, zamieszczane są także zdjęcia wykonywane przez mieszkańców lub opiekunów. Pierwszy numer pisma ukazał się w 1993 roku, a jego redaktorami byli Beata Pawłowska i Marek Grzegorzewski. Wzorem, na którym opierali się pracownicy DPS było niemieckie czasopismo wydawane przez opiekunów i mieszkańców Domu dla Upośledzonych Umysłowo w Steffen. Czasopismo spełnia funkcję swoistego środka terapeutycznego dla podopiecznych, jak zauważyła bowiem Dagmara-Derwich-Sobkowiak (psycholog DPS): *Niczym niezastąpiona jest jednak duma, jaką czuje dziennikarz, gdy widzi swoje słowo w dopiero co wydrukowanej gazecie, szybko rośnie jego poczucie własnej wartości, jest zadowolony z siebie i swojej pracy, wierzy, że potrafi dobrze wykonać trudne zadanie i z chęcią podejmie kolejne zadanie. Jak wiatr w żagle są słowa pochwały, jakie słyszy od czytelników, szczególnie, gdy są to osoby dla niego znaczące*¹³⁶. Pisma tego typu mają niewielki nakład (kilkadziesiąt lub sto kilkadziesiąt egzemplarzy) i ukazują się zwykle nieregularnie, bowiem brakuje im stałego źródła finansowania i stabilnej redakcji.

Interesującym przykładem prasy samorządu terytorialnego jest prasa wydawana przez jednostki pomocnicze gminy, czyli sołectwa (w gminach wiejskich i miejsko-wiejskich), oraz samorządy osiedlowe (w miastach) – tzw. prasa sołecka i prasa osiedlowa. Niewiele jest tytułów prasowych wydawanych przez samorząd pomocniczy na wsi wielkopolskiej. Przykładem takiej prasy jest miesięcznik *Nowiny Sołeckie. Biuletyn informacyjny pod patronatem samorządu mieszkańców: Celimowo, Czeluścin, Gębarzewko, Żydowo*, wydawany w Żydowie w gminie Czarniejewo. Natomiast wiele jest przykładów czasopism firmowanych przez samorząd pomocniczy w miastach, zwykle jest to samorząd osiedlowy, na przykład w Poznaniu, gdzie ukazują się takie pisma, jak między innymi: *Górczynek* (osiedle Górczynek); *IMD. Informacje, materiały, dokumenty* (osiedle Stare Winogrady); *Kurier Oгородowy* (osiedle Ogrody); *Nasze Jeżyce* (osiedle Jeżyce); *Nasze Krzyżownicy ze Smochowicami* (osiedle Krzyżownicy-Smochowice); *Nasze Osiedle* (osiedle im. ks. J. Popiełuszki).

Powstanie w 1999 roku samorządu powiatowego i regionalnego stworzyło możliwość wydawania przez jego organy własnej prasy (prasa samorządu powiatowego i wojewódzkiego). Nie jest to jednak zjawisko powszechne, bowiem w tym momencie rynek prasy lokalnej był znacznie nasycony. Na przykład w powiecie ziemskim konińskim uruchomiono w 1999 roku bezpłatny miesięcznik *Biuletyn Informacyjny Powiatu Konińskiego*, przekształcony w 2003 roku w *Kurier Powiatowy – Biuletyn Powiatu Konińskiego*. Czasopisma wydają nie tylko wła-

136 *Echo Pakówki. 10 lat istnienia 1993-2003*, Dom Pomocy Społecznej w Pakówce 2005, s. 9.

dze powiatu, lecz również jednostki podporządkowane samorządowi powiatowemu. Przykładowo Powiatowy Urząd Pracy w Środzie Wlkp. rozpoczął od 2003 roku rozpowszechnianie kwartalnika pod wymowną nazwą *Klucz do pracy*. Ciekawym przykładem pisma o zasięgu powiatowym i charakterze samorządowym jest miesięcznik *Orędownik Samorządowy Miasta Kościana, Powiatu Kościańskiego, Gminy Kościan*, którego współwydawcami są wymienione trzy jednostki samorządu terytorialnego (pismo ukazuje się od maja 2007 roku).

Samorząd województwa wielkopolskiego wydaje od marca 2001 roku miesięcznik *Monitor Wielkopolski. Magazyn samorządowy*, adresowany do mieszkańców województwa wielkopolskiego, w szczególności do władz samorządowych gmin i powiatów. Przykładem tytułów prasowych samorządu województwa wydawanych na zlecenie bądź przez jednostki podporządkowane samorządowi województwa wielkopolskiego są takie pisma, jak: *Informator Funduszu Rozwoju i Promocji Województwa Wielkopolskiego*, *Nasz Region. Biuletyn informacyjny Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013* oraz *Biuletyn Parków Krajobrazowych Wielkopolski*, wydawany przez Agroeologiczny Park Krajobrazowy im. gen. Dezyderego Chłapowskiego w Turowi i Przemęcki Park Krajobrazowy.

Wśród niewielu tytułów prasowych stowarzyszeń gmin znajdował się *Biuletyn Informacyjny*, wydawany nieregularnie przez Stowarzyszenie Gmin Nadodrzańskich z siedzibą w Borku Wielkopolskim. Pierwszy numer pisma ukazał się w styczniu 2001 roku i obejmował zasięgiem gminy członkowskie, takie jak: Borek Wlkp., Brudzew, Dolsk, Granowo, Grodzisk Wlkp., Jaraczewo, Krzywiń, Kuślin, Kargowa, Kościan, Lipno, Lwówek, Miedzichowo, Nowy Tomyśl, Opalenica, Przemęt, Pszczew, Rakoniewice, Siedlec, Szczaniec, Skwierzyna, Śmigiel, Trzciel, Wielichowo, Wijewo, Wolsztyn, Zbąszyń. Pismo informowało o działalności Stowarzyszenia Gmin Nadodrzańskich, które w 2000 roku powołało 26 gmin leżących w dorzeczu Obry (lewym dopływie Warty). Celem stowarzyszenia była ochrona środowiska poprzez między innymi budowę infrastruktury wodno-ściekowej oraz promocja turystyki rzecznej i produkcji żywności ekologicznej. Stowarzyszenie zakończyło działalność w 2010 roku.

Pisząc o inicjatywach prasowo-wydawniczych samorządu terytorialnego, nie należy zapominać o nieraz trudnych i skomplikowanych stosunkach, jakie istnieją pomiędzy wydawcą a zespołem redakcyjnym, wśród których Zbigniew Anculewicz wyróżnia stosunki harmonijne, neutralne i oparte na wzajemnej wrogości¹³⁷. Ilustracją tego zjawiska są losy miesięcznika samorządowego miasta i gminy Lwówek, który ukazywał się pod oryginalną nazwą

137 Z. Anculewicz, *Od harmonii do wrogości. Media i władza samorządowa na przykładzie Warmii i Mazur*, „Zeszyty Prasoznawcze” 1996, nr 1-2, s. 59-70.

*Zegarynka*¹³⁸. Jego ostatni numer wydano z datą styczeń-luty 1992 roku. Oficjalnym powodem zawieszenia wydawania pisma przez Zarząd Miast i Gminy (w styczniu 1992 roku), a jak się później okazało zamknięcia czasopisma, był brak środków finansowych na jego dalsze wydawanie. Zadziwiające jest, iż stało się to nagle, bez uprzedzenia zarówno Rady Miejskiej, jego wydawcy, jak i redakcji czasopisma. Zdumiewające są także okoliczności, w jakich doszło do jego zamknięcia, co nastąpiło po ukazaniu się w czasopiśmie listu od czytelnika krytykującego władze samorządowe. Czasopismo w tym wypadku zostało potraktowane instrumentalnie jako typowy organ, biuletyn informacyjny jednostki samorządu terytorialnego, który nie powinien zamieszczać „złych” informacji o pracach i działalności organów samorządowych¹³⁹.

W latach 1990-2010 ukazywało się na obszarze Wielkopolski około 306 tytułów prasowych, których wydawcami były jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty, województwo), jednostki pomocnicze samorządu gminy (samorządy osiedlowe i samorządy sołeckie) oraz stowarzyszenia gmin i powiatów, a także związki międzygminne (tab. 1). Najliczniej jest reprezentowany samorząd gminny, który wydawał łącznie 210 tytułów prasowych, co stanowiło 69% wszystkich pism zaliczonych do tej kategorii. Ogółem w gminie samorządowej ukazywało się wraz z pismami samorządu pomocniczego 259 różnych czasopism (85%). To znaczy, że cztery na pięć tytułów prasowych tej kategorii typologicznej są pismami ukazującym się na poziomie gminy samorządowej.

Tab. 1
Prasa samorządu terytorialnego w Wielkopolsce w latach 1990-2010

LP.	KATEGORIA WYDAWCY	OGÓLNA LICZBA TYTUŁÓW PRASOWYCH
1.	samorząd gminny	210
2.	samorząd powiatowy	23
3.	samorząd województwa	20
4.	samorząd pomocniczy gminy	49
5.	stowarzyszenie jednostek samorządu terytorialnego	3
6.	związki międzygminne	1
Razem:		306

138 Tytuł, bardzo oryginalny, zaproponowała Aleksandra Ostrowska, polonistka z Lwówka, pierwszy redaktor naczelny tego czasopisma. Nawiązywał on do wydawnictwa okolicznościowego, które ukazało się z inicjatywy Towarzystwa Miłośników Lwówka we wrześniu 1989 roku - z okazji jubileuszu 575-lecia Lwówka. Pierwszy numer regularnego już wydawnictwa ukazał się w sierpniu 1990 roku. Ostatni 13-14 numer wydano w styczniu 1992 roku.

139 Szerzej o trudnych relacjach jednostek samorządu terytorialnego z mediami zob. D. Tworzydło, P. Kuca, *Relacje z mediami w samorządach – teoria i praktyka*, Rzeszów 2010.

2.2. Prasa lokalna w państwie demokratycznym i obywatelskim

2.2.1. Idea i praktyka współczesnej demokracji

Idee zasadnicze dla współczesnej demokracji, takie jak wolność i równość, mogą się zarówno kreować (to znaczy powstawać i statuować publicznie), jak i manifestować (to znaczy uzewnętrzniać się w różnych formach – nie tylko prawnie dopuszczalnych) jedynie w warunkach poszanowania zasady pluralizmu, a więc w okolicznościach, które gwarantują różnym osobom, grupom, organizacjom, przedsiębiorcom, związkom zawodowym, partiom politycznym, mediom nie tylko prawo wyrażania swoich poglądów i interesów, lecz także udział w sprawowaniu władzy publicznej.

Pluralizm w istocie oznacza zatem – z jednej strony – stan naturalnego współlistnienia w społeczeństwie różnych idei, opinii, norm, wartości, oraz – z drugiej strony – występowanie warunków umożliwiających ich nosicielom nieskrępowane oddziaływanie na władze publiczne w procesie zarówno ich kreowania, jak i kontroli – w czym ogromną rolę odgrywa prasa. System prasowy powinien zatem odzwierciedlać ów naturalnie kształtujący się w społeczeństwie pluralizm oraz go podtrzymywać, tworząc także – niejako przy okazji – swoisty wzór kulturowy, który ugruntowuje w społeczeństwie określony i wartościowany pozytywnie sposób myślenia¹⁴⁰, zarówno o „Ja” (indywiduum, osobowość, indywidualność), jak i „My” (społeczeństwo, wspólnota, państwo).

Nie ulega bowiem wątpliwości, że wolność i równość pozostaną tylko ideą – a więc szczególnego rodzaju wyobrażeniem pewnej sytuacji – gdy zabraknie warunków umożliwiających ich faktyczne praktykowanie. Tak było i jest w systemach autorytarnych i totalitarnych, gdzie dużo mówiło się i pisało o wolności i równości, które na ogół tylko w takiej formie deklarytywnej funkcjonowały w społeczeństwie (czego wyrazem są między innymi konstytucje tych państw i powoływane na ich podstawie instytucje). Było tak dlatego, że pluralizm nie miał tam ani ochrony, ani gwarancji prawa.

Wyrazem poszanowania dla idei wolności, równości i pluralizmu są więc nie tylko odpowiednie regulacje prawa, lecz także powszechne przestrzeganie prawa i podporządkowanie się jemu, czyli uniwersalne stosowanie zasady praworządności oraz kształtowanie w społeczeństwie szacunku dla państwa prawa. Idei wolności, równości i pluralizmu nie można bo-

140 Zob. E. Nowicka, *Świat człowieka – świat kultury*, Warszawa 2019, s. 79.

wiem kultywować i praktykować w państwie, które jest niepraworządne. Aczkolwiek władze takiego państwa często deklarują działanie w ramach i na podstawie prawa, natomiast w rzeczywistości organy władzy państwowej nie przestrzegają wielu charakterystycznych dla demokratycznego reżimu politycznego mechanizmów, zasad, norm, wartości, którym z mocy prawa zobowiązane są się podporządkować, a które dotyczą w szczególności fundamentalnych wolności i praw człowieka.

Demokratyczny system wymaga jednak nie tylko praworządnego państwa, lecz także zasady trójpodziału władzy. Oznacza to istnienie w państwie niewidzialnego i w gruncie rzeczy subtelnego mechanizmu wzajemnej kontroli władzy ustawodawczej, wykonawczej i sądowniczej. Żadna z nich bowiem – nawet władza ustawodawcza wykreowana w demokratycznej procedurze wyborczej – nie może być wszechmocna, czyli dysponować siłą stanowionego przez siebie prawa w celu osłabiania bądź podporządkowywania sobie pozostałych władz. Mogłoby doprowadzić to bowiem do niedemokratycznego, autorytarnego bądź nawet totalitarnego reżimu ustrojowego i politycznego. Sprzecznego przecież z zasadami ukształtowanej współcześnie demokracji, takimi, jak: wolność, równość, pluralizm, praworządność, trójpodział władzy.

We współczesnej praktyce demokratycznego porządku społeczno-politycznego pojawić się jednak może gen szczególnie negatywny – z perspektywy dobra wspólnego. Jego rozprzestrzenienie się może bowiem doprowadzić nie tylko do przejściowego paraliżu reguł demokracji, lecz nawet do jej samounicestwienia. To znaczy, że możemy sobie wyobrazić sytuację, w której demokratycznie wybrani przedstawiciele ludu zagłosują za likwidacją zasad, stanowiących fundament ustroju demokratycznego. Widać tutaj wyraźnie, że demokratyczny ustrój państwa nie jest nam dany na stałe. Nie stanowi bowiem gotowej recepty na wady człowieka, który na przykład dąży do władzy za wszelką cenę. Jest raczej zadaniem, które trzeba ciągle podejmować i na nowo rozwiązywać, wykorzystując reguły, które legły u podstaw demokratycznego ładu, takie w szczególności, jak: jawność działania władz publicznych, tolerancja dla odmiennych poglądów, wykorzystanie różnych sposobów i form dialogu, wolność wyrażania przekonań oraz towarzysząca jej wolność prasy, poszukiwanie kompromisu, a także racjonalizacja dyskursu publicznego, czyli odwoływanie się do racji rozumu, który jest w stanie w każdej sytuacji zaproponować określone rozwiązania – chociażby tymczasowe.

Uznanie idei wolności, równości, pluralizmu, praworządności i trójpodziału władzy za fundament współczesnego demokratycznego system, a także za stan niejako naturalny, wymusza bezwzględna (a więc w gruncie rzeczy nie podlegającą dyskusji) akceptację zasady tolerancji. Tolerancja natomiast – a więc cierpliwe znoszenie czegoś lub kogoś, które nie polega na pobłażaniu dla nagannych społecznie oraz prawnie zakazanych idei, postawy i zachowania

– jako taka dotyczy nie tylko zagadnień społeczno-politycznych, lecz także metafizycznych, a więc sięgających ponad racje rozumu. W konsekwencji głoszone przez kogoś idee i oparte na nich wartości, zasady, normy, postawy i zachowania (także motywowane jakąś ideą polityczną czy religijną), stają się we współczesnym demokratycznym społeczeństwie nie tylko wyrazem akceptowanej i dopuszczalnej prawnie praktyki, lecz – na co warto zwrócić szczególną uwagę – mogą również prowadzić do kolizji z innymi lub wręcz przeciwnymi ideami. Pojawiająca się w tych warunkach sprzeczność nie musi stanowić zagrożenia dla fundamentalnych dla demokracji idei wolności, równości, pluralizmu czy tolerancji. Dzieje się tak jedynie wówczas, gdy odwołamy się do racji rozumu, a więc do argumentów nie tylko rzeczowych i racjonalnych, lecz także danych intersubiektywnie weryfikowalnych w procedurze poprawnie zastosowanej oraz naukowo uzasadnionej metodologii. Poszukujemy wówczas odpowiedzi nie tylko na takie pytanie, jak: „Co to jest?” lub „Jakie to jest?”, lecz również na pytanie: „Skąd to jest?” lub „Jakie są jego przyczyny czy motywacje?”

Z punktu widzenia idei zarówno funkcjonalności (a zatem przeznaczenia do działania bądź samego działania), jak i praktyczności (można coś osiągnąć na różne sposoby, jednak społecznie cenne jest osiągnięcie celu w sposób optymalny) czy celowości (rozumianej zarówno jako zdolność do osiągnięcia pewnego rezultatu, jak i samo dzieło czy stan, stanowiący cel), niezmiernie ważne okazuje się pytanie nie tylko o to: „Jaki jest sens naszego działania?”, lecz także pytanie: „Czy sposoby i środki użyte do osiągnięcia celu są odpowiednie?”. Przecież w praktyce społecznej jest czymś naturalnym dobór takich metod i środków, które pozwolą w optymalny sposób osiągnąć założony cel. Szkodliwym społecznie jest natomiast wykorzystanie takich procedur i narzędzi, które chociaż zmierzają do osiągnięcia celu, co więcej – niekiedy są optymalne – niemniej są niegodziwe, czyli sprzeczne z przyjętymi w demokratycznym systemie wartościami, normami czy zasadami (niekiedy także z regułami prawa), na których oparte jest nasze życie. Nie zawsze (są bowiem wyjątki) cel może uświęcać środki do niego wiodące. Niekiedy także cel zamierzamy osiągnąć za pomocą zbyt wysokich kosztów, co przecież społecznie jest również naganne.

Powróćmy jednak do zagadnienia tolerancji, która jest w istocie przeciwieństwem postawy marginalizacji czy wręcz eliminacji tego, kto jest inny lub/i tego, co jest inne. Jak zauważył bowiem Hans-Georg Gadamer: *Trzeba swe uprzedzenia, swoje oczekiwania, skłonności, nadzieje, interesy na tyle trzymać pod kontrolą, by inny nie stał się lub nie pozostał niewidzialny. (...)* *Musimy nauczyć się szanować to, co inne i tego, kto inny. Należy pogodzić się z tym, że możemy nie mieć racji*¹⁴¹. W ten sposób apelowano o tolerancję społeczną, której objawem zasadniczym jest dialog, czyli rozmowa pełna troski o uczestnictwo w niej osób o różnych poglą-

141 H. G. Gadamer, *Dziedzictwo Europy*, Warszawa 1992, s. 21.

dach, składających się przecież na bogactwo naszej wspólnej kultury. Rozmowa ta posiada jednak swoje naturalne ograniczenia zarówno w dziedzinie semantycznej (znaczenie) i aksjologicznej (wartości i normy), jak i w dziedzinie możliwości realizacji zgłaszanych postulatów. W konsekwencji rezultat rozmowy zawsze jest niepewny, albowiem *człowiek potrzebuje nie tylko nieomylnego stawiania ostatecznych pytań, ale również sensu tego, co wykonalne, możliwe, słuszne tu i teraz*¹⁴². Tym samym powinniśmy być zawsze *zdolni do świadomego preferowania jednej możliwości działania przed inną, a w końcu do podporządkowania jednego celu innemu*¹⁴³.

Powracając do kwestii pluralizmu, należy zauważyć, iż w ramach współczesnego demokratycznego społeczeństwa powinno nam chodzić przede wszystkim o rozumny pluralizm. Jego praktykowanie wymaga jednak od nas uznania kreatywnej roli idei politycznego konstrukttywizmu, wprowadzającego w życie rozumny pluralizm, w którym zasadniczą rolę odgrywają kompromis (rozumiany jako rodzaj ugody) i konsens (rozumiany jako zgoda, jednomyślność). Prosty pluralizm bowiem z natury rzeczy prowadzi do wielości. W tych warunkach zaś brakuje nam niezbędnej w demokratycznej i odpowiedzialnej kulturze dialogu publicznego, lecz jakże swoistej dla niej – jednomyślności. Gwarantuje ona przecież możliwość podjęcia ostatecznej decyzji w jakiejś kwestii w danej chwili zasadniczej dla wszystkich, odpowiadającej woli jak największej części społeczeństwa. Podnoszono jej znaczenie także w okresie międzywojennym, pisząc, iż: *Polskiemu życiu chociażby partyjnemu brak jest więzi, jednej, jednego celu, jednej myśli przewodniej, w której ramy można by podporządkować nawet sprzeczne i różne dążenia pewnych ludzi czy pewnych obozów*¹⁴⁴.

W sytuacji braku jednomyślności – co często przecież występuje w praktyce rządów koalicyjnych dysponujących większością parlamentarną – należy się więc posilkować kompromisem. Prowadzi on do ustępstwa określonego rodzaju, które jest możliwe w każdych okolicznościach, polega bowiem *na uwzględnieniu praw drugiej jednostki, na uznaniu tych praw, na ich poszanowaniu*¹⁴⁵. Dopiero taki kompromis buduje rozumną wspólnotę, która uznaje ideę względnie harmonijnej współpracy – różnych jednostek, grup, organizacji, partii politycznych, kościołów, związków wyznaniowych, władz publicznych – nie tylko za ważną i pożyteczną społecznie wartość, lecz przyjmuje ją jako swoisty fundament, na którym dochodzi do rozwiązywania różnorodnych sporów, także sporów o charakterze ideologicznym czy politycznym.

142 H. G. Gadamer, *Prawda i metoda. Zarys hermeneutyki filozoficznej*, Kraków 1993, s. 32.

143 Ibidem, s. 498.

144 *Remiscencje terażniejszości*, „Mocarstwowa Polska” 1930, nr 1, s. 3.

145 Cyt. za: I. Baranowski, *Kompromis jako zasada życiowa*, (w:) *Książka Jubileuszowa Dziennika Poznańskiego 1859-1909*, Poznań 1909, s. 214.

Przeciwnicy dążenia do harmonijnej współpracy poprzez poszukiwanie kompromisu wybierają jednak inną drogę. Polega ona na bezpardonowym zwalczaniu przeciwników ideowych, politycznych, religijnych. W tym celu posługują się na ogół nie siłą argumentów, lecz argumentem siły, która jest z reguły siłą większości, a zwłaszcza większości parlamentarnej. W istocie nie jest to wyraz siły, lecz słabości. Przecież wymachiwanie przez tak sformowaną większość „kijem”, bądź zachęcanie „marchewką” do posłuchu, czy też jego wymuszanie agresją, insynuacją, podżeganiem, intrygą, plotką, pomówieniem, zohydżaniem, odzieraniem z godności, czci i dobrego imienia, kłamstwem, łącznie z ordynarnym wykorzystaniem aparatu państwa i usługowych mediów, w tym również mediów publicznych, do walki z przeciwnikami politycznymi, nie może przynieść pozytywnych skutków, nie może doprowadzić do większego poziomu zgody społecznej. Można ją bowiem osiągnąć tylko właściwym i rzeczowym argumentem oraz budującym przykładem. W taki właśnie sposób można stworzyć kulturę autentycznej – a więc niewymuszonej groźbą – wspólnoty państwowej czy narodowej.

Zdolność do kompromisu nie rodzi się jednak sama, lecz wymaga szczególnego wysiłku ze strony indywidualnej woli człowieka, kształtowanej najpierw w procesie wychowania rodzinnego, jak i później w toku oświaty publicznej oraz uczestnictwie w życiu społecznym. Formowanie postawy zdolnej do kompromisu odbywa się przede wszystkim poprzez szeroko rozumiany system edukacyjny, w którym ważną rolę odgrywają współcześnie różnego rodzaju media. Jednak zdarza się, że zamiast kształtowania w społeczeństwie zdolności do rozumnego kompromisu, wzbudzają one nienawiść między ludźmi. W tych warunkach, gdzie porywy zacieklej niechęci niszczą kruchą harmonię między ludźmi, należy się bać o swoją przyszłość, albowiem *coś się oprze potędzie namiętności ludzi, którzy nie znają jarzma rozumu, wędzidła sumienia?*¹⁴⁶.

Spoleczne i polityczne znaczenie kompromisu było i jest ogromne, co podkreślał na przykład Ignacy Baranowski, który w 1908 roku pisał: *Kompromis jest zasadą kierowniczą w stosunkach ludzkich. Jest nią świadomie lub bezwiednie. Zarówno jednostka ludzka jak i ciała zbiorowe zasadą tą rządzić się muszą. Bez polubownictwa, bez ustępstw wzajemnych, bez liczenia się nie jedynie z własną potrzebą, z własnym przekonaniem, bez liczenia się z potrzebami i przekonaniami innych współobcujących – życie byłoby ciągłą walką, byłoby „bellum omnium contra omnes” [„wojną wszystkich przeciwko wszystkim” – RK], byłoby stanem ciągłej anarchii. Jedynie ludzie zapatrzeni w jeden punkt, fanatycy w sferze pojęć religijnych, politycznych, czy socjalnych, umysłem ciasni, o uczuciach suchych, o egoizmie zaślepiającym i odejmującym możliwość zrozumienia wszystkiego, co nie jest osobiste, – ludzie w najwyższym stopniu subiektywni, – ci jedynie nie uznają*

146 Cyt. za: *Kilka słów do pocziwych ludzi*, Leszno 1848, s. 4.

*kompromisu, nie rozumieją polubownictwa, niezdolni są do żadnych na rzecz drugiego ustępstw: Są to anarchiści z przekonania lub z natury*¹⁴⁷.

Zdolność do kompromisu znamionuje nie tylko cechy i charakter danej osoby, grupy czy organizacji, lecz jest również pochodną wieku człowieka, jego wykształcenia, doświadczenia i kultury, albowiem: *Im kto mniej żył, mniej obcował, mniej doświadczał – jednostka czy naród – grupa społeczna czy stronnictwo polityczne, tem bezwzględniejszym jest, tem mniej do kompromisów zdolny. Ztąd młodzież, a także stronnictwa, grupujące jednostki najmniej wykształcone, najmniej wyrobione, okazują się najbezwzględniej radykalnymi, tj. niezdolnymi do kompromisu. Narody i państwa tem więcej w postępowaniu i polityce rządzą się radykalizmem, im niższą jest ich kultura, ich wyrobienie ludzkie*¹⁴⁸ – zauważył wspomniany Ignacy Baranowski.

W tych warunkach może wyrastać i swobodnie się rozwijać nietolerancja polityczna, która akcentuje swoisty antagonizm. Polega on w zasadzie na podkreślaniu istnienia – większej czy mniejszej – różnicy w dziedzinie definiowania istoty i celu życia człowieka oraz sposobie organizacji jego życia zbiorowego, a także wyznaczania obszaru wspólnych wartości, norm, zasad, idei, a wraz z nimi uznania (bądź nieuznania) dziedzictwa wspólnej tradycji (także religijnej) i historii (również niepochlebnej czy kontrowersyjnej). Innym problemem, jaki dzieli dwie zasadnicze bodaj strony życia politycznego, jest również zagadnienie czasu i tempa, w jakich ma dojść do oczekiwanych przeobrażeń życia zbiorowego.

Warto nadmienić, iż przywoływana idea rozumności – zgodnie z założeniami politycznego konstruktywizmu – nie posługuje się na ogół pojęciem prawdy, ani go nie odrzuca. Posługiwanie się bowiem ideą rozumności prowadzi do tego, że częściowy konsens jest możliwy w sposób, w jaki nie może tego zrobić pojęcie prawdy. W warunkach pluralizmu społecznego powstaje bowiem wiele projektów rozumnych rozwiązań konkretnych problemów. Rozwiązania te jednak nie zawsze są ze sobą zgodne, a nawet mogą być nierozumne, irracjonalne czy wręcz obłąkańcze.

Dlatego zgoda co do faktów i okoliczności nie prowadzi na ogół do powszechnej ich akceptacji. Przypisywanie im bowiem różnej wagi, wywołuje różne przekonania ludzi. W konsekwencji zmusza nas to także do nakładania na wszelkie racje rozumnych ograniczeń. Dlatego mówimy w tych warunkach również o rozumnej niezgodzie, która zakłada, że opierając się na rozumie, mamy zdolność myślenia i sądzenia, potrafimy wyciągać wnioski, oceniać dane i wyważać rywalizujące propozycje. Przyznać należy, że z tego punktu widzenia ludzie

147 Cyt. za: I. Baranowski, *Kompromis jako zasada życiowa*, (w:) *Książka Jubileuszowa Dziennika Poznańskiego 1859-1909*, Poznań 1909, s. 214.

148 Ibidem.

postępują nierozumnie, gdy chcą włączyć się w powszechny system społecznej kooperacji, ale nie mają woli honorowania czy proponowania żadnych ogólnych zasad i kryteriów, określających sprawiedliwe – a więc szanujące równość i wolność kooperujących – warunki kooperacji. Są nawet gotowi pogwałcić te warunki, gdy to odpowiada ich interesom.

Idea stabilnego społeczeństwa demokratycznego zakłada warunek koniecznej kooperacji społecznej, ta zaś nie może – zgodnie z zasadą pluralizmu i tolerancji – wykluczać określonych jednostek, grup czy zrzeczeń obywateli, legalnie funkcjonujących, tylko dlatego, że ich roszczenia są nierozumne.

Niezmiernie ważna dla współczesnej demokracji koncepcja dobra odnosi się do tego, co ma wartość w życiu ludzkim. Zatem wskazując na określone dobro, wskazujemy także na określoną wartość. Zauważmy także, że koncepcja dobra nie jest ustalona raz na zawsze, lecz kształtuje się i rozwija wraz z ludźmi oraz może się mniej lub bardziej radykalnie zmieniać. Ponadto w ramach określonej koncepcji dobra mogą się znaleźć obowiązki wobec przyszłych pokoleń (na przykład dotyczące ochrony środowiska naturalnego).

Prasa w systemie współczesnej demokracji, podobnie zresztą jak politycy, kieruje się jakąś koncepcją sprawiedliwości i dobra, ale dopiero po analizie i interpretacji jej przekazów możemy powiedzieć, jaką koncepcją sprawiedliwości i dobra się kieruje. To zaś wymaga badania zawartości jej złożonych narracji. Jest to kwestia bodaj najważniejsza, z jednej bowiem strony prasa, w tym prasa lokalna, edukuje obywateli, z drugiej zaś wychowuje. W rezultacie w zasadniczy sposób kształtuje ich system wartości, utrwalając zasady współżycia społecznego, poczucie sprawiedliwości, oddziałując na charakter, motywacje i cele. Wolna prasa, stanowiąc część świata społecznego, zobowiązana jest do przestrzegania określonych warunków, sformułowanych także w formie zasad dziennikarstwa, a więc również równości, wolności i bezstronności. Ponadto prasa musi być zdolna do brania odpowiedzialności za własne cele i sposoby ich realizacji, co wpływa także na społeczną ocenę jej różnych roszczeń, zmuszając ją niekiedy do ograniczania tych roszczeń. Ludzie rozumni bowiem na ogół biorą pod uwagę konsekwencje swych działań dla pomyślności bądź niepomyślności innych (dotyczy to w szczególności tzw. tabloidów¹⁴⁹). O ważności roszczeń prasy nie może także decydować siła czy intensywność jej pragnień oraz organizacja polityczna, jaka wprost za nią stoi lub ją okresowo popiera. Odpowiedzialność prasy nie może być również jednorazowa, lecz ciągła.

149 Szerzej zob.: P. Gluchowski, M. Kowalski, *Tabloid – śmierć w tytule*, Warszawa 2015; D. Piontek, *Tabloidyzacja dziennikarstwa*, (w:) *Polubić dziennikarstwo*, pod red. S. Zakrzewskiego, Poznań 2009, s. 231-247; D. Piontek, B. Hordecki, Sz. Ossowski, *Tabloidyzacja dyskursu politycznego w polskich mediach*, Poznań 2013.

Współczesna ogólnoinformacyjna prasa postrzegana jest na ogół jako swoista platforma tworzenia wspólnego punktu widzenia, z którego można osądzać roszczenia obywateli wobec społeczeństwa i władzy publicznej. Odpowiedzialna prasa może w sposób szczególny wiązać społeczeństwo poprzez poszukiwanie częściowego konsensu, a nie powszechnej zgody. Jedność społeczna polega bowiem nie na całkowitym powszechnym konsensie, lecz na stabilnym częściowym konsensie rozumnych obywateli. Prasa uznając fakt rozumnego pluralizmu i częściowego konsensu, powinna również uznawać fakt, że dla demokratycznej wspólnoty politycznej niezbędna jest opresyjna siła państwa, które wymusza posłuszeństwo prawu i usankcjonowanym w nim zasadom życia społecznego.

Nie ulega również wątpliwości, że rola abstrakcji w praktyce prasy zajmującej się życiem politycznym jest znacząca. Dlatego – jak twierdził John Rawls: *Nie powinniśmy być zaskoczeni, jeśli się okaże, że im głębszy jest konflikt, tym wyższy jest poziom abstrakcji, na który musimy się wznieść, by uzyskać jasny i niezamącony obraz jego źródeł*¹⁵⁰. Abstrakcja jest trudna do jednoznacznego ujęcia, stąd wypływają nieporozumienia, a nawet konflikty nie tylko między ludźmi, lecz również między państwami i kulturami. Podobnie negatywną rolę w procesie politycznym, a także w procesie informowania i formowania opinii publicznej przez media, odgrywają między innymi takie czynniki, jak: uprzedzenia, stronnicze nastawienie, indywidualny i grupowy egoizm, zaślepienie.

W ramach konstruktywizmu politycznego uznaje się również, że sądy moralne nie są obiektywne, ponieważ nie istnieje niezależny porządek wartości. Skoro pojęcia polityczne i moralne są nieostre, to prowadzą do różnicy zdań, stanowiącej w zasadzie istotę sporu politycznego. Ponieważ ludzkie indywidualne doświadczenia są rozmaite, różne również są sądy ludzi. To zaś oznacza, że czynniki te zawodzą nas w prawidłowym odczytywaniu rzeczywistości, dlatego jesteśmy skłonni polegać raczej na ich interpretacji. Wymaga ona jednak naszego ciągłego wysiłku w ustalaniu nie tylko faktograficznej prawdy o rzeczywistości (odpowiadającej głównie na pytania: kto? co? gdzie?), lecz w szczególności w poszukiwaniu związków, zachodzących między jej poszczególnymi elementami i w konsekwencji określaniu ich znaczenia dla zainteresowanych podmiotów.

150 Cyt. za: J. Rawls, *Liberalizm polityczny*, Warszawa 2012, s. 87.

2.2.2. Problematyka przekazu w prasie lokalnej

Zawartość komercyjnej prasy lokalnej jest wypadkową interesów nadawców-wydawców (właściciele mediów), redaktorów i dziennikarzy, reklamodawców, polityków oraz odbiorców. Dlatego w jej praktyce występują związki z władzą, gospodarką oraz polityką¹⁵¹. W rezultacie informacja w prasie lokalnej jawi się nie tylko jako określone dobro publiczne, lecz przede wszystkim jako określone dobro ekonomiczne i polityczne.

Ponadto zawartość komercyjnych tytułów lokalnych ma charakter dualny. Składają się nią bowiem materiały o charakterze dziennikarskim oraz reklamowym i ogłoszeniowym, co nie pozostaje bez wpływu na treść jej przekazów. Reklamodawcy, kupując od prasy dostęp do konsumentów, mają tym samym wpływ nie tylko na układ jej zawartości, ale mają także potencjalną możliwość wywierania wpływu na jej treść. Prasa ma w tym kontekście również interes w powiększaniu liczby swoich odbiorców, występuje tutaj bowiem określona zależność – im większe audytorium, tym większe wpływy z reklamy. W tych warunkach dochodzi niekiedy do kolizji między misją – jaką ma odpowiedzialna prasa i dziennikarstwo w demokratycznym społeczeństwie – a wymogami rynku¹⁵².

W praktyce komercyjnej prasy lokalnej o charakterze informacyjno-publicystycznym pojawia się także problematyka jej podatności na zewnętrzną sterowność, a więc jej postrzegania jako narzędzia socjotechniki w sensie zarówno pozytywnym, jak i negatywnym. Oddziaływanie prasy na odbiorców może być bezpośrednie – poprzez stosowanie masowej socjotechniki, jak i pośrednie – poprzez wykorzystywanie społecznych zależności ludzi, w tym mechanizmów naśladownictwa, facylitacji oraz potrzeby akceptacji i bezpieczeństwa.

W ślad za tym występuje zjawisko instrumentalizacji prasy, gdzie ona sama staje podmiotem sterującym. Będąc podmiotem i mechanizmem sterowania społeczeństwem, prasa wytwarza w systemie sterowanym podatność na pewne sposoby postrzegania rzeczywistości, nastawienia do określonych idei oraz pojęć abstrakcyjnych, które im towarzyszą czy je wyrażają. Warunkują tym samym postawy odbiorców wobec konkretnych osób, grup, zjawisk i zachowania. Prasa uczestnicząc w procesie potęgowania potrzeb nieelementarnych – niemożliwych do zaspokojenia, przynajmniej w najbliższym okresie, przez dużą część społeczeństwa – może tym samym wywoływać frustrację społeczną, objawiającą się wzrostem agresji lub apatii czy rezygnacji. Zjawiska sterowania są w prasie wyraźnie widoczne w czasie konflik-

151 Zob. R. Kowalczyk, *Media lokalne a rynek*, (w:) *Prasa Dolnego Śląska. Teoria, tradycja, współczesność*, redakcja J. Jarowiecki, G. Nieć, Wrocław 2007, s. 75-83.

152 Zob. R. Kowalczyk, *Prasa lokalna – między misją a rynkiem*, „Środkowoeuropejskie Studia Polityczne” 2004, nr 2, s. 45-63.

tów społecznych, napięć politycznych, zmiany prawa czy afirmacji kontrowersyjnych poglądów, obyczajów oraz przykładów nietolerancji.

W ramach koncepcji tzw. władzy rozproszonej, informacyjno-publicystyczna prasa może być nośnikiem i narzędziem władzy (tzw. czwartej władzy) oraz instrumentem socjalizacji wtórnej. Oddziałując na opinię publiczną oraz centra dyspozycji politycznej prasa jest również wykorzystywana przez te ośrodki. Skoro w tych warunkach możemy mówić o władzy prasy, to możemy również zapytać o to, czy jest to tylko władza przedstawiania, opisu i swoistej interpretacji rzeczywistości, czy także władza sądenia, myślenia i wnioskowania¹⁵³. W gruncie rzeczy pytamy wówczas o to, czy prasa powinna stanowić tylko swoiste zwierciadło rzeczywistości (funkcja informacyjna), czy też poprzez wybrane przykłady z otoczenia pozwalać sobie na jej arbitralną ocenę (funkcja kontrolna), niejako zmuszając odbiorców do myślenia oraz szerszej i głębszej refleksji nad światem, w którym żyjemy.

Pomiędzy medialnym a publicznym porządkiem priorytetów informacyjnych (hierarchią ważności wydarzeń) występuje niemal doskonała korelacja, co świadczy o opiniotwórczym wpływie mediów informacyjnych. Zdarzają się przykłady, że informowanie i objaśnianie wypierane jest przez różne formy perswazji narracyjnej, której celem jest wzbudzenie zainteresowania odbiorców. Miejsce komunikowania informacyjnego zajmuje komunikowanie perswazyjne. Negatywne atrybucje wewnętrzne i zewnętrzne oraz przyczynowe są wykorzystywane w prasie lokalnej jako forma nadawania przekazom sensacyjnego znaczenia. W ten sposób następuje również wypaczanie istoty zjawiska polityki, z której jej złożona na ogół treść ulartuje gdzieś w trakcie dziennikarskiej obróbki, a pozostaje jedynie spłycona sensacyjność doniesień medialnych, przesyconych wyraźną niechęcią do określonych idei, osób, instytucji¹⁵⁴.

W ogólnoinformacyjnej rynkowej prasie lokalnej występuje także proces homogenizacji zawartości, którego źródłem jest jej komercjalizacji i rosnąca konkurencja między nimi. Komercjalizacja prasy prowadzi również do komercjalizacji informacji, a w konsekwencji do reifikacji zarówno informacji, jak i samych mediów oraz ich odbiorców. Słowa stają się rzeczami (hipostazami) i w ten sposób niejako zastępują świat, zamiast go nam wyjaśniać. Abstrakcja (wyobrażenie) dominuje nad realnie występującym porządkiem rzeczy. Media są wówczas swoistą matrycą, która pragnie odcisnąć wyraźne piętno na niejednoznacznym, dynamicznym oraz pluralistycznym otoczeniu. Niekiedy pozwalając sobie wręcz na stygmatyzowanie jego niektórych elementów.

Podczas formowania zawartości prasy lokalnej występuje naturalne zjawisko selekcji informacji, które jest obecne również w trakcie konsumpcji ich zawartości przez odbiorców

153 Zob. R. Kowalczyk, *Uwarunkowania epistemologiczne obrazowania rzeczywistości politycznej w mediach*, „Przegląd Politologiczny” 2012, nr 4, s. 171-184.

154 Szerzej zob. R. Kowalczyk, *Media jako forma przedstawień zbiorowych polityki i jej teoriopoznawcze uwarunkowania*, „Środkowoeuropejskie Studia Polityczne” 2012, nr 3, s. 215-232.

– konsumpcji, która kieruje się między innymi ideami gratyfikacji oraz użyteczności mediów dla odbiorców. W procesie dziennikarskiej selekcji informacji redukuje się także określone obrazy, propagując tym samym medialną wizję rzeczywistości. Jednakowoż ustalanie faktycznego obrazu rzeczywistości na podstawie relacji prasowych może mieć jedynie charakter inferowany (zatem pochodny), bo wnioskujemy o niej pośrednio, z pewnym prawdopodobieństwem, a nie z pewnością – jest ona bowiem charakterystyczna dla osiągnięć naukowych, które przecież kierują się nieco innymi zasadami oraz paradygmatami. Niemniej wydaje się, że niektórym dokonaniom odpowiedzialnego dziennikarstwa śledczego nie można odmawiać walorów osiągnięć także naukowych.

Na zawartość ogólnoinformacyjnych tytułów prasy lokalnej należy spojrzeć również z perspektywy interesu politycznego ośrodka decyzyjnego (także sterującego). Zawartość prasy jest bowiem rezerwuarem ważnych informacji o społeczeństwie. Dzięki tym informacjom ośrodek dyspozycji politycznej jest zorientowany w tym, co i jak jest społecznie werbalizowane (czym zajmuje się monitoring prasowy czy szerzej medialny). W tych warunkach media są również postrzegane jako ośrodek reprezentacji określonych interesów, będąc uprawnionymi do wysuwania roszczeń wobec instytucji oraz własnych koncepcji dobra społecznego. Jednak warto podkreślić, iż media lokalne nie powinny być postrzegane jedynie w perspektywie środka artykulacji potrzeb i interesów określonych podmiotów, lecz również środka agregacji i integracji społecznej.

Spotykamy liczne przykłady wykorzystywania prasy lokalnej przez polityków i instytucje publiczne do budowania ich wiarygodności. Dzięki obecności w prasie ich działalność bowiem staje się bardziej przejrzysta. Skoro idea przejrzystości publicznej jest dla informacyjnych i publicystycznych mediów lokalnych bardzo ważna, one same muszą również funkcjonować jako przedsięwzięcia przejrzyste. Brak ich przejrzystości może bowiem rodzić nieufność, ponieważ blokuje dostęp do ważnych informacji, uniemożliwiając ocenę wiarygodności podmiotu. Jak zauważył bowiem Piotr Sztompka: *Prawdopodobnie często dostrzegane symptomy nieufności w „samotnym tłumie” lub „społeczeństwie obcych” typowym dla nowoczesnego, miejskiego życia można przynajmniej częściowo wytłumaczyć (...) brakiem przejrzystości*¹⁵⁵. Warto także wspomnieć, iż trzydzieści lat temu w momencie przełomu politycznego 1989 roku jednym z ważniejszych postulatów strony społeczno-obywatelskiej było zwiększenia dostępu obywateli do wiarygodnych informacji oraz zagwarantowanie jawności życia publicznego¹⁵⁶.

155 Cyt. za: P. Sztompka, *Zaufanie. Fundament społeczeństwa*, Kraków 2007, s. 189.

156 Zob.: R. Kowalczyk, *Wizje III RP w lokalnej prasie obywatelskiej okresu przełomu 1989-1990. Z okazji 30. rocznicy przeobrażeń ustrojowych Polski 1989-2019*, (w:) *Kmicic czy Wiedźmin? O dialogu międzypokoleniowym*, praca zbiorowa, redakcja W. K. Pessel, Łomża 2019, s. 241-275; idem, *Wizje III RP w lokalnej prasie pronowskiej okresu przełomu politycznego 1989/1990. Z okazji 30. rocznicy przeobrażeń ustrojowych Polski*, (w:) *Na obrzeżach polityki*, pod red. M. Kosmana, Poznań 2020, s. 107-119; idem, *Wizje III RP w prasie lokalnej okresu przełomu politycznego 1989/1990*, Poznań 2019.

Dlatego idea społecznej odpowiedzialności prasy lokalnej w ramach współczesnego systemu demokratycznego nakłada na nią ważne obowiązki w sferze tzw. „przemysłu sensu”, gdzie ma miejsce konstruowanie znaczeń, artykułowanie wartości i formułowanie reguł życia społecznego, w którym występuje naturalny pluralizm i niezgodność poglądów¹⁵⁷. Dlatego przykłady autorytaryzmu, dogmatyzmu i nietolerancji powinny wzbudzać szczególny sprzeciw prasy lokalnej. W demokratycznym systemie bowiem media lokalne o charakterze informacyjno-publicystycznym powinny znajdować się przede wszystkim na służbie pluralizmu i tolerancji, *uznania różnic, dostrzeżenia różnorodności opinii, stylów życia, gustów i preferencji*¹⁵⁸.

Ogólnoinformacyjna prasa lokalna umożliwiając swobodę wypowiedzi, staje się fundamentem demokracji, która opiera się nie tylko na poszukiwaniu prawdy, lecz w szczególności kompromisu i konsensu. Dlatego – między innymi – media lokalne są ważną częścią przestrzeni publicznej i elementem działania komunikacyjnego oraz podstawą demokracji dyskursywnej, w której konflikt i walkę zastępować powinien kompromis i konsens, jako główne mechanizmy kształtowania polityki i podejmowania decyzji w systemie demokratycznym.

Niezmiernie istotnym wyzwaniem dla prasy lokalnej jest służba w dziedzinie powiększania kapitału społecznego oraz budowania kultury zaufania społecznego. Ważną jej rolą jest zwiększanie przejrzystości organizacji społecznej poprzez pełnienie funkcji informacyjnej i edukacyjnej, a nade wszystko funkcji prewencyjnej, monitorującej oraz kontrolnej i sankcjonującej¹⁵⁹.

Prasa lokalna może być też postrzegana jako mechanizm intensyfikacji lęku (strachu) u odbiorców, wykorzystywany w sterowaniu ludźmi. Mechanizm ten ma zachęcić odbiorców do postrzegania rzeczywistości w kategoriach wojennych, gdzie przeciwnik nie jest traktowany jak oponent oraz partner w społecznym dyskursie, lecz stanowi ucieleśnienie zła i destrukcji. W ten sposób prasa lokalna kreuje świat dychotomiczny, czarno-biały, któremu towarzyszą symbole wroga i sojusznika. Media działając w ten sposób niszczą delikatną na ogół więź społeczną, która jest podstawowym czynnikiem osłabiającym lęk. Skoro więzi społeczne opierają się na pewnym stopniu zaufania, występującego między ludźmi, strach wykreowany przez media podważa to zaufanie i stwarza pole do rozszerzania się nieufności. Ta zaś powoduje wzmożenie lęku. W ten sposób tworzy się zaleźność „błędnego koła” – lęk zwiększa dezintegrację, a dezintegracja pogłębia lęk.

157 Szerzej zob. R. Kowalczyk, *Zadania mediów lokalnych w społeczeństwie obywatelskim*, (w:) *Media dawne i współczesne*, praca zbiorowa pod red. B. Kosmanowej, t. 4, Poznań 2009, s. 83-94.

158 Cyt. za: P. Sztompka, *Zaufanie. Fundament społeczeństwa*, Kraków 2007, s. 355.

159 Zob. R. Kowalczyk, *Prasa lokalna w demokratycznym i pluralistycznym społeczeństwie. Z okazji 25 lat Stowarzyszenia Prasy Lokalnej (1992-2017)*, (w:) *Stowarzyszenie Prasy Lokalnej od 25 lat buduje społeczeństwo obywatelskie*, pod red. R. Kowalczyka, J. Mianowskiego, Poznań 2017, s. 9-33.

W rezultacie prasa lokalna może być także źródłem „paniki moralnej”, gdy dąży do przesadnego uogólnienia pojedynczych przypadków i rozpowszechnia nieuprawnione przeświadczenie powszechności jakiejś dewiacji. Ekstrapolacja na przyszłość z obserwacji epizodów zachowań teraźniejszych i opieranie na nich zaufania wiąże się ze znacznie większym ryzykiem niż ekstrapolowanie z długotrwałych i spójnych trendów. Tu także występują przykłady asymetrii, gdzie epizod może odgrywać zasadniczą rolę w dyskredytacji reputacji i wiarygodności konkretnego podmiotu indywidualnego czy zbiorowego. Występują przecież liczne przykłady manipulacji wizerunkiem w prasie, które są oparte na informacjach niewiarygodnych. Podkreślić należy, że zaufanie dziennikarzy do źródeł informacji, w szczególności do źródeł anonimowych, jest niezwykle problematyczne, dlatego powinno być znacznie ograniczone.

Prasa lokalna bierze udział przede wszystkim w kształtowaniu i odzwierciedlaniu nastrojów społecznych, którym na ogół towarzyszą obrazy różnych niegodziwości – niekiedy brakuje im przeciwwagi, czyli obrazów działań szlachetnych. Następuje eskalacja obecności w mediach „złych wiadomości”. W praktyce prasy lokalnej występują również przykłady asymetrii ilości i jakości przekazów, która zachodzi wówczas, gdy zwiększającej się liczbie przekazów nie towarzyszy wzrost ich jakości, albo, gdy ich zwiększająca się liczba powoduje zmniejszenie się ich jakości.

W konsekwencji tych uwarunkowań, przewidywalność prasy lokalnej oraz jej wiarygodność opierają się nie tylko na prawdziwym odzwierciedlaniu rzeczywistości, ale również na umiejętności artykulacji dobra wspólnego oraz profesjonalizmie i poszanowaniu wskazań etycznych¹⁶⁰. Przestrzeganie tych swoistych dla dziennikarstwa standardów w praktyce prasy lokalnej potwierdzone jest wysokim zaufaniem społecznym, jakim się ona na ogół cieszy wśród odbiorców. Musimy jednak ciągle pamiętać o tym, że brak odpowiednich standardów rodzi wysoki poziom nieufności w społeczeństwie. Zaś w świecie bez standardów – jak pisał Piotr Sztompka – *panuje nieufność, zachowanie innych jest bowiem arbitralne*¹⁶¹, czyli po prostu nieprzewidywalne. Nie ulega wątpliwości, iż w nieobliczalnym świecie żyje się gorzej, nam wszystkim.

Dążąc do zwiększenia naszej osobistej i publicznej wiarygodności warto kierować się znaną łacińską sentencją, która w swoisty sposób wyrażała oczekiwania wobec życiowej i społecznej postawy człowieka, a mianowicie: *Ucz się uczciwie żyć, nikomu nie szkodzić i dzielić się tym co masz z innymi (Honeste vivere, neminem laedere unicuique suum tribuere disce)*. Stanowiła ona również fundament prawa, albowiem: *Nakazy prawa są te: uczciwie żyć, nie szkodzić drugiemu,*

160 Zob. R. Kowalczyk, *Między komercją, odpowiedzialnością i etyką. Media w perspektywie służby społecznej*, (w:) *Pomiędzy wolnością a odpowiedzialnością. Problemy współczesnych mediów*, praca zbiorowa pod red. R. Kowalczyka, W. Machury, J. Sobczaka, Opole 2012, s. 7-32.

161 Cyt. za: P. Sztompka, *Zaufanie. Fundament społeczeństwa*, Kraków 2007, s. 277.

oddawać każdemu, co mu się należy (*Iuris praecepta sunt haec: honeste vivere, alterum non laedere, suum cuique tribuere*). Maksymy te nie tylko wyznaczały człowiekowi określony standard zachowania w społeczeństwie, jak pracowitość, prawość, przyzwoitość i solidarność, lecz także wyrażały istotę zasady sprawiedliwości: oddać każdemu to, co mu się słusznie należy. Wspomnę, że jest to zasada wpisana również w kulturę chrześcijaństwa¹⁶².

Zagadnienia podniesione wyżej nakazują nam – jako zbiorowości racjonalnej, społeczeństwu demokratycznemu, solidarnemu i jednocześnie ceniącemu sobie wolność jako taką, która jest praktykowana w różny sposób – pochylić się z troską nad problematyką konsensu, czyli w istocie nad poszukiwaniem solidarnej (w więc ustalonej w dialogu i częściowo wymuszonej) zgody w sprawach publicznych ponad podziałami, które są przecież naturalne we współczesnym społeczeństwie. To zaś powinno nas zachęcać do uporczywego kształtowania w społeczeństwie – zwłaszcza przez system edukacji publicznej i media, także prasę lokalną, w tym przez czasopisma samorządowe – umiejętności harmonijnej współpracy pomiędzy różnymi osobami, poglądami, wyznaniem. W ten sposób mogą wyrażać się idee zarówno solidarności, jak i dobra wspólnego. Nie mogą one jednak formować się w procesie zwalczania przeciwników ideowych.

Dlatego posiłkując się między innymi zasadą solidaryzmu dążyć powinniśmy do konsensu społecznego, opartego na próbie zrozumieniu racji stron i zgodnym (o ile to możliwe) wyborze odpowiedniego rozwiązania. W sytuacji braku jedności należy się posilковать kompromisem, który stanowić może rodzaj ważnej wartości i zasady życia społecznego. Jednak w określonych warunkach zamiast predyspozycji do kompromisu może ukształtować się jej przeciwieństwo, wyrażające się podatnością na wzbudzenie nienawiści między ludźmi, co powoduje wzrost nieufności w społeczeństwie. W tych okolicznościach nasza przyszłość jest nieprzewidywalna. Jako ludzie rozsądni i odpowiedzialni musimy zdawać sobie sprawę z tego, jak negatywne i długotrwałe mogą być społeczne konsekwencje takiej postawy.

162 *List do Rzymian* (13,7): *Oddajcie każdemu to, co się mu należy (...)*. Cyt. za: *Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu*, Wydawnictwo Pallottinum Poznań-Warszawa 1990, s. 1288.

LITERATURA

- Baranowski I., *Kompromis jako zasada życiowa*, (w:) *Książka Jubileuszowa Dziennika Poznańskiego 1859-1909*, Poznań 1909.
- Echo Pakówki. 10 lat istnienia 1993-2003*, Dom Pomocy Społecznej w Pakówce 2005.
- Gadamer H. G., *Dziedzictwo Europy*, Warszawa 1992.
- Gadamer H. G., *Prawda i metoda. Zarys hermeneutyki filozoficznej*, Kraków 1993.
- Głuchowski P., Kowalski M., *Tabloid – śmierć w tytule*, Warszawa 2015.
- Kępa-Mętrak J., *Prasa samorządowa w polskim systemie medialnym*, Kielce 2015.
- Kilka słów do poczciwych ludzi*, Leszno 1848.
- Koneczny F., *Geografia historyczna*, (w:) *Polska. Obrazy i opisy*, z. III, Lwów 1904.
- Kowalczyk R., *Cecha czasopisma regionalistycznego. Ze źródeł i tradycji wielkopolskiego czasopiśmiennictwa regionalistycznego XIX/XX wieku. Wielkopolsce szkice regionalistyczne*, tom 7, Poznań 2017.
- Kowalczyk R., *Czasopisma regionalistyczne w Wielkopolsce w latach 1945-2012*, tom 1, Opole 2014.
- Kowalczyk R., *Czasopisma regionalistyczne w Wielkopolsce w latach 1945-2012*, tom 2, Opole 2015.
- Kowalczyk R., *Czasopiśmiennictwo regionalistyczne w Polsce. Pojęcie, założenia ideowe, uwarunkowania rozwoju, rodzaje i typy, zadania i funkcje*, Opole 2013.
- Kowalczyk R., *Media lokalne a rynek*, (w:) *Prasa Dolnego Śląska. Teoria, tradycja, współczesność*, redakcja J. Jarowiecki, G. Nieć, Wrocław 2007.
- Kowalczyk R., *Media lokalne w Polsce*, t. 1, Poznań 2008.
- Kowalczyk R., *Między komercją, odpowiedzialnością i etyką. Media w perspektywie służby społecznej*, (w:) *Pomiędzy wolnością a odpowiedzialnością. Problemy współczesnych mediów*, praca zbiorowa pod red. R. Kowalczyka, W. Machury, J. Sobczaka, Opole 2012.
- Kowalczyk R., *Prasa lokalna a dostęp do informacji*, (w:) *Prasa lokalna w budowie społeczeństwa obywatelskiego*, Materiały z konferencji zorganizowanej przez Komisję Kultury i Środków Przekazu Senatu RP przy współudziale Izby Wydawców Prasy pod patronatem Marszałka Senatu Longina Pastusiaka 21 września 2004 r., wydawnictwo Kancelarii Senatu, Warszawa 2005.
- Kowalczyk R., *Prasa lokalna w demokratycznym i pluralistycznym społeczeństwie. Z okazji 25 lat Stowarzyszenia Prasy Lokalnej (1992-2017)*, (w:) *Stowarzyszenie Prasy Lokalnej od 25 lat buduje społeczeństwo obywatelskie*, pod red. R. Kowalczyka, J. Mianowskiego, Poznań 2017.
- Kowalczyk R., *Prasa lokalna w systemie komunikowania społecznego*, Poznań 2003.
- Kowalczyk R., *Rozwój czasopism regionalistycznych w Wielkopolsce po 1989 roku*, Poznań 2016.
- Kowalczyk R., *Rynek współczesnych mediów lokalnych w Wielkopolsce*, Poznań 2011.

- Kowalczyk R., *Wczoraj i dziś prasy lokalnej w Polsce*, Poznań 2002.
- Kowalczyk R., *Wielkopolska prasa lokalna w III RP (1989-2019). Katalog tytułów*, Poznań 2019.
- Kowalczyk R., *Wielkopolskie czasopisma regionalistyczne po II wojnie światowej w świetle źródeł, literatury i poglądów. Wielkopolskie szkice regionalistyczne*, tom 6, Poznań 2017.
- Kowalczyk R., *Wielkopolskie tradycje czasopiśmiennictwa regionalistycznego do 1939 roku w świetle źródeł, literatury i poglądów XIX/XX wieku. Wielkopolskie szkice regionalistyczne*, t. 5, Poznań 2017.
- Kowalczyk R., *Wizje III RP w lokalnej prasie obywatelskiej okresu przełomu 1989-1990. Z okazji 30. rocznicy przeobrażeń ustrojowych Polski 1989-2019*, (w:) *Kmicic czy Wiedźmin? O dialogu międzypokoleniowym*, praca zbiorowa, redakcja W. K. Pessel, Łomża 2019.
- Kowalczyk R., *Wizje III RP w lokalnej prasie pronowskiej okresu przełomu politycznego 1989/1990. Z okazji 30. rocznicy przeobrażeń ustrojowych Polski*, (w:) *Na obrzeżach polityki*, cz. 12, pod red. M. Kosmana, Poznań 2020.
- Kowalczyk R., *Wizje III RP w prasie lokalnej okresu przełomu politycznego 1989/1990*, Poznań 2019.
- Kowalczyk R., *Współczesna prasa lokalna w Wielkopolsce*, Opole 2012.
- Kowalczyk R., *Zadania mediów lokalnych w społeczeństwie obywatelskim*, (w:) *Media dawne i współczesne*, praca zbiorowa pod red. B. Kosmanowej, t. 4, Poznań 2009.
- Kowalczyk R., *Zarys czasopiśmiennictwa regionalistycznego w Wielkopolsce po drugiej wojnie światowej*, Opole 2013.
- Nowicka E., *Świat człowieka – świat kultury*, Warszawa 2019.
- Piontek D., Hordecki B., Ossowski Sz., *Tabloidyżacja dyskursu politycznego w polskich mediach*, Poznań 2013.
- Piontek D., *Tabloidyżacja dziennikarstwa*, (w:) *Polubić dziennikarstwo*, pod red. S. Zakrzewskiego, Poznań 2009.
- Rawls J., *Liberalizm polityczny*, Warszawa 2012.
- Sobczak J., *Prawo prasowe. Komentarz*, Warszawa 2008.
- Sztompka P., *Zaufanie. Fundament społeczeństwa*, Kraków 2007.
- Tworzydło D., Kuca P., *Relacje z mediami w samorządach – teoria i praktyka*, Rzeszów 2010.
- Warząchowska B., *Współczesna prasa parafialna Archidiecezji Katowickiej*, (w:) *Książka, biblioteka, informacja. Między podziałami a wspólnotą*, red. J. Dzieniakowska, M. Olczak-Kardas, Kielce 2015.
- Witczak H., *Dziedzictwo wieków – z dziejów Gminy Kawęczyn*, Kawęczyn-Konin 2010.

Prasa

- Cenker M., *Urząd dzieli kasę na lokalną prasę*, „Tygodnik Dzień” 2007, nr 185

Grunt to rodzina, „Dzień po dniu” 1992, nr 14.

Remiscencje terażniejszości, „Mocarstwowa Polska” 1930, nr 1.

Artykuły naukowe

Anculewicz Z., *Od harmonii do wrogości. Media i władza samorządowa na przykładzie Warmii i Mazur*, „Zeszyty Prasoznawcze” 1996, nr 1-2.

Cackowski Z., *Spoleczna wartość informacji*, „Prasa Polska” 1983, luty.

Golka B., *Informacja masowa a systemy polityczne*, „Edukacja Polityczna” 1984, vol. 4-5.

Kowalczyk R., *Lokalne czasopisma Patriotycznego Ruchu Odrodzenia Narodowego w poznańskim w latach 1983-1989*, „Środkowoeuropejskie Studia Polityczne” 2016, nr 4.

Kowalczyk R., *Media jako forma przedstawień zbiorowych polityki i jej teoriopoznawcze uwarunkowania*, „Środkowoeuropejskie Studia Polityczne” 2012, nr 3.

Kowalczyk R., *Prasa lokalna – między misją a rynkiem*, „Środkowoeuropejskie Studia Polityczne” 2004, nr 2.

Kowalczyk R., *Uwarunkowania epistemologiczne obrazowania rzeczywistości politycznej w mediach*, „Przegląd Politologiczny” 2012, nr 4.

Płachetka A., *Prasa parafialna w Archidiecezji Poznańskiej w latach 1992-2002*, „Przegląd Politologiczny” 2004, nr 2.

ŹRÓDŁA

Prawo

Ustawa z 25 października 1991 roku o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. 2001, Nr 13, poz. 123).

Ustawa o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 roku (Dz. U. 2009, Nr 157, poz. 1240).

Internet

<http://www.archiwum.iturek.net/wiadomosci/kaweczyn/item/6700-kaweczyn-sylwester-dzikowski-doce-niony> (27.09.2020).

<http://www.bip.kaweczyn.pl/kaweczyn/zasoby/files/archiwum/samorzadowy-serwis-informacyjny/herb/herb-gminy-kaweczyn-w-wersjach-elektronicznych/kawherbbw.jpg> (18.09.2020)

<http://www.konin24.info/konin.php/a,151,n,4712,Stachowiak-W-Turku-Mehoffer-stworzyl-dzielo-zycia> (1.10.2020).

<http://www.mosina.blox.pl/2010/04/ILE-KOSZTUJE-DARMOWA-GAZETA.html> (30.12.2010).

<http://www.orzelkaweczyn.futbolowo.pl/zawodnik,276,grzelak-konrad.html> (10.10.2020).

<http://www.poznan.ap.gov.pl/elektroniczny-warsztat-przeszlosc-wpisana-w-krajobraz-dziedzictwo-kulturowe-wielkopolski-do-schylku-xviii-w/> (27.09.2020).

<https://www.turek24.com.pl/kaweczyn-dorota-mlynarska-nowym-starym-dyrektorem-przedszkola-kasztanowe-ludki-kowalach-panskich/> (25.09.2020).

<http://www.kaweczyn.pl/kaweczyn/stare-dokumenty/informator/stowarzyszenia-i-fundacje/dom-wspolnoty-barka.html> (20.10.2020).

http://www2.zskaweczyn.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=10&Itemid=23 (21.10.2020).

Inne

Krawczyk M., *Ćwierć wieku samorządu terytorialnego na terenie gminy Kawęczyn*, (w:) *Jubileusz XXV-lecia samorządu terytorialnego gminy Kawęczyn 1990-2015* połączonej z VII Sesją Rady Gminy Kawęczyn, Kawęczyn, 6 czerwca 2015 r.

Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu, Wydawnictwo Pallottinum Poznań-Warszawa 1990.

Materiały źródłowe z „Kawęczyniaka”

(art.), *X Zjazd Oddziału Gminnego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej w Kawęczynie*, „Kawęczyniak” 2011, nr 5/11 (302).

(art.), *XIX Sesja Rady Gminy w Marcjanowie*, „Kawęczyniak” 2012, nr 5/12 (314).

(art.), *XXIV Sesja Rady Gminy Kawęczyn odbyła się w Marianowie*, „Kawęczyniak” 2012, nr 10/12 (319).

(art.), *XL Sesja Rady Gminy odbyła się w Żdżarach*, „Kawęczyniak” 2010, nr 4/10 (290).

(art.), *Kierownik ŚDS w Młodzianowie*, „Kawęczyniak” 2012, nr 12/12 (321).

(art.), *Nowa Skarbnik Gminy Kawęczyn*, „Kawęczyniak” 2011, nr 1/11 (308).

(art.), *Sesja budżetowa odbyła się w Tokarach*, „Kawęczyniak” 2012, nr 1/12 (310).

(art.), *Sesja Rady Gminy w CIS Młodzianów*, „Kawęczyniak” 2011, nr 8/11 (305).

(art.), *Sesja w Głuchowie*, „Kawęczyniak” 2010, nr 3/10 (290).

(art.), *Sesja w Milejowie*, „Kawęczyniak” 2011, nr 11/11 (308).

(art.), *Zmarła najstarsza mieszkanka gminy Kawęczyn*, „Kawęczyniak” 2013, nr 2/13 (323).

18 lat Kawęczyniaka, „Kawęczyniak” 2013, nr 9/13 (329).

- A.M-I., *W holdzie Żydom z „Czachulca”*, „Kawęczyniak” 2012, nr 10/12 (310).
- a.s., *XVII Sesja Rady Gminy Kawęczyn*, „Kawęczyniak” 2012, nr 3/12 (312).
- A.S., *XX Sesja Rady Gminy Kawęczyn*, „Kawęczyniak” 2012, nr 7/12 (316).
- Ambroziak H., Gruszczyńska B., Kęska T., *Alina Bartosik z Kawęczyna*, wywiady przeprowadziły Halina Ambroziak, Bożena Gruszczyńska i Teresa Kęska, „Kawęczyniak” 2000, nr 20 (119).
- Ambroziak H., Gruszczyńska B., Kęska T., *Czytelniczka z Tokar*, wywiady przeprowadziły Halina Ambroziak, Bożena Gruszczyńska i Teresa Kęska, „Kawęczyniak” 2000, nr 20 (119).
- Ambroziak H., Gruszczyńska B., Kęska T., *Mirosława i Ewa Matczak z Marcjanowa*, wywiady przeprowadziły Halina Ambroziak, Bożena Gruszczyńska i Teresa Kęska, „Kawęczyniak” 2000, nr 20 (119), s. 3.
- Ambroziak H., Gruszczyńska B., Kęska T., *Wiesława Walaszczyk – Milejów*, wywiady przeprowadziły Halina Ambroziak, Bożena Gruszczyńska i Teresa Kęska, „Kawęczyniak” 2000, nr 20 (119).
- Ambroziak H., Gruszczyńska B., Kęska T., *Zbigniew Smoliński z Kowali Pańskich*, wywiady przeprowadziły Halina Ambroziak, Bożena Gruszczyńska i Teresa Kęska, „Kawęczyniak” 2000, nr 20 (119).
- Ambroziak-Juszczak H., *Warsztaty zdrowego żywienia w Tokarach*, „Kawęczyniak” 2018, nr 5/18 (385).
- Andrzejewska B., *„Szatnia na medal” w Kawęczynie po końcowym odbiorze robót*, „Kawęczyniak” 2020, nr 8/20 (381).
- Anna Monika Pękacz z domu Błaszczak, „Kawęczyniak” 2020, nr 10/20 (418).
- Bartosik A., *20 lat z bocianami*, „Kawęczyniak” 2018, nr 9/18 (389).
- Bartosik A., *Bocianie radości i smutki w sezonie 2017*, „Kawęczyniak” 2017, nr 9/17 (377).
- Bożena Macudzińska Sekretarz Gminy Kawęczyn (05.03.1967 r. - 26.04.2019 r.), suplement „Kawęczyniak” 2019, nr 5.
- Dzikowski S., *O kowalu z Nowego Świata*, „Kawęczyniak” 2017, nr 2/17 (370).
- Elżbieta Tomczak – zastępcą wójta gminy Kawęczyn, „Kawęczyniak” 2020, nr 4/22 (377).
- Frątczak E., *Baza rekreacyjno-sportowa gminy Kawęczyn*, „Kawęczyniak” 2020, nr 6/20 (379).
- Frątczak E., *Razem dla Niepodległej – pieśnią, słowem i tańcem*, „Kawęczyniak” 2018, nr 12/18 (392).
- Gmina Kawęczyn na przestrzeni wieków, „Kawęczyniak” 2010, nr 10/10 (296).
- Gmina Kawęczyn pożegnała wieloletniego sołtysa Tokar Konrada Ambroziaka, „Kawęczyniak” 2016, nr 7/16 (363).

- H.A., *Badania ankietowe na terenie gminy „Kawęczyniak”* 2001, nr 27 (126).
- J.N., *Z pielgrzymką do Lichenia*, „Kawęczyniak” 1996, nr 8 (12).
- J.N., *Zebranie Gminnego Koła Sołtysów w Kawęczynie*, „Kawęczyniak” 2002, nr 23 (169).
- Janicki P., *Ponad sto lat intensywnego życia*, „Kawęczyniak” 2020, nr 8/20 (381).
- Janicki P., *Smutna rocznica*, „Kawęczyniak” 2020, nr 8/20 (381).
- Kęska T., Olek M., Gruszczyńska B., Ambroziak H., *To już 100 wydanie „Kawęczyniaka”*, „Kawęczyniak” 1999, nr 25 (100).
- Kęska T., *Inauguracja Roku Jubileuszowego w Tokarach*, „Kawęczyniak” 2012, nr 3/12 (311).
- Kęska T., *Jubileuszowy zjazd Tokarzan*, „Kawęczyniak” 2012, nr 9/12 (318).
- Kęska T., *Parafia pw. św. Andrzeja Apostoła*, „Kawęczyniak” 2016, 12/16 (368).
- Kęska T., *Tokary mają swoją monografię*, „Kawęczyniak” 2018, nr 2/18 (382).
- Krajewska I., *Pożegnano Cecylię Rusek, najstarszą mieszkankę Gminy Kawęczyn*, „Kawęczyniak” 2015, nr 5/15 (361).
- Krawczyk M., *„Z ruin i gruzów do lepszego jutra”*, „Kawęczyniak” 2020, nr 3/19 (395).
- Krawczyk M., *Samorząd terytorialny wczoraj i dziś (1918-2018 r.) - cd.*, „Kawęczyniak” 2018, nr 9/18 (395).
- Łojko J., *Lutek z Tokar – ktoś to taki?*, „Kawęczyniak” 2016, nr 2/16 (358).
- Łojko J., *Parafia Tokary w XIX w. (część 1)*, „Kawęczyniak” 2017, nr 3/17 (371).
- Łojko J., *Parafia Tokary w XIX w. (część 2)*, „Kawęczyniak” 2017, nr 3/17 (371).
- Łojko J., *Przyczynki do dziejów Będziechowa*, „Kawęczyniak” 2019, nr 8/19 (370).
- Łojko J., *Skarżyn Mały i Skarżyn Wielki około 1559 r. Przyczynek do dziejów wsi*, „Kawęczyniak” 2019, nr 9/19 (371).
- Łojko J., *Unikalny zbiór historycznych źródeł (cz. 1)*, „Kawęczyniak” 2017, nr 7/17 (375).
- Michalak E., *5 urodziny „Kawęczyniaka”. Szanowni Państwo!*, „Kawęczyniak” 2000, nr 20 (119).
- Mol., *Informacje*, „Kawęczyniak” 1996, nr 21(25).
- Monografia OSP Milejów*, „Kawęczyniak” 2015, nr 2/15 (346).

Nowa Sekretarz Gminy, „Kawęczyniak” 2014, nr 7/14 (339).

Nowak J., „Nie umiera ten, kto trwa w sercach i pamięci naszej, „Kawęczyniak” 2020, nr 9/2020 (417).

Nowak J., Goście z Białorusi, „Kawęczyniak” 2002, nr 13 (159).

Nowak J., Pożegnano Franciszka Stanisława Raszewskiego, „Kawęczyniak” 2016, nr 4/16 (360).

Nowak J., Śp. Henryk Binkowski (06.09.1944 r. – 08.05.2015 r.), „Kawęczyniak” 2015, nr 6/15 (350).

Nowak J., Śp. Zenon Tomczyk (18.09.1953-05.03.2014), „Kawęczyniak” 2014, nr 4/14 (336).

Nowak J., Tadeusz Krupiński (01.03.1948-07.03.2014), „Kawęczyniak” 2014, nr 4/14 (336).

Nowak J., Zaproszenie, „Kawęczyniak” 2001, nr 27 (126).

Nowi dyrektorzy szkół i przedszkola z terenu gminy Kawęczyn. Kadencja 2019-2024, „Kawęczyniak” 2019, nr 9/19 (371).

Nowak J., Kęska T., Ambroziak H., Gruszczyńska B., Olek M., Od redakcji, „Kawęczyniak” 2000, nr 20 (119).

Ogłoszenia, „Kawęczyniak” 1996, nr 10 (14).

Ogólne Zebranie Delegatów Wielkopolskiego Stowarzyszenia Sołtysów, „Kawęczyniak” 2011, nr 6/11 (303).

Osiewała J., Szanowni Państwo – mieszkańcy gminy Kawęczyn! „Kawęczyniak” 1995, nr 0.

Radni obradowali w Kowalach Pańskich, „Kawęczyniak” 2012, nr 4/12 (313).

Redakcja, 7 – urodziny KAWĘCZYNIAKA, „Kawęczyniak” 2002, nr 20 (166).

Redakcja, To już 100 wydanie KAWĘCZYNIAKA, „Kawęczyniak” 1999, nr 25 (100).

Sesja Rady Gminy Kawęczyn w Wojciechowie, „Kawęczyniak” 2012, nr 9/12 (318).

Stachowiak B., 150 lat powiatu tureckiego, „Kawęczyniak” 2017, nr 1/17 (369).

Śp. Dh Zenon Gośliński (26.10.1926-21.05.2016), „Kawęczyniak” 2016, nr 7/16 (363).

Śp. Józef Niestrata (05.03.1939-29.12.2014), „Kawęczyniak” 2015, nr 1/15 (345).

Środowiskowy Dom Samopomocy w Młodzianowie, „Kawęczyniak” 2012, nr 12/12 (321).

T.K., II Sesja Rady Gminy Kawęczyn, „Kawęczyniak” 2006, nr 13 (253).

T.K., Mistrzowie powiatu, „Kawęczyniak” 2012, nr 2/12 (312).

- T.K., *Najlepsi w powiecie*, „Kawęczyniak” 2007, nr 11 (264).
- T.K., *Walne Zebranie Sprawozdawczo-Wyborcze Stowarzyszenia LZS „Orzeł” Kawęczyn*, „Kawęczyniak” 2007, nr 9 (262).
- T.K., *Wyjazdowe posiedzenie Komisji Rady Gminy Kawęczyn*, „Kawęczyniak” 2007, nr 1 (254).
- T.K., *Zebrania wiejskie*, „Kawęczyniak” 2006, nr 13 (253).
- T.K., *Zmarła jedna z najstarszych mieszkanek gminy*, „Kawęczyniak” 2011, nr 2/11 (299).
- To już dziesięć lat!* „Kawęczyniak” 2005, nr 20 (236).
- Tylak B., *Działalność Stowarzyszenia: Kawęczynskie Forum Rodziców w 2019 r.*, „Kawęczyniak” 2020, nr 9/2020 (417).
- Wojtczak E., *12 czerwca 2014 r. zmarła Barbara Osiewała – nauczyciel Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Tokarach Pierwszych. Wspaniały Pedagog, Człowiek o wielkim sercu i umyśle. Oddana dzieciom i lokalnej społeczności*, „Kawęczyniak” 2014, nr 7/14 (339).
- Woźniak P., *„Wspomnień blask” nagrodzony przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego*, „Kawęczyniak” 2018, nr 11/18 (391).
- Woźniak P., *20 lat minęło jak jeden dzień*, „Kawęczyniak” 2015, nr 10/15 (354).
- Woźniak P., *Gratulacje dla Przewodników Terenowych Gminy Kawęczyn*, „Kawęczyniak” 2016, nr 2/16 (358).
- Woźniak P., *Mistrzowie Świata z Głuchowa wyróżnieni podczas Gali „Gospodarczo-Samorządowy HIT Wielkopolski i Ziemi Lubuskiej”*, „Kawęczyniak” 2016, nr 3/16 (359).
- Woźniak P., *Renowacja przydrożnego krzyża w Nowym Czachulcu przez Miłośników Dziejów i Tradycji Regionu*, „Kawęczyniak” 2020, nr 7/20 (380).
- Woźniak P., *Tajemnice historii*, „Kawęczyniak” 2018, nr 12/18 (392).
- Woźniak P., *W Kowalach Pańskich uczczono 229. rocznicę Konstytucji 3 Maja*, „Kawęczyniak” 2020, nr 6/20 (379).
- Woźniak P., *Wspomnienia Tadeusza Pakuły – mieszkańca Marianowa-Kolonii*, „Kawęczyniak” 2016, nr 11/16 (367).
- Woźniak P., *Wspomnień blask czyli nowy cykl artykułów w „Kawęczyniaku”*, „Kawęczyniak” 2016, nr 11/16 (367).
- Woźniak P., *Wyróżnienie dla monografii „90 lat Ochotniczej Straży Pożarnej w Milejowie” podczas XXIII Ogólnopolskiego Konkursu Kronik i XXIII Konkursu na pamiętniki, wspomnienia, relacje i opracowania „Z dziejów OSP”*, „Kawęczyniak” 2016, nr 10/16 (366).
- Wspomnienie o Ś.P. Irene Górskiej*, „Kawęczyniak” 2013, nr 4/13 (325).
- Zarząd Gminy w Kawęczynie, *Dlaczego „Kawęczyniak”?* „Kawęczyniak” 1995, nr 0.
- Zmarł Tomasz Sadowski 1943-2019 r.*, „Kawęczyniak” 2020, nr 1/20 (374).

Spis fotografii i tabel

Spis fotografii

Foto 1

Jan Osiewała (1935-2001) – współinicjator wydawania czasopisma gminnego.....

Foto 2

Winieta numeru zerowego „Kawęczyniaka” z października 1995 roku.....

Foto 3

Wanda Mikołajczyk – autorka projektu winiety „Kawęczyniaka” z października 1995 roku.....

Foto 4

Winieta numeru 1 „Kawęczyniaka” z 10 listopada 1995 roku

Foto 5

Winieta numeru 100 „Kawęczyniaka” z 25 grudnia 1999 roku z herbem gminy Kawęczyn.....

Foto 6

Herb gminy Kawęczyn z 1998 roku

Foto 7

Winieta „Kawęczyniaka” z 25 listopada 2006 roku bez herbu gminy Kawęczyn

Foto 8

Ostatnia czarno-biała winieta „Kawęczyniaka” z 24 lutego 2009 roku.....

Foto 9

Nowa winieta „Kawęczyniaka” z kwietnia 2009 roku.....

Foto 10

Pierwsza kolumna „Kawęczyniaka” z listopada 2015 roku (z zajawkami

Foto 11

Pierwsza kolumna „Kawęczyniaka” z października 2019 roku (z nowym układem zajawek)

Foto 12

Winieta „Kawęczyniaka” z 25 grudnia 2015 roku z numerem ISSN.....

Foto 13

Nowa winieta „Kawęczyniaka” z maja 2019 roku.....

Foto 14

Ewa Frątczak – autorka projektu nowej szaty graficznej „Kawęczyniaka” (od maja 2019 roku) ..

Foto 15

Paulina Woźniak – odpowiedzialna za korektę językową w „Kawęczyniaku”

Foto 16

Pierwsza strona „Kawęczyniaka” z października 2020 roku

Foto 17

Teresa Kęska – pierwsza redaktorka naczelna „Kawęczyniaka” (1995-2015).....

Foto 18

Beata Andrzejewska – redaktorka naczelna „Kawęczyniaka” (2015-2018, 2020)

Foto 19

Marta Wojtczak – redaktorka naczelna „Kawęczyniaka” (2019).....

Foto 20

Paulina Woźniak – redaktorka naczelna „Kawęczyniaka” (od września 2020).....

Foto 21

Jan Nowak – wójt gminy Kawęczyn (członek pierwszej redakcji „Kawęczyniaka”)

Foto 22

Marek Olek – członek pierwszej redakcji „Kawęczyniaka”

Foto 23

Bożena Gruszczyńska (1967-2019) – członkini pierwszej redakcji „Kawęczyniaka”

Foto 24

Halina Ambroziak – członkini pierwszej redakcji „Kawęczyniaka”

Foto 25

18 urodziny „Kawęczyniaka” (1995-2013).....

Foto 26

Stanisław Czekala – członek Zarządu Gminy Kawęczyn (1994-1998)

Foto 27

Edmund Jacek – członek Zarządu Gminy Kawęczyn (1994-1998).....

Foto 28

Grzegorz Obsada – członek Zarządu Gminy Kawęczyn (1994-1998)

Foto 29

Kazimierz Rusek – członek Zarządu Gminy Kawęczyn (1994-1998)

Foto 30

Zenon Tomczyk – zastępca wójta Kawęczyna w latach 1996-2002

Foto 31

Pracownicy Urzędu Gminy, Gminnego Zespołu Obsługi Oświaty i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kawęczynie (2010)

Foto 32

Jerzy Jacek

Foto 33

Arleta Biegańska

Foto 34

Bożena Tylak.....

Foto 35

Ewa Kałużna

Foto 36

Ewa Wojtczak.....

Foto 37

Ewa Grzybek

Foto 38

Agnieszka Gibasiewicz

Foto 39

Jadwiga Antczak

Foto 40

Alicja Ziółkowska

Foto 41

Renata Goslińska

Foto 42

Ilona Kaźmierczak.....

Foto 43

Dorota Młynarska

Foto 44

Elżbieta Kalinowska.....

Foto 45

Jolanta Krawczyk.....

Foto 46

Emilia Skurka.....

Foto 47

Aldona Szprync

Foto 48

Żaneta Kuras.....

Foto 49

Jan Nowak

Foto 50

Zofia Osiborska

Foto 51

Mariola Urbańczyk.....

Foto 52 <i>Jolanta Krucka</i>	Foto 67 <i>Edyta Balcerzak</i>
Foto 53 <i>Tomasz Musiałowski</i>	Foto 68 <i>Elżbieta Tomczak</i>
Foto 54 <i>Uroczystość wręczenia nagrody za cykl artykułów „Wspomnień blask” (8 października 2018 roku)</i>	Foto 69 <i>Alina Bartosik</i>
Foto 55 <i>Malwina Jasiak</i>	Foto 70 <i>Konrad Grzelak</i>
Foto 56 <i>Magdalena Krakowiak</i>	Foto 71 <i>Andrzej R. Tyczyno</i>
Foto 57 <i>Ilona Napieraj</i>	Foto 72 <i>Dr Jerzy Łojko</i>
Foto 58 <i>Jan Tomczyk</i>	Foto 73 <i>Sylwester Dzikowski</i>
Foto 59 <i>Monika Jatczak</i>	Foto 74 <i>Paweł Janicki</i>
Foto 60 <i>Iwona Krajewska</i>	Foto 75 <i>Bartosz Stachowiak</i>
Foto 61 <i>Małgorzata Jaworska</i>	Foto 76 <i>Małgorzata Krawczyk</i>
Foto 62 <i>Paulina Tyczyno</i>	Foto 77 <i>Jarosław Pasik</i>
Foto 63 <i>Ewelina Buda</i>	Foto 78 <i>Józef Nistrata (1939-2014)</i>
Foto 64 <i>Agnieszka Sasiak</i>	Foto 79 <i>Danuta Jatczak</i>
Foto 65 <i>Marcin Mazurek</i>	Foto 80 <i>Barbara Śliwczyńska</i>
Foto 66 <i>Mariola Czapla</i>	Foto 81 <i>Klara Jenerowicz</i>
	Foto 82 <i>Wacława Tomczyk</i>

Foto 83*Anna Grabarczyk.....***Foto 84***Pracownicy Urzędu Gminy, Centrum Usług
Wspólnych i Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Kawęczynie (wrzesień 2020)***Foto 85***Teresa Kęska.....***Foto 86***Beata Andrzejewska***Foto 87***Paulina Woźniak.....***Foto 88***Halina Ambroziak-Juszczak***Foto 89***Iwona Krajewska***Foto 90***Sylwester Dzikowski***Foto 91***Justyna Goślińska-Kończak.....***Foto 92***Edward Michalak – przewodniczący Rady Gminy
w Kawęczynie w latach 1994-2010.....*

Spis tabel

Tab. 1*Prasa samorządu terytorialnego w Wielkopolsce w latach 1990-2010*

Indeks osób

Adamczyk Jan

Adamiak Laura

Ambroziak Konrad

Ambroziak-Juszczak Halina

Andrzejewska Beata

Antczak Jadwiga

Antoszczyk Maria

Balcerzak Edyta

Bartczak Aleksandra

Bartosik Alina

Bartosik Dorota

Bartosik Ryszard

Bazela Maria

Bednarkiewicz Katarzyna

Begiert Urszula

Biegańska Arleta

Binkowski Henryk

Brzychcy Krystyna

Buda Ewelina

Bugala Marcin

Burdelak Piotr

Chojnacka Malwina

Chruszcz Małgorzata

Czapla Mariola

Czechowski Alojzy

Czekala Stanisław Kazimierz

Czerniak Magdalena

Danielewska Danuta

Duszyński Kazimierz Michał

Duszyński Tadeusz

Dzikowski Sylwester

Filipowicz Zbigniew

Frątczak Ewa

Frątczak Józef

Gibasiewicz Agnieszka

Głapińska Barbara

Goślińska Gracjana

Goślińska Patrycja

Goślińska Renata

Goślińska-Kończak Justyna

Gośliński Zenon
Górska Aneta
Górska Irena
Grabarczyk Anna
Gruszczyńska Honorata
Gruszczyńska Urszula
Gruszczyńska-Macudzińska Bożena
Grzelak Konrad
Grzybek Ewa
Guźniczak Małgorzata

Heresztyn Beata
Heresztyn Grażyna

Jacek Jerzy
Jacek Edmund
Janicki Paweł
Jankowska Anna
Jarentowska (Gruszczyńska) Urszula
Jasiak Malwina
Jaśkiewicz Jadwiga
Jaśkiewicz Ryszard
Jatczak Danuta
Jatczak Monika
Jaworska Małgorzata
Jenerowicz Klara
Jesionek Aneta
Jesionek Grażyna
Jeżykowska Anna
Jędrzejczak Kinga

Kalinowska Elżbieta
Kałużna Ewa
Kasprzak Sylwester
Kaźmierczak Ilona
Kępa Barbara
Kęska Teresa
Kolenda Krzysztof
Kołata Jolanta
Kończak Violetta
Korycka Katarzyna
Kowalczyk Krzysztof
Krajewska Iwona
Krakowiak Magdalena
Krawczyk Edward

Krawczyk Jolanta
Krawczyk Małgorzata
Krucka Jolanta
Krupińska Katarzyna
Krupiński Tadeusz
Kucharska Julia
Kurek Karolina
Kuras Żaneta
Kwinciak Adrian

Linka Elżbieta
Linka (Krupińska) Katarzyna

Łojko Jerzy dr

Macudzińska Bożena
Majda Halina
Marciniak Bogumił
Matczak Ewa
Matczak Mirosława
Matuszewska-Boraś Beata
Mazurek Jolanta
Mazurek Marcin
Michalak Daria
Michalak Edward
Michalak Karol
Michalak Małgorzata
Michalska Teresa Danuta
Mielczarek Dariusz
Mikołajczyk Wanda
Milewska-Inglot Anna
Młynarska Dorota
Morusińska Kinga
Musiałowski Tomasz

Naglewska Krystyna
Napieraj Ilona
Niestrata Józef
Nowak Hanna
Nowak Jan Andrzej

Obsada Grzegorz
Ogłaza Karolina
Olek Marek
Osiborska Karolina

Osiborska Zofia
Osicki Janusz
Osiewała Barbara
Osiewała Jan
Ostojski Krzysztof

Pabisiak Beata
Paczkowska Anna
Pakuła Tadeusz
Papierkowska Krystyna
Pasik Jarosław
Pawlak Jacek
Pękacz Anna Monika
Piaścik Helena
Piekarska Jadwiga
Piekarska Mirosława
Podkowski Jan
Przybylak Sylwia
Raszewski Franciszek
Stanisław
Rusek Anna
Rusek Cecylia
Rusek Kazimierz
Rykowska Małgorzata
Ryskiewicz Beata
Sadowski Tomasz
Sambor Teresa
Sasiak Agnieszka
Sasiak Jan
Serafińska Agnieszka
Serafińska Iwona
Serafińska Monika
Siwerska Maria
Skurczak-Szymańska Małgorzata
Skurka Emilia
Smoliński Zbigniew
Sobińska Iwona
Sobolewska Ewa
Stachowiak Bartosz
Stefanowska Agnieszka
Szprync Aldona
Szymanowska Elżbieta

Śliwczyńska Barbara
Śniegocka Marta

Świerczyńska Jadwiga

Tobijas Bożena
Tobijas Edward
Tomczak Elżbieta
Tomczak Przemysław
Tomczak Wiesław
Tomczyk Jan
Tomczyk Magdalena
Tomczyk Waclawa
Tomczyk Zenon
Tyczyno Andrzej R.
Tyczyno Paulina
Tylak Bożena

Urbańczyk Mariola

Walaszczyk Wiesława
Walczkowska Anna
Warszawski Kazimierz
Weintarub Leon dr
Wiatrowska Magdalena
Witczak Henryk ks. dr
Wodzińska Anna
Wojtczak Ewa
Wojtczak Marta
Woźniak Paulina
Woźniak Rafał
Wypiór Żaneta
Wypiór-Błaszczak Kinga

Ziółkowska Alicja
Zubrzak (Pasik) Joanna